

LETO XXIV. — Številka 88

Ustanovitelji: obč. konference SZDL
Jesenice, Kranj, Radovljica, Sk. Loka
in Trzin — Izdaja CP Gorenjski tisk
Kranj. Glavni urednik Anton Miklavčič
— Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

Kranj, sobota, 13. 11. 1971

Cena 50 par

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960, trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik
in sicer ob sredah in sobotah.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

8 posvetovanja o republiki kot državi in samoupravni skupnosti v Kranju. — Foto: F. Perdan

Republika kot država in samoupravna skupnost

Pod tem naslovom se je v četrtek dopoldne začelo v Kranju dvodnevno posvetovanje, ki ga je pripravil izvršni odbor skupnosti slovenskih občin.

Posvetovanje je začel predsednik izvršnega odbora skupnosti slovenskih občin, tovariš Slavko Zalokar. Po otvoritvi pa je imel uvodno besedo predsednik slovenske

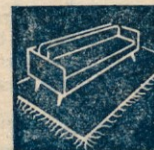
skupščine Sergej Kraigher. Dejal je, da se je te teme lotil s treh vidikov: 1. Z vidika razredne družbene vsebine republike in razrednega značaja njene oblasti, 2. z vidika integracije družbe na samoupravnih osnovah in 3. z vidika razvoja družbenopolitičnega sistema ter vloge subjektivnega faktorja.

Tovariš Kraigher je med drugim dejal, da bodo v samoupravljanju pri nas potrebne takšne spremembe, ki bodo zagotavljale odločujoč vpliv delavskega razreda. Ob spremenjeni funkciji in sestavi republiškega zbora ter ob ustreznem zmanjšanju števila njegovih članov se bo nujno morala spremeniti in prilagoditi sedanja vloga in funkcija predsedstva skupščine. Položaj poslancev in odbornikov pa bo treba spremeniti tako, da bodo tudi v resnici delegati in hkrati osvobojeni vseh značilnosti parlamentarnega predstavnika.

Oba dneva so predstavniki slovenskih občin razpravljali o pogojih za usklajeno delovanje in razvoj republike kot države in samoupravne skupnosti, o ekonomskih temeljih za razvoj nacionalne skupnosti ter funkcij republike na tem področju, o raz-

voju političnega sistema ter vlogi družbenopolitičnih organizacij pri določanju izhodišč, osnovne smeri in ciljev družbenega razvoja, nadalje o samoupravljanju v občini, o tem, kako bi bilo treba spremeniti skupščinski sistem, o krajevnih skupnostih in drugih vprašanjih.

Na posvetovanju so posamezniki ugotavljali, da se osnutki ustavnih amandmajev slovenske ustave razlikujejo od osnutkov ustav drugih republik. Tako je po njihovem mnenju državnost v osnutku slovenskih amandmajev čistejša, saj je opredeljena kot suverenost slovenskega naroda. S tem pa ni zanikano, da to ni tudi država Italijanov in Madžarov, ki žive v Sloveniji. Ko so razpravljali o državi kot državi delavskega razreda, so razpravljalci čedalje manj delavcev. Tako je v zvezi skupščini med poslanci le 0,6 odstotka delavcev. To se dogaja zato, ker se morajo poslanci spoznati domala na vse, kar terjajo njihovo profesionalizacijo in so tako odtegnjeni z delovnih mest. Zato je treba razvijati delegatski sistem, da bo upravljanje družbenih zadev v določenem smislu podališek delovnega procesa. A. Z.

RAZSTAVA POHIŠTVO 71

od 12. do 22. novembra
DELAJSKI DOM — KRANJ

Razstava POHIŠTVO 71 vam prikazuje najkvalitetnejše izdelke preko 20 renomiranih tovarn. Na razstavi lahko kupite:

● SPALNICE ● DNEVNE SOBE ● KUHINJSKE ELEMENTE ● KAVČE ● FOTELJE ● STOLE ● KOTNE KLOPI ● KUHINJSKE MIZE ● PREDSOBNE STENE ● OMARICE ZA ČEVLJE ● PREPROGE ● POSTELJNINO ● ZAVESE IN DRUGO

VSE RAZSTAVLJENO BLAGO PRODAJAMO S 5 % POPUSTOM!

Potrošniki:

Poleg možnosti nakupa na kredit, vam pohištvo strokovno in brezplačno montiramo ter dostavimo na dom.

Izkoristite izredne ugodnosti.

Za obisk in nakup se priporoča

KOKRA — Prod. DEKOR — KRANJ
Koroška c. 35

Konec težav

Kranj, 12. novembra — V energetskem centru podjetja Elektro Kranj so nam povedali, da zaradi deževja v zadnjih dneh poraba električne

energije ni več omejena. Hidroelektrarne namreč lahko že normalno obratujejo in zato so tudi termoelektrarne razbremenjene.

Skupna nabava koroze odložena

Kot je znano, so se slovenski živinorejci odločili za skupno nabavo koroze. Dogovorili so se, da bodo kupili 80.000 ton koroze po 1,05 dinarjev za kilogram. Sredstva za nakup so bila že zagotovljena. Vendar pa je položaj na trgu s korožo še vedno tak, da ne omogoča takega nakupa. Ponudniki koroze razpolagajo sicer z zadostnimi količinami koroze, vendar jo hočejo prodati po 1,20 do 1,30 dinarja za kilogram, česar pa živinorejci po sporazumu ne morejo sprejeti. Tako je skupen nakup koroze za nekaj časa odložen. Živinorejci tako čakajo na intervencijski uvoz, ki bo vsaj za silo umiril nemiren

koruzni trg. Zvedeli smo, da so pristojni organi že odobrili uvoz 100.000 ton koroze. — jk

Mintoff na Brniku

Brniki, 12. novembra — Malteški premier Dominic Mintoff je nocoj z letalom prispel na brniško letališče. Sprejel ga je predsednik republiškega izvršnega sveta Stane Kavčič. Po razgovorih s tovarišem Edvardom Kardeljem v gradu Strmol je malteški premier odpotoval v Beograd.

Sergej Kraigher

JESENICE

● V torek, 16. novembra, bo na Jesenicah posvet članov kulturne komisije pri občinski konferenci ZMS z vodstvom TVD Partizana in nekaterimi kulturnimi delavci v občini. Pogovarjali se bodo o plesni vzgoji mladih in poskušali poiskati način, kako bi najbolje organizirali razne plesne tečaje. Obenem pa se bodo zmenili o organizaciji slavnostnega plesa v počastitev Dneva republike, ki bo 26. novembra zvečer v domu TVD Partizan na Jesenicah.

● V ponedeljek, 15. novembra, bo seja sekretariata občinske konference ZMS, na kateri bodo govorili o uresničitvi sanacijskega načrta občinske konference in o realizaciji sklepov seje predsedstva občinske konference ZMS Jesenice.

● V torek, 16. novembra, bo na Jesenicah seja komisije za šole, na kateri bodo govorili o zaključkih seminarja za osnovne šole, o posvetih za ravnatelje posameznih šol in o programu izobraževanja v okviru mladinskih ur.

● V sredo je bila na Jesenicah seja občinske konference SZDL, na kateri so govorili o pripravah na konstituantno sejo novoizvoljene konference. Člani občinske konference SZDL so se na seji dogovorili tudi o praznovanju Dneva republike, ki bo v petek, 26. novembra v dvorani gledališča na Jesenicah. Na prireditvi bodo sodelovali člani Odra mladih z recitacijami, na proslavo pa bodo povabili tudi harmonikarski zbor iz Radovljice.

D. S.

KRANJ

● V organizacijah zveze komunistov v kranjski občini potekajo ta teden volilne konference. Konference so že bile v Gozdnem gospodarstvu Kranj, na Kokrici, v Naklem in v Tekstilnem centru.

● Na peti redni seji se je v sredo popoldne sestal izvršni odbor občinske konference socialistične zveze. Odbor je sklenil, da je v občini treba pripraviti oceno dosedanjega uresničevanja volilnega programa socialistične zveze iz leta 1969. Razen tega pa so člani izvršnega odbora med drugim potrdili tudi spremembo finačnega načrta za leto in se strinjali s predlogom finančnega načrta za prihodnje leto, o katerem bo še razpravljala občinska konferenca SZDL.

A. Z.

RADOVLJICA

● V četrtek popoldne se je sestal komite občinske konference zveze komunistov. Pred zasедanjem občinske konference zveze komunistov, ki bo prihodnji teden, so razpravljali o stanovanjski problematiki in urbanistični politiki v radovljiski občini.

● Radovljica, 12. novembra — Popoldne so se sestali predsedniki krajevnih organizacij socialistične zveze iz radovljiške občine. Na posvetu so se pogovorili o pripravah na volilne konference v krajevnih organizacijah SZDL.

A. Z.

ŠKOFJA LOKA

● V ponedeljek je bila v Železnikih vodilna konferenca osnovne organizacije ZK za Selško dolino. Največ pozornosti so komunisti posvetili sedanjemu gospodarskemu položaju in razpravi o socialnem razlikovanju. Na konferenci so sprejeli tudi program idejno-političnega izobraževanja za člane ZK osnovne organizacije za Selško dolino in izvolili nove člane občinske konference ZK Škofja Loka.

● Za ponedeljek, 15. novembra, je sklicana volilna konferenca osnovne organizacije ZK za Poljansko dolino. Na dnevnem redu bo razprava o poživitvi politične dejavnosti v Poljanski dolini in smernicah za bodoče delo, v volitve sekretariata in sekretariata osnovne organizacije, evidentiranje komunistov in volitve novih članov OK ZK Škofja Loka.

● Za torek, 16. novembra pa je sklican sestanek sekretariata aktivna mladih komunistov, ki že dalj časa ne kaže posebne aktivnosti. Na sestanku se bodo pogovorili o delu v prihodnje.

Seja SZDL na Jesenicah

V petek, 12. novembra, je bila v sejni dvorani občinske skupščine seja novoizvoljene konference, na kateri so izvolili predsednika, izvrš-

ni in nadzorni odbor, delegate za republiško konferenco SZDL Slovenije in razpravljali o vlogi in nalogah Socialistične zveze. D. S.

Pred 7. sejo občinske konference ZK Tržič

Sedanjemu sestavu občinske konference bo podeljen mandat v tem mesecu. Zato bo torkova 7. seja konference zadnja v tej zasedbi. Prav to dejstvo je narekovalo vsebino seje, katera osrednja točka bo obravnavala poročilo o delu komiteja občinske konference ZK Tržič v zadnjih dveh letih. Člani konference so to poročilo že prejeli med gradivom za sejo, prikazuje pa celotno usmeritev delovanja, ki je značilna za potekajoče mandatsko obdobje.

Predvsem gre za tri področja:

— notranja krepitev občinske organizacije ZK in njeno usposabljanje za opravljanje nalog,

— ugotavljanje trenutnega stanja na različnih področjih družbenih dejavnosti, predvsem gospodarstva, in usmeritev nadaljnjega razvoja,

— mobilizacija vseh družbenih organizacij, samoupravnih organov in organov oblasti za skupno delovanje in reševanje.

Predavanja iz civilne zaštite

Na osnovi zakona o narodni obrambi in sklepa skupščine občine Kranj se bodo začela v ponedeljek, 15. novembra, obvezna predavanja iz civilne zaštite za nerazporejeno prebivalstvo. Predavanja se bo imenovala »Zaščita ljudi, živali in hrane v vojni in miru«. Predavali bodo zdravniki in živinozdravniki. Teh predavanj bo v kranjski občini 43 in to v krajevnih skupnostih zunaj mesta. Pri organizaciji predavanj sodelujejo tudi odbori za splošni ljudski odpor v krajevnih skupnostih.

Prihodnji teden bodo predavanja v naslednjih krajih: v ponedeljek, 15. novembra ob 18. uri v Stiški vasi, v torek, 16. novembra ob 18. uri v klubu zadrugnega doma v Cerkljah za prebivalce Grada in Dvorij, ob isti uri pa bo predavanje tudi v Zalogu pri Cerkljah. Tudi v četrtek bosta dve predavanji. Ob 18. uri v Olševku in ob 19. uri v Cerkljah. V petek, 19. novembra, so na programu tri predavanja. Ob 19. uri v Velesovem in v Adergasu ter na Jezerskem. V sredo bomo objavili program predavanja za naprej. Vsaka družina bo obveščena s posebnim vabilom, po krajevnih skupnostih pa bodo razobešeni tudi lepaki. Nerazporejeno prebivalstvo hkrati opozarjamo, da so omenjena predavanja obvezna.

-Jk

Poročilo občinskega komiteja ugotavlja pozitivne rezultate in odkriva pomanjkljivosti in vzroke zanje. Posebno uspešno je bilo delovanje v zadnjem polletnem obdobju med 6. in 7. sejo konference, ko so zadolžili komuniste v vseh strukturah za konkretne naloge pri uresničevanju akcijskih načrtov, zahtevali pa tudi ovrednotenje opravljenega dela.

Položaj pa še ni rožnat. Na nekaterih področjih je nerazrešena problematika tako žgoča, da zahteva raziskavo vzrokov kar najgloblje pod površino.

O tem bo spregovorila 7. konferenca in pričakovati je, da bodo njeni sklepi učinko-

vito usmerili akcijo bodočega sestava občinskega partijskega parlamenta in njegovih organov.

Za sejo konference je pripravila poročilo o svojem delu tudi komisija za organizacijska in statutarna vprašanja. Na območju Tržiča se spreminjajo nekatere oblike organiziranosti občinske organizacije, zato bo konferenca razpravljala tudi o tem. Predvsem gre za razdelitev relativno velikih območnih organizacij na več manjših (dosedanja krajevna organizacija Tržič — levi breg bo razdeljena na tri, Bistrica na dve krajevni organizaciji), ukinitve dveh stalnih aktivov in formiranje novih. -ok

Višje

kmečke priznavalnine

Izvršni svet skupščine SR Slovenije je sprejel odlok o razdelitvi namenskih dopolnilnih sredstev občinam za priznavalnine kmetov — borcev NOV. Pogoji za pridobitev pravice do priznavalnine so: da imajo priznan status borca NOV pred 9. 9. 1943, da so stari več kot 60 let in živijo v težkih socialnih razmerah.

V kamniški občini je 66 kmetov, ki so sodelovali v NOB že pred kapitulacijo

Italije, od tega je 24 kmetov starih nad 60 let. Poleg njih je v občini tudi 7 vdov umrlih kmetov-borcev. Od teh 14 oseb prejema priznavalno, ki poprečno znaša 151 din na mesec. Po sprejetem odloku bodo od 1. julija letos naprej vse priznavalnine znašale najmanj 400 din mesečno. Za izplačevanje povzanih priznavalnin je republika občini Kamnik dodelila 40.900 din. J. V.

Uspešen seminar za osnovne šole

Prejšnji teden je občinska konferenca ZMS na Jesenicah organizirala v sejni dvorani občinske skupščine na Jesenicah seminar za osnovne šole, ki se ga je udeležilo okoli 60 aktivnih članov ZM po šolah in graničarji iz treh karavel v jeseniški občini. Pogovarjali so se predvsem o položaju mladega človeka v sedanjih družbi, o njegovih pravicah in dolžnostih in o njegovem vključevanju v družbena dogajanja po interesih in nagljenjih.

V nadaljevanju seminarja so razpravljali o položaju mladega človeka v družbi in njegovem delovanju v ZM ter udeleževanju na kulturnem področju, se dogovarjali o samoupravljanju na šolah in o ciljih in namenih delovanja ZM na posameznih šolah.

Pri tem so poudarili predvsem osnovne naloge mentorjev, klubov OZN ter krožkov in se zavzeli za javno ocenjevanje po vseh šolah.

Ob koncu seminarja so se dogovorili, da bodo člani predsedstva občinske organizacije ZMS Jesenice obiskali štiri osnovne šole v občini in se z vodstvi aktivov ZM na teh šolah natančno pomenili o poteku akcije Mladi med borci, ki so jo na nekaterih šolah že z uspehom začeli. Podprli so predlog, da bi pri občinski konferenci ustanovili aktiv mentorjev mladinskih aktivov. Na seminarju so se zavzeli za še tesnejše sodelovanje z graničarji po karavelah v jeseniški občini, ki naj bi potekalo v obliki raznih obiskov in medsebojnih akcij. D. S.

Seminar za člane konference ZM

Občinska konferenca zveze mladine Radovljica bo danes in jutri pripravila v Bohinju seminar za člane občinske konference zveze mladine. Udeležili se ga bodo tudi predsedniki mladinskih akti-

vov iz radovljiške občine. Na seminarju bodo razpravljali o spremembah republiške ustave in o problemih oziroma težavah mladinskih aktivov v občini. A. Z.

Krajevna skupnost Ljubno

700 tisoč za asfaltiranje cest

Del denarja bodo prispevali prebivalci krajevne skupnosti

V krajevni skupnosti Ljubno v radovljiški občini, ki zajema vasi Ljubno, Posavec, Otoče in Praproše, so se pred dobrim mesecem odločili za večjo akcijo. Dogovorili so se, da bodo prihodnje leto asfaltirali okrog 3,5 kilometra cest. Pogovorili so se tudi že s Cestnim podjetjem Kranj, ki je obljubilo, da bodo do 1. maja prihodnje leto asfaltirani naslednji cestni odseki: od glavne ceste na Posavcu do vrha vasi Ljubno, od otoškega mostu do vasi Posavec oziroma skozi vas in od železniške postaje do konca vasi Otoče.

Za asfaltiranje omenjenih odsekov bodo potrebovali okrog 700 tisoč novih dinarjev. Od tega so že zbrali od peskoloma prek 250 tisoč, prav toliko pa jim je za dve leti pripravljena posoditi tudi občinska skupščina. Preostanek potrebnega denarja so se odločili zbrati s prispevkom prebivalcem krajevne skupnosti in s pomočjo nekaterih delovnih organizacij.

15. oktobra so v krajevni skupnosti začeli z akcijo za zbiranje prispevkov. Dogovorili so se, da bo vsaka hiša prispevala 400 dinarjev, prav toliko lastniki avtomobilov, lastniki traktorjev 200 dinarjev, za vsakega podnajemnika bodo v hiši prispevali 100 dinarjev in prav toliko tudi za vsakega konja. Sklenili so, da bodo prispevke plačali v treh obrokih. Prvi obrok bodo plačali takoj, drugega do konca februarja in tretjega do konca avgusta prihodnje leto.

Predsednik krajevne skupnosti Ivan Langus pravi, da

je že velika večina prebivalcev podpisala takšen dogovor. Žal pa je menda nekaj takšnih, ki pravijo da prispevka ne bodo plačali, čeprav so v veliko boljšem materialnem položaju kot nekateri prebivalci krajevne skupnosti, ki so prispevek obljubili (menda so med tistimi,

ki se tako ali drugače ne strinjajo s samoprispevkom, celo člani sveta krajevne skupnosti). Vendar, kot pravijo v Ljubnem, bodo omenjene cestne odseke prihodnje leto zagotovo asfaltirali.

Razen tega pa so v krajevni skupnosti letos s sredstvi

skupnosti in prispevki vaščanov naredili vodovod v Praprošah ter uredili avtobusno postajališče na Posavcu. Na predlog krajevne skupnosti je podjetje vodovod Radovljica obnovilo tudi del vodovoda, tako da sedaj v vasi Ljubno nimajo več težav pri preskrbi z vodo. **A. Zalar**

Pozdravljen Ciciban!

V prenovljeni poslovalnici stare trgovske hiše na Mestnem trgu v Škofji Loki je Veletrgovina Loka prve dni

novembra odprla trgovino za otroke Ciciban. V oddelku ob vhodu dobite vse kar potrebujete za opremo dojen-

čka in otroško perilo. V drugem pa je moč kupiti konfekcijo za otroke do petnajstih let. Izbira je v obeh oddelkih precejšnja. Poslovodkinja Anica Stanovnikova je povedala, da prodajajo otroške obleke, plaščke, hlače in drugo konfekcijo proizvajalcev: Mladega rodu iz Kranja, Jutranke iz Sevnice in Kore iz Radeč.

»Trgovino smo odprli v času, ko so proizvajalci večino otroške konfekcije za jesen in zimo že prodali. Zato smo imeli težave z naročili, vendar smo s sodelovanjem in razumevanjem proizvajalcev le uspeli ustvariti potrebno zalogo. Seveda je izbira nekoliko manjša kot bi si želeli. Za pomlad pa se bomo potrudili, da ne bomo zaostajali za podobnimi trgovinami drugod. Če so kupci zadovoljni? Mislim, da so. Čeprav poslujemo šele slabih štirinajst dni, smo slišali že precej pohval in tudi prodaja dobro teče. Obiskovalci trgovine veliko povprašujejo tudi po gumi-jastih otroških škorenjčkih in copatkah, zato resno razmišljamo, da bi začeli prodajati tudi te artikle.«

Trgovina za otroke Ciciban je že druga specializirana prodajalna Veletrgovine Loka iz Škofje Loke. Več let že v okviru Loke posluje trgovina pri Lukežu v Škofji Loki, kjer prodajajo metrsko blago. V prihodnjih mesecih pa bo prodajni program spremenila tudi trgovina Moda na Mestnem trgu v Škofji Loki. Specializirala se bo za prodajo modne lahke konfekcije, pletenin in modnih dodatkov.

Da bi ustregla graditeljem hiš in drugih objektov, namerava Veletrgovina Loka razširiti prodajni program v prodajalnah z železnino v Medvodah in Železnikih s prodajo gradbenega materiala. V Škofji Loki bodo za prodajo gradbenega materiala odprli posebno trgovino. Kupcem bodo blago dostavljali na dom.

P. B.

Rekordna proizvodnja v Železarni

V dveh obratih v jeseniški Železarni, v valjarni žice in v elektrodnem obratu, so oktobra dosegli najvišjo mesečno proizvodnjo letos. V valjarni žice so proizvedli 9346 ton in s tem za 103 tone presegli doslej najvišjo proizvodnjo, ki so jo dosegli

julija. Razen tega so v valjarni žice oktobra zabeležili najnižji odstotek zastojev.

V elektrodnem obratu so proizvedli 1247 ton elektrod, od tega 1059 ton oplačsenih elektrod, kar predstavlja rekordno proizvodnjo.

D. S.

Ljubitelji belega športa!

Mercator

NASA PRODAJALNA SPORTNE OPREME V TRZICU JE POSKRBELO ZA VAS IN SE BOGATO ZALOŽILA S KOMPLETNO SMUCARSKO OPREMO, SMUCMI, SAN-KAMI IN DRŠALKAMI PO KONKURENCNIH CENAH.

Nakup je mogoč tudi na kredit!

Na Mestnem trgu v Škofji Loki je Veletrgovina Loka odprla trgovino z otroško konfekcijo in perilom. — Foto: F. Perdan

Varčujmo na
deviznih računih

pri Gorenjski kreditni banki

Društvo prijateljev Kranja v Oldhamu

Podobno društvo kot je društvo prijateljev Oldhama v Kranju so ustanovili tudi v Oldhamu in mu dali ime Zveza prijateljev Kranja. Predsednik društva je Edward Haines, dosedanjí tajnik občine, sekretar bo T. M. C. FRANCIS, novi občinski tajnik (ki je zamenjal E. Hainesa po njegovi upokojitvi), blagajnik pa bo T. Robinson iz oddelka za šolstvo mestne uprave. Poleg teh treh ima izvršni odbor še osem članov. Na drugem sestanku, ki ga je društvo imelo koncem oktobra, so sprejeli tudi svoj statut. Statut določa glavne smotre društva, način njegovega delovanja, sestav in delokrog posameznih njegovih organov ter vire in način uporabe finančnih sredstev, ki bodo društvu na voljo. Cilji društva se v celoti ujemajo s tistimi, ki jih je sprejelo kranjsko društvo prijateljev Oldhama, to je — poglobljanje spoznavanja med prebivalci obeh mest, izmenjavo obiskov, kajig in časopisov in dopisovanje ter druge oblike sodelovanja med posamezniki, sorodnimi organizacijami in društvi in še posebej med obema društvoma prijateljev obeh mest.

Na seji so obravnavali tudi že nekatere konkretne oblike tega sodelovanja za leto 1971-72: prijavili so se člani društva, ki si želijo dopisovati s Kranjčani, ugotovili so, pri katerih društvih je zanimanje

za neposredno sodelovanje z ustreznimi društvi v Kranju (šahovski klub, ribiči, fotoamaterji, klub zbiralcev gramofonskih plošč, strelski klub in prirodoslovno društvo). Vse kaže tudi, da bodo v prihodnjem letu uspeli organizirati skupino turistov, ki bodo del svojih počitnic preživeli v Kranju.

S sestanka sporočajo tudi najlepše pozdrave vsem prijateljem v Kranju.

O predlogih oldhamskega društva bo v kratkem razpravljala upravni odbor kranjskega društva prijateljev Oldhama, ki bo prav gotovo ukrenil vse potrebno, da se koristne pobude uresničijo.

T. M.

KAJ IN KOLIKO PIJEMO?

Vsakokrat, kadar beseda nanese na primerjavo cen alkoholnih in brezalkoholnih pijač, se pravzaprav zavemo, kolikšno škodo nam povzroča — predvsem v prizadeva-

Često je slišati razprave o družbeni aktivnosti oziroma neaktivnosti žensk. Statistike ugotavljajo, da je med voljenimi predstavniki občinskih in drugih organov odstotek žensk zelo skromen, da so ženske vse redkeje zastopane v delavskih svetih, da se vse manj pojavljajo pri delu v družbeno-političnih organizacijah. Se ženske res premalo zanimamo za družbena dogajanja? Smo res premalo aktivne? Pred dnevi sem se o teh vprašanih pogovarjala s profesorico škojloške gimnazije, v pretekli mandatni dobi odbornico občinske skupščine Škofja Loka in poslanko kulturno-prosvetnega zbora republiške skupščine ter predsednico konference za družbeno aktivnost žensk v Škofji Loki, Vladko Janovo.

»Ne bi mogla trditi, da sodobna ženska ni družbeno aktivna. Družbena aktivnost je že zaposlenost, pa naj bo to delo preproste kmečke žene ali delo znanstvenice. Družbeno aktivna je učite-

Vladka Jan

ljica, ki vodi roditeljski sestanek, se posvetuje s starši, svetuje. Prav tako je druž-

beno pomembno delo zdravnice, ki vodi predavanja za žene, posvetovalnico za otroke itd. Brez dela žensk ne bi mogli ustvariti tako visokega narodnega dohodka niti tako visokega življenjskega standarda.

»V poklicnem delu ženske ne zaostajajo za moškimi. Zakaj vse večje zaostajanje v takimenovanem družbeno-političnem delu?»

»Velikokrat sem že premisljevala, kje in zakaj se izgubi velika ambicioznost in aktivnost deklet, ko zapuste gimnazijo. Kot srednješolke redno posegajo v dogajanja na šoli, često tudi vodijo delo v mladinski organizaciji ali šolski skupnosti, a ko odidejo, je njihove aktivnosti konec. Vzrokov ne moremo iskati le v obremenjenosti s študijem ali kasneje s poklicnim delom. Zelo vpliva na aktivnost žene izven doma materinstvo in skrb za družino.

»Mislite na probleme otroškega varstva, slabo organizirano družbeno prehrano in podobno?»

»O problemih otroškega varstva, je bilo izrečenih že toliko besed, da jih ne bi ponavljala. Toda, če otroka že imaš v vrtcu, ga moraš točno ob uri vzeti ven. Zelo »nenormalno« bi se obnašala žena, ki bi pustila otroka v varstvu, da bi lahko odšla na sejo skupščine ali na sestanek družbeno-politične organizacije. Zelo slabo je organizirana pomoč gospodinjstvom, čeprav so zametki raznih servisov v Škofji Loki že bili. Gospodinske pomočnice pa si poprečna slovenska družina ne more privoščiti. Veliko bi zaposleni ženi pomagali, če bi lahko otroci kosili v šoli in če bi bilo urejeno celodnevno bivanje učencev v šoli.

Eden od važnih vzrokov za tako imenovano družbeno neaktivnost žensk je tudi še vedno pogosta patriarhalna vzgoja v družini. Če pri usmerjanju v poklice se opazja, da je za dekleta kaj hitro dobro. Starši se kaj lahko sprijaznijo z dejstvom, da bo dekleta nekvalificirana delavka, medtem ko za fanta iščejo druge rešitve. Tudi kasneje, v družini, je pogosto vzgoja otrok in vse gospodinsko delo skrb žene, čeprav je ravno tako zaposlena kot mož. Vendar bi lahko dodala, da smo prav ženske tiste, ki se rade ponorčujemo iz moža, ki pomije posodo, ga imamo za copato, če pomagamo ženi, če vodi otroke na sprehod, če hodi točno domov...

L. Bogataj

Edward Haines predsednik društva prijateljev Kranja

Edward Haines, do nedavne nega tajnik mestne uprave v Oldhamu, je eden izmed stebrov prijateljstva in sodelovanja med Oldhamom in Kranjem. Bil je pobudnik za navezavo stikov s Kranjem pred več kot desetimi leti, ko je Oldham iskal v Jugoslaviji sorodno mesto, s ka-

terim bi vzdrževal prijateljske zveze. V mnogočem je prav zasluga Edwarda Hainesa, da so te zveze ves čas žive in hkrati vse čvrstejše in raznoličnejše. E. Haines je že večkrat obiskal Kranj in je resnični prijatelj našega mesta in njegovih ljudi. Sedaj je odšel v pokoj, vendar hkrati, ko to sporoča, zagotavlja, da ne po opustil dela pri utrjevanju sodelovanja med obema mestoma. Kot predsednik društva prijateljev Kranja bo še naprej aktivno deloval v prid stvari, za katero je z vsem srcem vnet.

Prepričan sem, da lahko v imenu vseh prebivalcev kranjske komune, še posebej pa v imenu vseh tistih, ki ga poznajo tudi osebno, E. Hainesu zaželimo ob upokojitvi še obilo let zdravega in mirnega življenja, kakor tudi, da bi še dolgo aktivno delal za razvijanje prijateljstva in sodelovanja med Oldhamom in Kranjem, kot je to delal doslej.

Slavko Zalokar

njih za zmanjšanjem alkoholizma pri nas — tako enostavno dejstvo, kot je ekonomska računica. Brezalkoholnih pijač, posebej pa še naravnih sokov pri nas proizvedemo veliko manj kot alkoholnih pijač, ker je proizvodnja brezalkoholnih pijač zahtevnejša in zato tudi dražja. Proizvodnja naravnih sokov na primer zahteva veliko večja investicijska vlaganja, obratni kapital se počasneje obrača, potrebna so dobro urejena skladišča, večino surovin za te pijače pa še uvažamo. Za naravne sokove je na splošno tudi manj propagande, saj vsak reklamni dinar še poveča stroške že tako drage pijače.

Na nedavni tiskovni konferenci koordinacijskega odbora za boj proti alkoholizmu je predstavnik gospodarske zbornice poudaril, da se potrošnja naravnih sokov pri nas ne bo kaj dosti povečala, če družba ne bo stimulirala proizvajalcev za proizvodnjo naravnih brezalkoholnih pijač. Dokler bo ugodneje proizvajati umetne brezalkoholne in alkoholne pijače, bomo pač nekje na koncu lestvice v potrošnji naravnih sokov. V Sloveniji popijemo poprečno 3 litre naravnih sokov na prebivalca. To je v primerjavi s Švico, kjer popijejo 21 litrov, z Avstrijo s 6 litri letno, ali z ZDA s 30 litri letno, kaj malo. Letno pri nas proizvedemo 2,5 milijona litrov naravnih sokov, umetnih brezalkoholnih pijač 16 milijonov litrov ali šestkrat več.

Umetnih brezalkoholnih pijač popijemo Slovenci po 5 litrov na prebivalca. In zakaj? Proizvodnja umetnih brezalkoholnih pijač je enostavnejša, cenejša. Čeprav so te pijače samo osvežilne, jih popijemo več kot naravnih sokov, ki imajo poleg tega tudi hranljive in zdravilne snovi. V načrtu je, da bi potrošnja in proizvodnja naravnih sokov pri nas naraščala hitreje kot proizvodnja in potrošnja umetnih brezalkoholnih pijač. Čez dvajset let naj bi Slovenec popil po 12 litrov naravnih sokov na leto, umetnih brezalkoholnih pijač pa 15 litrov.

Prav je, če za primerjavo navedemo še količino popitega alkohola pri nas. Statistika kaže, da je potrošnja čistega alkohola (100 %) pri nas že 15 litrov na prebivalca letno. To pomeni, da popijemo na prebivalca 27,7 litrov vina, 7 litrov piva in kar 120 litrov žganih pijač. V potrošnji alkohola so pred nami le Francozi.

Akcijski program boja proti alkoholizmu govori tudi o gospodarskih in finančnih ukrepih glede proizvodnje in distribucije alkohola. Kaj bi bilo treba storiti? Najmanj to, da bi odkupili jabolka in jih predelali v jabolčnik. Vsako leto, če je dobra letina, se v Sloveniji predela v žganje 1000 vagonov jabolk. V »dobro domače žganje«, za katerega pa ne veljajo nobeni JUS predpisi o dovoljeni stopnji škodljivih primesi.

L. M.

V Preddvoru eno najlepših kegljišč

V torek popoldne so pod teraso hotela Grad v Preddvoru odprli novo dvostezno avtomatsko kegljišče, ki je zaradi domiselne gradnje in notranje opremljenosti med najlepšimi na Gorenjskem. Kegljische sta s prvimi meti simbolično odprla podpredsednik kranjske občinske skupščine Janez Sušnik in kapetan kegljaške ekipe Triglava iz Kranja Miro Ambrožič. Sledilo je tekmovalno gostov nato pa še nastop kegljačev Triglava. Najboljši je bil Jože Turk, drugi je bil Miro Ambrožič, tretji pa Lojze Kordež.

Direktor podjetja Central Andrej Babič je ob otvoritvi kegljišča dejal: »Rekel sem, da se v kratkem času že tretjič srečujemo v Preddvoru in vsakokrat smo dali temu kraju nekaj novega. Prvič smo preuredili stari del objekta in sanirali jezero, drugič smo odprli nov hotel Bor in danes odpiramo novo avtomatsko kegljišče in veliko teraso, ki bo služila kot gostinski vrt s 500 sedeži, pozimi pa kot drsalna ploskev. Ta bo že letošnjo zimo služila svojemu namenu. S tem je tudi končana prva faza izgradnje tega turističnega središča, ki pa se bo še razvijalo, saj ga je trg že priznal.«

Tovariš Babič je nato povedal, da so v Preddvoru doslej letos v prvih devetih mesecih dnevno skoraj 9000 dinarjev dohodka. Pogodbne za leto 1972 pa obetajo še

boljše rezultate, saj so zmogljivosti od 15. maja do 15. septembra že razprodane. Za Silvestrovo bi lahko samo Nemcem in Holandcem prodali večkratne zmogljivosti za 12 dni, vendar je večina zmogljivosti že razprodanih in to ni mogoče.

Andrej Babič je nadaljeval: »Seveda pa je sedaj težko misliti, kdaj se bomo srečali četrtič in petič in odprli novo restavracijo, preurejen stari del Hriba, morda bazen, prostor za kamping, vikend hišice, razna igrišča in še 100 novih postelj. Tako urejeno in izpopolnjeno turistično središče pa bi za našo občino že pomenilo pomembno osnovo za nadaljnji razvoj turizma v trikotniku Kravacec—Jezerko—Preddvor. Če smo naredili prvi korak, bomo tudi drugega, ki bo lažji od prvega...«

Tovariš Babič je pohvalil predvorsko krajevno skupnost, saj je letos z asfaltiranjem vaških cest in urejanjem kanalizacije rešila številne dolgoletne komunalne težave.

Načrte za novo kegljišče je naredil inž. arh. Danilo Dekleva iz Podjetja za stanovanjsko in komunalno izgradnjo, zgradil ga je Projekt iz Kranja, gradnjo je nadziral Alojz Jensterle, avtomatiko pa je namestil LIP z Bleda. Novo kegljišče sta financirala podjetje Central in Gorenjska kreditna banka.

J. Košnjek

O turističnem razvoju Preddvora in pomenu novega dvosteznega avtomatskega kegljišča je govoril direktor gostinskega in trgovskega podjetja Central iz Kranja Andrej Babič. — Foto: F. Perdan

Električna mreža, šole in pekarija

V četrtek je bila seja skupščine občine Kamnik na kateri so obravnavali in sklepali o vrsti zadev s področja občinske politike.

Odborniki so poslušali informacijo o javni razpravi tez za starostno zavarovanje kmetov, informacijo o razpravah predlogov za ustavne spremembe, razpravljali so o poročilu o programiranju in uresničevanju električne mreže v občini in o delu osnovnih šol. Nadalje so razpravljali o gradnji pekarnice v Kamniku in o predlogu odloka o ustanovitvi sklada skupnih rezerv občine, sprejeli so odlok o spremembi in dopolnitvi odloka o priznavalninah ter poslušali poročilo občinske delegacije iz obiska v mestih Gendringen, Gladbeck in Travnik.

Odborniki so se seznanili, da je na posvetovanjih o starostnem zavarovanju kmetov sodelovalo 248 kmetijskih zavarovancev ali 28 odstotkov vseh nosilcev zdravstvenega zavarovanja kmetov. Vse razprave so bile izredno živahne in so hkrati opozarjale na vrsto še neresenih vprašanj v kmetijstvu kot so odkupne cene kmetijskih pridelkov, zemljiški maksimum, trg s kmetijskimi pridelki ipd.

Ljubljanska banka, podružnica Kamnik, je odbornike obvestila, da od novembra letos ni sprejela nikakršnega investicijskega elaborata od podjetja Svit. To obrazložitev je Ljubljanska banka dala zato, ker je na eni od prejšnjih sej občinske skup-

ščine Maks Lavrinec, direktor Svita, izjavil, da podjetje kljub predložitvi investicijskega elaborata ne more dobiti kredita. Ljubljanska banka je pojasnila, da je Svit

prvo dokumentacijo potrebno za najetje kredita poslal banki šele drugega novembra letos in so bile torej vse kritike na račun banke neupravičene.

J. V.

veletrgovina

ŠPECERIJA
bled

vam nudi

po reklamni ceni

za praznike od 15. nov. do 5. dec.:

SUNKA 450 g	15,50 din
MESNI DORUČAK 200 g	3,70 din
NAPOLITANKE VAFEL 500 g	5,70 din
ČOKOLADA MLEČNA 500 g	7,20 din
ČOKOLADA MLEČNA 200 g	4,80 din
ČOKOLADA LESNIKOVA 200 g	6,00 din
KARAMELE SADNE — LESNIK 100 g	1,30 din
VINO — FRANKOPAN CRNO 11	6,50 din
VINO — VINCE 11	6,50 din

Izkoristite ugoden nakup!
Priporočamo novo kavino
mešanico BRAVO

KMETIJSKO ŽIVILSKI
KOMBINAT KRANJ

objavlja prosto delovno mesto
prodajalke

za nadomeščanje odsotnih prodajalk

Posebni pogoji: KV prodajalka, nastop dela je možen takoj ali po dogovoru.
Pismene prošnje z dokazili in opisom dosedanjih zaposlitev sprejema uprava KŽK Kranj, Cesta JLA 2.
Objava ostane v veljavi do zasedbe delovnega mesta.

Veletrgovina
ŽIVILA KRANJ

nudi zaposlitev za določen in
nedoločen čas
v računovodstvu podjetja

Interesenti naj se javijo v splošnem sektorju podjetja, kjer bodo dobili natančnejše informacije v zvezi z zaposlitvijo oz. naj oddajo pismene vloge najkasneje do 30. novembra.

Držite se skupaj in delajte

To so besede, ki jih je slovenski dramski umetnik Stane Sever le malo pred svojo smrtjo namenil vnetim privržencem — sodelavcem — škofjeloškega eksperimentalnega gledališča Oder-galerija. Besede slovenskega dramskega igralca so pomenile za mlad kolektiv veliko spodbudo. Še bolj zagrizeno so se oprijeli dela in za letošnjo sezono gledališču že izoblikovali dokončno podobo. Nemalo zaslug za uspešno delo nove škofjeloške gledališke skupine ima prav gotovo režiser Peter Jamnik.

Kdaj ste se prvič spoprijeli z režijo?

»Precej pozno je bilo to. Prvo delo sem režiral šele v zadnjem letniku gimnazije. Nato pa sem z režijskim delom nadaljeval v Loškem gledališču, pa v Šent Jakobu pri Ljubljani in po režiserskem tečaju v Kopru spet v Loškem gledališču. Temu sem ostal zvest vse do razpada.«

Po razpadu Loškega gledališča pa ste začeli ustanavljati novo skupino, kajne?

»Da. Zeleni smo postavili na noge gledališče z novo vsebino in drugačnim načinom dela. S pevskimi in recitacijskimi točkami smo začeli dopolnjevati otvoritve posameznih razstav v galeriji na loškem gradu in to pomeni obenem tudi rojstvo eksperimentalnega gledališča Oder-galerija. Prvo samostojno predstavo smo imeli ob obletnici smrti Martina Lutra Kinga.«

In kakšne prednosti ima eksperimentalno gledališče?

»Podajanje tekstov je veliko bolj neposredno in stik gledalca z igralci lažji. Seveda pa je delo za igralce, režiserja in postavljalca scene veliko težje.«

Dve uspešni sezoni sta pokazali, da je bilo tako gledališče potrebno?

»Preprosto povedano, bali smo se začeti. Ni bilo enostavno postaviti v Škofjo Loko na Oder Sartrova Zaprtja vrata. Ob ugodnih ocenah te predstave smo veliko lažje za-

dihali ter naslednje leto doživeli še večja priznanja ob uprizoritvi Theotokosovega Mosta v Arti. To je gledališče, je dejal takrat Stane Sever in nam v zahvalo poklonil premiero Krotkega dekleta njegovega novega Gledališča enega.«

Letos ste začrtali novo pot?

»Dolgo smo premišljevali, kam bi se usmerili. Nazadnje smo sklenili, da bomo uprizorili slovenske novitete in še neuprizorjena slovenska dela. Prva stopnica na tej poti je bil Hofmanov Mož brez obraza, naslednja pa bo prva komedija v našem gledališču Majaronovo Grmenje brez dežja. Pravzaprav je prej predviden še Torkarjev tekst Požar, ki je bil pisan prav 'na kožo' Stanetu Severju. Uprizoritev, ki bo krstna, bo ob obletnici Severjeve smrti s sodelovanjem najbolj znanih slovenskih gledališčnikov.«

In težave, ki vas spremljajo pri delu?

»Še več sodelavcev bo treba. Za uspešno delo ob tolikem številu predstav bi morali imeti vsaj dve garnituri igralcev in tehničnega osebja. Nadalje bi želeli več sodelovanja z vsemi družbenopolitičnimi organizacijami in gimnazijskim MKUD. Ne rečem, da nismo dobili podpore. Nasprotno. Občinska skupščina v Škofji Loki z županom Zdravkom Krvino nas je vedno podprla, menim pa, da bi nam morali še bolj pomagati pri iskanju stikov z gledalci. Tudi starši so problem. Otroke vzgajajo v preveč materialističnem duhu in hočejo, da so njihovi otroci za vsako stvar plačani. Pri našem delu pa je treba žrtvovati precej ur prostovoljno. Trdim, da ima vsak, ki pride k nam lahko le koristi. Po vsaki predstavi lahko pride v stik z najbolj znanimi slovenskimi gledališkimi igralci in kritiki. Prosti čas je koristno izrabljen. Trdim, da je z začetim delom vsekakor treba nadaljevati.«

J. Govekar

Maketa parka talcev na Beli

Pred dnevi je bila v delavskem domu na Javorniku seja krajevene organizacije ZZZB NOV, na kateri so se menili o maketi parka talcev na starem pokopališču na Koroški Beli. Maketo si bodo ogledali na delovni konferenci tudi vsi drugi člani krajevene konference ZZZB NOV Javornik — Koroška Bela.

Na seji so se dogovorili tudi o organizaciji kurirskega smuka na Pristavi v Javorniškem Rovtu, ki bo 30. januarja prihodnje leto. Kurirskega smuka se vsako leto udeležijo precej smučarjev iz osnovnih in srednjih šol v občini ter smučarjev iz smučarskih društev.

D. S.

Naposled v knjigarnah!

Zbirka osmih privlačnih in napetih romantično pustolovskih knjig o

ČAROVNICE Z GRIČA

ki jo je napisala pisateljica Marija Jurić-ZAGORKA.

Pred nami je prva polovica obširnega psevdozgodovinskega ciklusa o ČAROVNICI Z GRIČA, s katerim je avtorica posegla na tisto področje, kjer sta se najbolj proslavila francoska pisca Alexandre Dumas in Michel Zévaco. Dogajanje ČAROVNICE Z GRIČA je postavljeno v osemnajsto stoletje, v čas, ko vlada na Dunaju slovita cesarica Marija Terezija.

Zgodbe so mojstrsko zapletene, berejo se kot napete kriminalke.

Ljubiteljev napetih romantično pustolovskih romanov ČAROVNICA Z GRIČA ne bo razočarala.

Prve štiri knjige romanov

— SKRIVNOST KRVAVEGA MOSTU I
SKRIVNOST KRVAVEGA MOSTU II

— MALLEUS MALEFICARUM I
MALLEUS MALEFICARUM II

na 1800 straneh

STANEJO SAMO 200 DIN.

Knjige dobite v vseh knjigarnah, pri zastopnikih založbe, naročite pa jih lahko tudi pri upravi

DRŽAVNE ZALOŽBE SLOVENIJE
61000 Ljubljana, Mestni trg 26

Seminar za kulturne delavce

Danes dopoldne se je v Gozd Martuljku začel seminar za kulturne delavce, ki ga je organizirala občinska konferenca Zveze kulturno

prosvetnih organizacij občine Jesenice. V uvodu bo spregovoril predsednik republiške konference ZKPO tovariš Ivo Tavčar.

D. S.

Citre napolnile dvorano

V nedeljo zvečer se je Senčurjanom v dvorani doma kulture predstavil s koncertom ansambel Mihe Dovžana s pevko Ivanko Kraševic in vokalnim kvintetom Gorenjci iz Naklega ter humoristom Radom iz Škofje Loke. Dvorana je bila nabito

polna že pol ure pred začetkom koncerta. Ob priljubljenih Dovžanovih višah je večer kar prehitro minil. Senčurjani in prebivalci okoliških krajev si v prihodnje žele še več koncertov narodno zabavne pa tudi zabavne glasbe.

F. Erzin

V galerijskih prostorih Palace hotela v Parmi je te dni odprta razstava olj in akvarelov akademskih slikarjev Franceta Slane in Dore Plestenjak. Dela obeh naših slikarjev so vzbudila precej zanimanja in priznanj.

-jg

V četrtek zvečer so v ljubljanski Mestni galeriji odprli razstavo slikarskih del Maksima Sedeja — starejšega, Maksima Sedeja — mlajšega in Franceta Slane. Ob otvoritvi je spregovoril Taras Kermavner.

-jg

stenski koledar za leto 1972

z 12 barvnimi slikami
dobijo brezplačno vsi
dosedanji in novi naročniki

Priporočite Glas vsem,
ki še niso naročniki!

Šola za starše

V okviru predavanj Šole za starše, ki jih organizira DPM Javornik — Blejsko Dobrava skupaj z delavsko univerzo Jesenice in osnovno šolo na Koroški Beli, bo v petek ob 18. uri že drugo predavanje. Predavanje bo v delavskem domu na Javorniku predavala pa bo ravnateljica posebne šole na Jesenicah Jela Leštan.

D. S.

Socialistična družba in religija

II. NAŠA ZGODOVINSKA IZKUSNJA

Pod naslovom »Naša zgodovinska izkušnja« bo moj drugi pogovor v okviru teme »Socialistična družba in religija«. Če se spominjate, smo zadnjič govorili o tem, ali je religija opij za ljudstvo. **Naš zaključek je bil tale:** socialistična družba pri nas je kritična in polemična le do tistih religij ali cerkvenih nauk, ki odvrčajo ljudi od aktivnega poseganja v življenje, od boja za boljši svet, to se pravi do tistih religij, ki v resnici so človekov opij. Svoboda intimne, prave človeške vere, tiste, o kateri je govoril pokojni Togliatti in dejal, da je lahko celo vzgojna za revolucionarno akcijo, pa je zajamčena z ustavo in zakoni in svobodo takega verskega prepričanja in delovanja sočloveka spoštujem tudi kot marksist in komunist.

Zato sem se vedno ostro upiral, in to bom delal tudi v prihodnje, vsem tistim pojmovanjem in nazorom pri nas doma ali na tujem, ki so s poniževanjem, omalovaževanjem govorili o vsaki religiji in o religioznih, vernih ljudeh. Ostro in javno sem ugovarjal sovjetskimi uradnim ideologom, ki ne znajo drugače razpravljati o religioznih ljudeh kot manjvrednih bitjih, ki so na globoko napačni poti in ki jih je treba čimprej tako ali drugače na ta ali oni način pripeljati na edino pravo pot. To je bil znani primer sovjetskega ideologa Iljičeva, katerega misel je naravnost tipičen primer antihumanizma. Med drugim je dejal:

»Kaj je vera? Tako kakor je nekdanj, ubija tudi danes v človeku vso voljo, aktivnost in ustvarjalnost, ga ne spodbuja k napredku, temveč ga vleče nazaj in dela iz njega neaktivnega, božjega hlapca, ki ni zmožen ničesar drugega, kakor klečati in prositi boga za milost. Vera veže človekov razum na verske dogme in duši vsako ustvarjalno misel. Zato že sama po sebi ni nič drugega kakor ovira za celoten znanstveni in družbeni napredek.«

Kakšna presenetljiva nadutost in ozkost! Po tem nazoru naj bi torej religiozni ljudje pri nas samo klečali in molili, bili popolnoma brez volje, neaktivni in neustvarjalni. Mislim, da je odveč še kaj več ugovarjati Iljiču, kajti naša vsakdanja izkušnja nas prepričuje, da to preprosto ni res in zares slep bi bil tisti, ki tega ne bi videl. Pravkar navajane besede Iljičeva so zbudile svojčas zelo ostro reakcijo tudi med marksisti v zahodnem svetu. Francoski marksist Roger Garaudy se mu je javno uprl s temi besedami:

»Kot marksisti ne moremo sprejeti današnjega stališča svojih sovjetskih tovarišev glede verskega vprašanja. Pravim kot marksisti in ne samo kot Francozi, kajti stvar se ne tiče le razlik med dvema položajema, političnima ali družbenima režimoma ali razlik med našima narodnima tradicijama. Ne gre za taktično, temveč za načelno vprašanje. Tovariš Iljičev pravi namreč, da je iztrebljanje verskega prepričanja nujen, neogiben pogoj za zgraditev komunizma. Temeljna zabloda Iljičeva leži po vsej priliki v njegovem prepričanju, da zgolj razredna nasprotja povzročajo odtujitev in tudi religijo. Kar Iljičev torej trdi, da bo z dobro znanstveno vzgojo, ki jo bo nudil mladini v bližnji prihodnosti odpravil versko ideologijo v ZSSR, po vsej priliki ne upošteva družbenih vzrokov za religijo, kar je čisti idealizem. To pa ni stališče marksizma-leninizma, temveč stališče francoskih filozofov iz 18. stoletja, ki je preživelo. To teoretično vprašanje ima silno važne praktične posledice, med njimi tole: komunisti in kristjani se morejo najprej skupno bojevati zoper kapitalistični sistem in za vzpostavitev socializma, potem pa lahko še dalje skupno sodelujejo za izgraditev brezrazredne komunistične družbe.«

Tovariš Garaudy ima popolnoma prav. To teoretično vprašanje: ali je ali ni iztrebljanje religije

neogiben pogoj za komunizem, je celo usodno vprašanje. S kakšno pravico naj bi komunisti vabili k sodelovanju religiozne ljudi in jim hkrati govorili, da bodo iztrebili religijo, da so tedaj religiozni ljudje obsojeni na iztrebljanje, če se ne odpovedo religioznemu prepričanju? Stališče sovjetskih ideologov je treba zato vedno znova energično zavrniti, ker je nečloveško in nevredno marksizma.

Slovenski komunisti niso sledili tej sovjetski zmoti. Že v manifestu, sprejetem na ustavnem kongresu komunistične partije Slovenije leta 1937, so odločno zavrnili vsak sektaški omalovažujoči odnos do vernih ljudi. V tem manifestu so izrecno napisali:

»Zato med katoliškimi množicami in med vsemi drugimi demokratičnimi silami slovenskega naroda ne more in ne sme biti nobenih pregrad in ovir, ki bi ovirale bratsko združitev vsega svobodoljubnega slovenskega ljudstva v boju proti skupnemu sovražniku, skupnemu zatiranju in skupnemu izkoriščanju. Sleherni borec za svobodo slovenskega naroda, v prvi vrsti pa vsak komunist, spoštuje versko prepričanje svojega sobojevnika, kajti tisti, ki v tem trenutku, ko gre za obstanek slovenskega naroda, seje s tem (verskim) vprašanjem razdor med slovenskim ljudstvom, izdaja interese slovenskega naroda.«

Spoštovanje verskega prepričanja slovenskih katoličanov in prepričanje, da je možno plodno sodelovanje vseh ljudi, je bila tista osnova, ki je privedla 27. aprila 1941 tudi do osnovanja Osvobodilne fronte slovenskega naroda kot najširše politične organizacije, ki je združila vse Slovence v uporabo zoper okupatorja, vse Slovence brez ozira na svetovnonazorske razlike, brez ozira na religioznost ali nereligioznost. Komunisti in kristjani sta bili dve od še drugih skupin, ki so se združili v Osvobodilno fronto. Kristjani in komunisti so bili enakopravni sodelavci v težkih časih vojne. Enakopravni v vsakem pogledu. Zato je povedal bistveno resnico pokojni Boris Kidrič, ki je že med vojno ugotovil:

»Slovenske katoliške množice so sestavni del Osvobodilne fronte in nosilec nove oblasti. Slovenske katoliške množice so tvorec naše svobode, njenih okoliščin in njenih pogojev.« Bistvenost resnice, ki jo je izpovedal Boris Kidrič, je namreč izkazana v preprostem dejstvu, da je v osvobodilnem gibanju sodelovala večina Slovencev.

V tej večini pa je bilo tudi mnogo, zelo mnogo vernih, religioznih ljudi, ki so brez predsodkov z roko v roki sodelovali s komunisti in tudi drugače nazorsko usmerjenimi ljudmi. Edvard Kocbek, slovenski pesnik in pisatelj, je kot kristjan in vodilni član Osvobodilne fronte med vojno to sodelovanje utemeljil takole:

»Smo nazorska skupina, združujoča kristjane, ki sprejemajo marksistično-leninistično spoznanje o objektivnih zakonih družbenega razvoja in ki hočejo kot zvesti kristjani vključiti krščanstvo v novo družbo, pomagati izvesti slovensko narodno in družbeno revolucijo ter utemeljiti socializem tudi s svojim nazorom. Krščanska skupina nima strankarskopoličnih ciljev, pač pa voljo, da kot nazorska predstavnica na Slovenskem preko ustvarjajočih in razgibanih kristjanov doprineše svoj stvarni delež k napredku na družbenem in političnem področju, v vseh panogah kulturnega življenja pa neovirano uresničuje načelo osebnih in duhovnih svobod. Skupini je zato jasno, da povezuje v tovarišijo vse tiste napredne slovenske kristjane, ki se s takimi cilji vključujejo v osvobodilni boj, ki hočejo po končani vojni tudi socializem graditi iz svojih duhovnih osnov in ki v kulturnem svetu temeljijo na načelu pluralizma.«

Tako torej Edvard Kocbek.

Komunisti med osvobodilno vojno seveda niso samo izjavljali, da so za svobodo verskega prepričanja, marveč so to svobodo tudi uresničevali

in se znajo v okviru Osvobodilne fronte tudi borili. Nova oblast je že med vojno sprejemala dekrete in sklepe, ki pomenijo dejansko versko svobodo. Naj omenim samo nekatere:

Odlok o poslovanju župnih uradov kot javno pravnih uradov na partizanskem osvobodjenem ozemlju 1. VI. 1942; odlok o uvedbi funkcij verskih referentov v Slovensko narodnoosvobodilno vojsko 12. I. 1943; odlok o ustanovitvi verske komisije pri SNOS 19. II. 1944 itn. itn. Sam sem bil partizan. Kot partizan — komunist sem čutil dve temeljni dolžnosti: bojevati se z vsemi silami in biti tovariš vsakomur, ki se je bil z menoj, ne glede na to, ali je religiozen ali ne. Tako je partizansko gibanje poleg oboroženega gibanja hkrati tudi zgodovinski primer tistega in takšnega sodelovanja, o katerem so se komunisti nedvoumno izrekli na ustanovnem kongresu leta 1937 in ga v praktičnem življenju tudi izpričali. In prav na to je mislil Tito, ko je ob neki priložnosti dejal:

»Med bojem nam je bila seveda stalno pred očmi vodilna misel, da ima vprašanje religije neovrgljiv pomen za naše ljudstvo in da tega vprašanja kakor tudi vprašanja cerkve in njenih odnosov do države ni mogoče urediti z dekretom, ker so take odločitve vedno doživele neuspeh in škodile skupnosti, obči ljudski stvari.«

To, da so se slovenski verni ljudje med osvobodilno vojno tako množično odzvali pozivu Komunistične partije k uporabi in k družbeni revoluciji, pa ne priča samo o tem, da so religiozni ljudje lahko tudi bojevniki za boljši svet že tukaj, na tem svetu in da niso ljudje, ki le kleče molijo in mislijo na drugi svet, kakor to zatrjuje sovjetski ideolog Iljičev, marveč priča še o nečem drugem. Slovenski verniki so se za sodelovanje s komunisti odločali tudi v času, ko so cerkvene avtoritete na Slovenskem zahtevale prav obratno. Res je, da so na Primorskem slovenski duhovniki množično sodelovali s partizani, res je, da so nemški nacisti izgnali iz Stajerske skoraj vse duhovnike, res pa je tudi, da so v ožji Sloveniji, razen nekaterih izjem, duhovniki s škofom vred množično sodelovali z okupatorjem na različne načine. Mnogo primerov bi lahko navedli v prilogi temu. Kot primer samo tale nastop ljubljanskega škofa Rožmana oktobra 1942 ob pogrebu bivšega slovenskega bana Natlačena, ki ga je ustrelni organ OF zaradi sodelovanja z okupatorji in organiziranja bele garde obsodil na smrt. Rožman je dejal:

»Združite se vsi, ki verujete v Boga ter sebi in potomcem želite življenje, lepše in boljše, kakor ga ponuja brezbožni komunizem; združite se in prepričite, da tisti, ki so z vami sicer iste krvi, a s tujo blodno miselnostjo zaslepljeni ne bodo mogli več pokončavati najplemenitejših bratov in sestra«. Ta Rožmanov poziv ne pomeni le prepoved sodelovanja v partizanskem gibanju, marveč tudi poziv k oboroženi protirevoluciji, k tim. beli gardi, k vojaškimi oddelkom, ki so potem skupno z okupatorji skušali vojaško uničiti partizansko gibanje.

Ta primer, ki je le eden, nam potrjuje drugi pomen sodelovanja slovenskih vernikov v osvobodilnem gibanju. Odločali so se za to kljub nasprotnemu pritisku cerkvenih avtoritet in to daje tej odločitvi še poseben pomen.

O čem torej govori naša zgodovinska izkušnja? Govori nam predvsem o tem, da ne obstajajo samo teoretične možnosti za plodno sodelovanje vseh ljudi, brez ozira na svetovni nazor, ateistov in teistov, vernih in nevernih, marveč da imamo iz najtežjih dni naše narodne zgodovine čudoviti dokaz o življenjski nujnosti in uresničljivosti tega sodelovanja v delu za boljši svet in boljše življenje. Noben pritisk ali avtoriteta tega ne more prepričati, če to ljudje hočejo.

Zdenko Roter

Predsednik Tito je mnogim potovanjem med svojo državniško kariero pravkar dodal še enega: na surčinskem letališču pri Beogradu so v ponedeljek zvečer z vsemi častmi sprejeli prvega državljanina Jugoslavije in njegovo spremstvo. Pot je bila dolga in naporna, toda tako kot vse v življenju, velja tudi za državniške opravke: ni uspehov brez naporov. Pot, dolga okroglih trideset tisoč kilometrov, ga je vodila po Združenih državah Amerike, Kanadi in Veliki Britaniji. Sprejem, ki ga je naš predsednik doživel v Združenih državah Amerike, je presegel vsa pričakovanja. Bil je tople in nadvse prijateljski in ozače, v katerem sta se sestajala oba predsednika med svojimi pogovori, ne bi moglo biti bolj primerno za odkrito izmenjavo mnenj. Sam obisk je predsednik Tito že večkrat — nazadnje pa v izjavi na letališču po prihodu — označil kot zelo uspešen. Najbolj otipljiv rezultat poti in razgovorov med obema državnikoma je seveda skupna jugoslovansko-ameriška izjava, ki bo bržčas prišla v zgodovino kot izredno pomemben zunanje-politični dokument. V izjavi so nekatere

Dolga, koristna pot

zares pomembne postavke in če bomo skušali omeniti zgolj nekatere, bo to samo zaradi tega, ker ni ne prostora ne priložnosti za kaj več. Skupna ameriško-jugoslovanska izjava med drugim poudarja pripravljenost obeh držav, da odnese, ki so ocenjeni kot dobri, še izboljša, pri čemer poudarja že tradicionalno dobro sodelovanje in prijateljsko oba partnerjev. V izjavi je tudi rečeno, da ima politika neuvrščenosti Jugoslavije pomemben delež pri urejanju sodobnih mednarodnih problemov, pri čemer je dano tudi politiki vse priznanje. Poudarjena je zainteresiranost Združenih držav Amerike za neodvisno in suvereno Jugoslavijo, kar ima — ali pa bo lahko imelo — vsekakor globlji pomen v kontekstu nekaterih odnosov in stanju sil na svetu, zlasti pa v Evropi. Jugoslavija in ZDA bosta v bodoče imeli stalnejše stike in izmenjave mnenj o aktualnih problemih sveta. Vsekakor je moč ugotoviti, da so sedaj odnosi med Jugoslavijo in Združenimi drža-

vami Amerike boljši kot so bili kadarkoli poprej. Ti odnosi temeljijo na boljšem razumevanju, pripravljenosti, da se skušajo razlike, ki še nedvomno obstajajo glede nekaterih svetovnih problemov, odpraviti v največji možni meri. Zbliževanje oziroma boljše rečeno tesnejši in priskrbenjši odnosi med obema državama so se začeli že lani po obisku ameriškega predsednika v Jugoslaviji. V tem zadnjem obdobju je tudi sam Nixon pripomogel k temu z nekaterimi potezami, ki ga bodo verjetno trdno zapisale v zgodovini. Pri tem mislimo predvsem na obisk Pekinga in Moskve. Tako kot je to tradicionalno že v navadi, bo imel obisk predsednika Tita v ZDA svoj odmev tudi na ekonomskem področju, kjer si lahko naši gospodarstveniki obetajo močnejši prodor na ameriško tržišče, Jugoslavija kot celota pa tudi močnejšo prisotnost ameriškega kapitala na svojih tleh. Po ZDA je predsednik Tito obiskal Kanado, kjer ni bil sprejem nič manj priskrben. Za

razliko od ZDA, ki jih je pred tem obiskal še dvakrat — čeprav je bil to pot prvič na uradnem obisku — je bil v Kanadi prvič. Jugoslavija in Kanada vsekakor nista sili prvega reda, imata pa specifičen položaj v svetu in v tem smislu tudi možnost, da po svojih močeh in na svoj način vplivata na mednarodne tokove. Izmenjava mnenj med Titom in Trudeaujem je bila zelo odkrita in državnik sta govorila brez dlak na jeziku — če smemo uporabiti malce bolj domač izraz. Ampak to je bilo očitno stvari zgolj v prid, saj sta na ta način lahko dosegla ne samo popolno razumevanje, marveč tudi precejšnjo enakost pri gledanju na nekatere probleme, čeprav seveda tudi tu — tako kot za ZDA — velja, da nekaterih razlik preprosto ni moč zanikati ali skriti. Hkrati s političnimi razgovori sta imeli obe strani tudi izčrpne ekonomske razgovore. Ob tem, ko so ugotovili, da obstajajo praktično neomejene možnosti na tem področju, so se že domenili tudi za nekatere konkretne oblike sodelovanja. Sem sodi predvsem kreditiranje kanadskih poslovnih krogov nekaterih jugoslovanskih podjetij.

V tem smislu lahko pričakujemo naša podjetja okoli 100 milijonov dolarjev kredita za nakup raznega blaga, pri čemer je kanadska stran izrazila pripravljenost, da plasi- ra na svoje tržišče ustrezno količino jugoslovanskega blaga. Ob koncu turneje je predsednik Tito zelo na kratko — komaj en dan — obiskal še Veliko Britanijo, kjer je bil nazadnje leta 1953. Pogovori s premierom Heathom in izmenjava mnenj med njunima sodelavcema so še bolj utrdili, je rečeno v sporočilu, odnose med obema državama. Eno k drugemu: potovanje, ki se je pravkar končalo, je bilo eno najbolj uspešnih, kar jih je v svoji sicer dolgi karieri opravil naš predsednik — in to velja ne samo za dvostranske odnose, marveč za mir v svetu nasploh.

LJUDJE
IN
DOGODKI

Velika družina iz Golice

Sedim v topli sobi, skušam pisati, a ne gre. Mečkam papir, spet začnem in se jezim na otroka. Nemiren je in tečen. Ves dan že pada dež in ne more ven. Sprašuje to, sprašuje ono, kaže kaj je narisan. Prav nič potrpljenja ni v meni. In ob tem času se šele zavem, kako težko bo opisati obisk pri Gartnerjevih v Golici nad Selcami. Težko je pisati o življenju staršev in otrok, ki se tako razlikuje od življenja »poprečne« slovenske družine. Visoko gori v hribih živijo, v veliki beli hiši, na majhni, osojni kmetiji pod Miklavžem.

Sedem let sta poročena Slavka in Filip Gartner in šest otrok imata. Po enem letu zakona se je rodil Tomaž, dobri dve leti kasneje dvojčka Andrej in Boštjan in sredi avgusta letos trojčki. Dve popolnoma enaki deklici Irena in Damjana ter fantek Damjan. Ko sva s Franceljnom v ponedeljek obiskala Gartnerjeve so bili najmlajši trije siti in previti, zato je mamica imela čas za kratek razgovor. Pravzaprav je ves čas delala, kajti nahraniti, obleči in umiti mora tudi starejše fante.

»Pet obrokov jim moram vsak dan pripraviti. Toliko

krat jih tudi previjem in operem tri do štirikrat toliko plenice za vsakega. Kuham jim Bebiron, ki so mi ga dali že v porodnišnici v Kranju, zadnje dni pa tudi že kravje mleko.«

Gartnerjevi se preživljajo z delom na majhni kmetiji. Le pet hektarov obdelovalne zemlje imajo in nekaj gozda.

»V hribih bolje žive tisti kmetje, ki imajo veliko lesa,« je dejal gospodar Filip, »kajti zemlja je nerodovitna. Pri nas ga posekamo le dobrih petnajst metrov letno, kar ni niti za davek in prispevke. Naš dohodek je torej le to kar priredimo v hlevu. Zita ne sejemo, pa tudi krompirja malo. Drugega ne moremo, ker sva z materjo sama za delo. Žena ima dovolj dela z otroki.«

Več kot uro hitre hoje je iz Selc do Golice, do Gartnerjevih. Pred petnajstimi leti jim je v hiši zasvetila električna luč, nekaj let nazaj so zgradili cesto. Toda pozimi, ko zapade tod okoli veliko snega in ko veter zavija dol od Miklavža, jim je zveza z dolino in razvedrilo le radijski aparat. Televizorja nimajo, prav tako ne večjih kmetijskih strojev.

»Če hočeva kaj novega v hišo, morava najeti kredit in

Gartnerjeva družina iz Golice nad Selcami. Najmlajši trije so stari že tri mesece. — Foto: F. Perdan

potem stisnemo in odplačujemo. Ko sta se rodila dvojčka, je prišel v hišo pralni stroj. Ob rojstvu Damjance, Irene in Damjana, pa nama je občina poklonila hladilnik, v denarju pa so nama pomagale nekatere delovne organizacije iz Skofje Loke in Kranja. Tudi opremo za naše najmlajše sva dobila, tako da so za nekaj časa preskrbljene.«

Istočasno z darili pa je na naslov Gartnerjevih prišlo obvestilo, da so v zaostanku

s plačilom davka od posekanega lesa in prirastka v gozdu za leto 1968 in leto 1969. Nekaj čez 2000 din bi morali plačati.

»Zakaj niso zahtevali sproti. Kako naj plačam sedaj toliko za nazaj in še davek, ki so mi ga odmerili za letos. Naj pošljem Gozdnemu gospodarstvu denar, ki sva ga dobila za otroke, je grenko dejal gospodar Filip.«

Morda pa bi zahtevek, ki je dve, tri leta ležal pozabljen v predalu nekega uslužbenca

pri Gozdnem gospodarstvu, spet spravili tja in ga nikdar več ne izvlekli. Morda bi se na Gartnerjevih šest otrok spomnili tudi drugod, kajti otroci so vsak dan večji, prerasti bodo majice, ki so jih dobili ob rojstvu, odrasli bodo pleničkam, začeli bodo hoditi v šolo.

»Dokler bodo otroci doma, bo že šlo, samo da bi bili zdravi. A kako bomo, ko bodo vsi hodili v šolo, sta ob slovesu dejala Slavka in Filip Gartner«

L. Bogataj

62 Miha
Klinar

Aprilsko sporočilo 1941

Predigra

ZA NAPAD NA SOSEDE
POTREBUJEŠ OLJE, ROPAR!
A MI BIVAMO OB CESTI,
KI K OLJU PELJE

(Bertolt Brecht, Bericht der Serben)

Ce pa so v Gdansk priučjoči tudi nemiri, potem je nesramnost, da le-te pripisujejo nacionalsocialistični Nemčiji in zadržanju odgovornih oblasti v Gdansk. JE PAMET DRŽAVNIKOV IN ŽURNALISTOV V ZAHODNIH DEMOKRACIJAH IN NA POLJSKEM RES TAKO SIBKA, DA SO POZABILI, KDO JE USTANOVLIL TO 'SVOBODNO MESTO GDANSK'? TA NEPOJMLJIVI NESMISEL (tako imenuje Forster Gdansk) SO PRIKLICALI V ŽIVLJENJE VERSAJSKI 'APOSTOLI MIRU'! je Forster pokazal Hitlerjeve karte. »DA BI TAKRAT NOVOSTANOVLJENI REPUBLIKI POLJSKI PRISKRBELE VSE MOGOČE PREDNOSTI, KI SO V NASPROTJU S SLEHERNIM POLITIČNIM PRAVOM, SO BREZ SLEHERNEGA RAZUMNEGA PREUDARCA IZTRGALI IZ NEMškeGA NACIONALNEGA TELESMA MAJHEN DEL IN GA OBSODILI NA NEKAKšno 'SAMOSTOJNOST', KI TO NIKOLI NI BILA IN NI. ŽELJA PREBIVALSTVA v Gdansk, da bi se vrnil v okvir Reicha, ne obstaja še kaka dva meseca. Ta srčna želja je stara prav toliko, kakor je staro 'svobodno' mesto Gdansk. V zadnjih dvajsetih letih je to hrepenenje prihajalo večkrat do izraza...«

Tako je govoril gdanski 'gauleiter NSDAP' Forster podobno kakor nekdanji sudetski nacist Hennlein. Kot dokaz volje gdanskega prebivalstva do priključitve k nacistični Nemčiji je vihtel

v roki časopis 'Danziger Vorposten', glasilo gdanskih nacistov in nemčurjev, na katerem je pisalo nad naslovom: Gegen vertragliche Willkür, zurück zum Reich! (Proti pogodbeni samovolji, nazaj k Reichu!) Potem se je Forster znesel nad Anglijo in ji naprtil krivdo za poljsko trgovlavo trmo in nepopustljivost. »To je neodgovornost brez primere,« je kričal Forster in obtoževal Anglijo v znanem Hitlerjevem stilu. Angleži so torej pripravljeni poslati milijone ljudi raje v klavnico, kakor priznati 'samo po sebi razumljivo pravico Nemcev do vrnitve Gdanska v okvir Reicha'. Seveda pa Forster ni ostal samo pri 'očitkih' Angliji, marveč je v svojem govoru uporabljal tudi grožnje, zlasti proti Poljakom:

»Kot vodilni ljudje (v Gdansk) bi bili do kraja neodgovorni, če bi gledali križem rok in ne bi ukrepali proti poljskim grožnjam in vsakdanjim zahtevam po Gdansk v govorih in poljskem tisku s svojimi ukrepi za lastno obrambo (Gdanska proti Poljakom). Kar nas v teh kritičnih časih notranje pomirja in nam daje vero v prihodnost, je SVETO PREPRIČANJE, DA NAM STOJI OB BOKU NASA MATERINSKA DEŽELA — VELIKONEMSKI REICH, KI NAM BO PRISL TAKOJ NA POMOČ.«

Potem je Forster napadel poročila inozemskega tiska o pritihoapljenih pripadnikih nemške vojske v Gdansk, češ da je to 'laž', ker je v samem Gdansk 'dovolj moč, odločenih, da brani svojo domovino do poslednje kaplje krvi'.

»Za nas velja eno samo geslo, obseženo v enem samem imenu, in to je: Adolf Hitler!« je rekel Forster in izrazil 'neuklonljivo vero', da jih bo Adolf Hitler popeljal zopet domov in s tem 'odpravil' z versajskim diktatom storjeno krivico s sveta' tudi v primeru Gdanska.

Istočasno s Fosterjevim govorom so v Gdansk objavili, da je 'Poljska v zadnjih treh mese-

cih povzročila 12 kršitev meja mesta Gdansk', kar je bilo v skladu s tajnimi junijskimi Göbbelsovimi navodili. (AdG 4148 B)

V tem času se je

ANGLEŠKA IN NEMŠKA DIPLOMACIJA

že posluževala tajnih posrednikov, če pa je tisk le odkril to posredništvo, sta obe strani to zanimali ali pa, če to ni bilo mogoče, v svojih demantijih poudarjali, da gre za neuradne stike, ki jim ni treba pripisovati pomena. Tako je bilo tudi ob mednarodnem kongresu kitolovcev v Londonu, ki je trajal od 17. do 20. julija 1939. Na tem kongresu o kitolovu so novinarji odkrili, da se med delegati nahajata tudi britanski sekretar za prekomorsko trgovino Hudson in nemški državni svetnik Wohltat in da se pogosto zasebno sestajata. Začele so se širiti

GOVORICE O MILIJARDI FUNTSTERLINGOV

posojila, ki bi ga Velika Britanija dala Nemčiji, če bi ta pristala na mednarodno kontrolo pri splošni razorožitveni akciji. Tak predlog je dal britanski sekretar za prekomorsko trgovino Hudson nemškemu državnemu svetniku Wohltatu, o čemer je začel pisati tudi angleški tisk. (AdG 4149 A)

Nemčija, oborožena in pripravljena na vojno, je ta predlog seveda odklonila. Razburjali pa so se tudi v britanskem Spodnjem domu, kjer so 24. julija zahtevali od Chamberlaina pojasnilo, o čemer sta se pogajala Hudson in Wohltat. Chamberlain je dal samo nepopoln odgovor, saj je povedal samo to, kar sta se Hudson in Wohltat MED DRUGIM menila:

Tovarna usnja Kamnik

Uspeh v razvojnem načrtu — proizvodnja visoke obutve iz PVC plastisola

Tovarna usnja Kamnik se je razvila iz večje usnjarske delavnice in iz usnjarske tradicije Kamnika in okolice, kjer je bilo večji napredek precej tovrstnih delavnic. Najmodernejši lužnic v Evropi. Predelovali so svinjske kože, končni izdelek pa je bila vegetabil galanterija, znana doma in po svetu. Proizvodnja se je postopoma spremenila, opustili so proizvodnjo vegetabil usnja in prešli na postopek krom strojenja. Glavni artikel pa je svinjski velur, ki zajema skoraj 70 % celotne proizvodnje in ga pretežno izvažajo na zahodno evropska in prekomorska tržišča. Količinsko je proizvodnja stalno naraščala, tako bo letos znašala okoli milijon metrov usnja.

Dolgoletna želja kolektiva je bila osvojiti proizvodnjo, ki ne bi bila odvisna od osnovne proizvodnje — od predelave svinjskih kož. Delo so to željo uresničili ob koncu leta 1970, ko se je to želja priključila manjša konfekcijska delavnica. S predelavo svinjskega velurja v artilsko usnjene galanterije so naredili prvi korak k razširitvi proizvodnega programa.

Na predlog članov kolektiva je delavski svet podjetja zadolžil strokovne službe v podjetju, naj prično raziskovati, kakšne so možnosti za preusmeritev na povsem kebično predelovalno proizvodnjo. Ustanovili so posebno

komisijo, ki je po daljšem študijskem delu ugotovila, da se v predelavi umetnih mas odpirajo široke možnosti. Tako so prišli do načelne odločitve, kakšne vrste naj bi bila ta proizvodnja. S posvetovanji z domačimi in tujimi partnerji so ugotovili, da bi bila predelava PVC plastisola zanimiva tako za domača, kakor tuja tržišča. V sodelovanju s tovarno Savo iz Kranja so navezali stike z nekim italijanskim podjetjem, ki ima kanadsko licenco ter pričeli z razgovori o strojni opreči, rokih dobave, finančnih vprašanjih itd.

Principov predelave plastike je veliko, eden izmed teh

je tudi sistem vlivanja. Kanadski patent vlivanja temelji na specialno pripravljenih kalupih z galvanizacijo. Razlika med klasičnim načinom izdelave PVC obutve, to je med sistemom brizganja in med sistemom »Slush-Muldinga« je v tem, da se proizvodnja lahko hitro podreja modnim novostim in zelo dobro imitira usnjeno obutev.

Tovarna usnja bo iz PVC plastisola izdelovala vso zimsko in zaščitno obutev, kot so moški zaščitni škornji za delo na cesti itd., lovski, ribiški in jahalni škornji ter galoše. Izdelovalo bo nadalje ženske visoke škornje, polvisoke čevlje in snežke, za otroke pa škorenjčke raznih oblik v pestrih modnih barvah. Vsa obutev bo podložena z ustreznim podlogo: umetno krzno, kaširani moltopren, flanela itd.

Proizvodnjo bodo usmerili v dve smeri: eno, ki se bo podrejala modnim zahtevam, drugo pa standardnim potrebam trga.

Prednosti izdelkov iz PVC plastisola so v tem, da so

Novost na našem trgu — domača obutev iz PVC plastisola

nepremočljivi, zelo mehki, enostavni za čiščenje, ker bodo lakirani in topli, ker bodo podloženi s toplo podlogo, predvsem pa v primerjavi z usnjeno obutvijo tudi cenejši.

S proizvodnjo visoke obutve iz PVC plastisola bodo pričeli že v tem mesecu. Prav te dni pa že začenjajo s poskusno proizvodnjo.

Za prodajo so že v dogovoru s trgovsko mrežo, ki bo poleg druge obutve prodajala tudi izdelke iz PVC tovarne usnja Kamnik.

Lovske škornje in ženske škornje bodo dali na trg že meseca decembra, do spomladi leta 1972 pa bodo postopoma uvedli izdelavo celotne kolekcije.

Doslej smo bili glede tovrstne obutve odvisni od uvoza, s predvidenimi kapacitetami pa bo tovarna usnja Kamnik lahko zadovoljila celoten jugoslovanski trg. Obstojajo pa tudi velike možnosti za izvoz v Avstrijo in Zahodno Nemčijo ter neomejene možnosti za izvoz na vzhodna tržišča.

Tam je obležal. Tudi videl ni nič in si tudi ni prizadeval za to. Eden izmed mučiteljev je za njim grobo revsnil:

— Na, partizanski heroj! Zdaj boš lahko razmišljal o novem odlikovanju! Pri tem se je prijel za vrat, pokazal jezik in se zraven spakljivo zasmejal. Takoj nato so se debela vrata zaprla in v njih je zaškrtal ključ.

Potem je bilo dolgo vse tiho. Tihoto je sem in tja motilo le rahlo stokanje.

VII

Polagoma se je Aleš začel prebujati. Oživele so ga ključajoče bolečine in hladna celica. In tudi žeja. Usta so bila suha, da je komaj požiral. Še vedno ga niso zdelali tako, da bi zaspal za vselej. Vedno bolj je spoznaval, kako spretni so bili mučitelji. Glavnih organov se niso dotikali, lotevali pa so se drugih. Tako so bile bolečine hude, vendar ne smrtno. Premaknil se je. Hotel je preizkusiti, koliko moči je še v njem. Zato se je skušal postaviti na noge, kamor so mu na cunje natakili stare, napol raztrgane in zdaj tudi že okrvavljene copate. Če bi se mu morda le ponudila kaka priložnost za beg, tak ne bi mogel priti daleč.

Mislil je, da je zdaj v celici sam. Zakaj bi ga sicer zaklenili sem noter. Potem pa je ob pramen svetlobe, ki je silila skozi rešetke, vzdane v meter debel zid, opazil še neko, napol slonečo, napol ležečo postavo.

— Poglej, saj poznaš moj glas. Morda so nam ure štete! Je počasi in tiho prihajalo iz obvez.

Alešu se je vse zavrtelo. Kdo je zdaj izdajalec, ko je bil po vsem doživetem prepričan, da je on. Pa so ga mučili približno tedaj kot njega. In kako hudo. Torej je nekdo tretji!

Moral ga je vprašati:

— Boš mogel govoriti?

Filip je rahlo pritrdil.

— Potem se hitro pogovoriva! Kdo ve, zakaj so naju dali skupaj. Morda prisluškujejo. Zato tiho! Kdaj so te zgrabili?

— Tedaj, ko sem te čakal, je zamomljal Filip. Zgodilo se je potem tisto, kar sem najmanj pričakoval. Zato ga nisem dobil, je pomislil Aleš. Toda zdaj njegov utrjeni razum ni mogel sprejemati in delovati tako hitro, kot navadno.

— In potem? So te takoj pripeljali sem? Sam ali še s kom?

— Takoj in s kom. Začeli so, kot znajo. Takoj so hoteli vedeti vse.

Aleš je moral dobro poslušati, da je razumel Filipove nerazločne besede. Zato je uho približal k njegovim ustom.

— Kako je bilo? Si jim kaj priznal?

Aleš je zaradi zbežanosti šele zdaj pomislil na različnost njunih obvez. Filip je bil povit s čistimi obvezami, njegove noge pa so bile zamotane v cunje.

— Kako? Kaj ne vidiš? Zdelali so me, da bi jim kmalu v rokah umrl.

Filip ga je potolažil, ko je rekel, da je prav gotovo že zunaj, da tega sicer ne ve zanesljivo, vendar je prepričan, da se je umaknila. Če ne v gozd pa h kakemu sorodniku.

Sporočilo ni bilo zanesljivo, vsebovalo pa je tolažbo. Sicer pa kako naj bi to mogel Filip vedeti, če so ga zgrabili prav tedaj ali še prej kakor njega?

Aleš ni hotel s tem še naprej siliti vanj, saj sta bila oba prizadeta. Obmolnil je in urejal misli. Tega, kar se je zgodilo s Filipom, še ni mogel razumeti. Ni se skladalo prav z ničemer.

Potem se je z očitnim naporom spet oglašil Filip:

— Ne zameri, a ko so te mučili... si jim kaj povedal?

— Dolgo so me obdelovali in potem sem jim povedal marsikaj. Toda o tem, kar bi radi zvedeli, niti besedice, nobenega imena!

Iz obvez je prišlo nerazločno momljanje, potem pa vprašanje:

— Kdo nas je izdal?... Golob, kaj? On je vedel največ?

Aleš je zdaj zastokal. Na Goloba se je zanesel skoraj tako kakor nase. Kaj pa ona, Roza? Kdo ve? Iz Filipovih ust je beseda o izdajalcu zvenela tako čudno. Drugače, kakor druge, ki so bile vse bolj ali manj nejasne. To je bilo vendar poglavito vprašanje: kdo jih je izdal! Morda pa zanje že ne ve več. To vprašanje je bilo zanimivo prej, ko bi ga še lahko prijeli. Med temi zidovi, ko je šlo že za posledice, za življenje in smrt, je to preraščalo v novo vprašanje. Vrsto novih! Kako se bo kdo vedel, koliko bo med njimi pobitih, kakšen bo končni obračun? O tem je Aleš zdaj razmišljal bolj kot o izdajalcu. Kajti ta je bil ta trenutek neznan in je svoje že storil. Vendar je rekel:

— Tudi mene to mori. A kako si prišel na Goloba? Saj so aretirali tudi njega in ženo?

Filip je bil zdaj tako presenečen, da se je premaknil.

— Si ju videl? je izdahnul potem.

— Peljali smo se na istem kamionu, potem pa so ju zaprli, neznan kam, je pripovedoval Aleš tako, kot bi doživljal to še enkrat.

Spet je nanju legla tihota. Prvi jo je pretrgal Filip.

— Ne morem se otrestiti misli na Goloba. Zakaj ju niso zaprli k drugim?

Ceravno je namigovanje nagnalo Aleša v novo stisko, je vendar branil Goloba:

— Za vsakega bi mislil prej kot zanj. Vidi, tudi, da so ga zaprli med prvimi. Kaj ti to nič ne pove.

Filip je očitno nekaj časa razmišljal, potem pa vrtal naprej:

— Pove in ne. Saj pravim: Kaj, če je to samo slepilo, igra. Če je bil z Nemci domenjen že prej?

Aleš je zaprl oči. Tudi to ni moglo biti nemogoče. Pa vendar. Skozi temino so se pred Alešem vrstili prizori, besede, dejanja in vse je govorilo v njegov prid. Kljub temu pa so Filipove besede zapustile sledove. Črv se je spet oglašil. Težko verjetno, nemogoče pa ni. Tudi Golob je lahko. Ali pa žena? Kljub vsemu pa tega v resnici ni in ni mogel verjeti. Da bi se tako zmotil o tem človeku? Toda če ga je zaneslo pri Filipu, ga je lahko tudi drugod. Sestavljal je nekaj, kar se ni in ni skladalo. Filipovo strupeno seme pa vendarle ni bilo vrženo čisto v prazno.

— Če je tako, je Martina v veliki nevarnosti! Filip je zdaj zlogovast počasi:

— Prav gotovo, toda nanjo se lahko zaneses. Rekel sem ti že, da se je še pravi čas umaknila. Se včeraj sem jo opozarjal. Saj poznaš moj nos!

Kljub utrjenosti in bolečinam se mu je zdelo, da ga zaradi Martine preveč tolaži. Njegov nos! Res — a zakaj se je potem dal prijeti? Morda je z njo kaj hujšega, pa mu noče povedati?

— Filip, tudi če se je z njo zgodilo karkoli, povej, povej! Bolje bo, če bom vedel, je poprosil še enkrat.

Filip je na to samo počasi in trdo odkimal z glavo. Samo malo, kajti dosti ni mogel, toliko pa le, da je Aleš to videl in razumel. Zdaj se je spet predal razmišljanju.

Slaba tolažba. Gestapovski stroj deluje. Obersturmführer mi jo je naštel med prvimi vijaki, s katerimi me bodo skušali priviti. Zato je Filipova mirnost neutemeljena in naravnost naivna. So ga morda že čisto zlomili? Vendar to, kar govori, ne zveni obupano!

ivan jan • mrtvi ne lažejo 20

Zgroženo je bolščal v tisto stvar, ki je bila videti tudi človek. Vse je bilo povito s povoji, skozi katere je tu in tam prenikala kri. Le sredi te obvezane in nepravilne gmote, nekako tam, kjer bi imela biti usta, je bila majhna odprtina, nad njo pa je iz obvez štrlel konec nosu. Tudi roke so bile povite tako, da so na njihovih koncih štrleli ven nekateri prsti.

Aleša je pogled na obvezanega neznanca, ki je bil morda tik pred smrtjo, tako prizadel, da se mu njegove bolečine niso zdele več strašne. Kljub poskusom pa vendarle ni mogel stopiti na noge. V glavi mu je neprenehoma zvonilo, telo so prešinjali vroči in mrzli sunki, na eno uho je skoraj oglušel. Usta pa suha in razpokana. In noge...

Vendar se je še premikal sem in tja, tisti v kotu pa očitno ni zmožal ali pa ni upal. Včasih je le rahlo vzdihnil in s silo premagoval trpljenje.

Kako da so me dali v celico s takim? In če so me že vtaknili k njemu, potem naju gotovo čaka podobna usoda. Najbrž je kak tujec? Je skušal ugaibati Aleš in urejati misli. Moral bi zbrati vse moči, da bi se mu približal.

Pokonci ni šlo, zato se je k obvezanemu človeku splazil po vseh štirih. Ko se je oddahnil blizu njega, ga je ogovoril:

— Kdo si? Te hudo boli?

Nekaj časa ni bilo nobenega odgovora, potem pa je zaslišal glas.

— Aleš, vidiš, kaj se nama je zgodilo!

Aleš je presenečeno vzdignil glavo. Pravkar je še mislil, da ga zdaj lahko zapro samo z neznanecem. Tako si ne bi mogla ničesar sporočiti ali se domeniti. Presenečenje za presenečenjem!

Resnično mu je glas, čeravno je bil zaradi obvez zamolkel, zvenel znano. Ugibal je, kdo neki bi utegnil biti povezani sosed.

Ko je ta videl, da Aleš ugiba, ga ni pustil več čakati. Saj ni bilo ne potrebno niti pametno. Celu zamudil bi lahko kaj. Zato je rekel:

— Ne ugibaj, Filip sem!

Aleš se je ob novici brez moči naslonil na mrzli zid in nekaj časa stokajoč obležal ob njem. Obšla ga je slabost. Ni mogel verjeti, da se lahko zgodi tudi kaj takega. Odprl je oči in zbežano tipal po sosedu. Potem je po njem spet močnejše zaplala kri! Če je tako, je vse obrnjeno na glavo! Kdo je potem izdajalec. Kaj se dogaja tukaj?

— Reci še enkrat! Si res Filip? je roteče dihljal Aleš in si komaj upal pogledati v obvezano telo.

— Kaj so hoteli vedeti?

— To, kar smo delali. Veliko pa že vedo.

Aleš je bil radoveden glede obvez.

— Kako, da so te tako lepo obvezali, ko je bilo zame škoda celo cunje?

Krvavel sem in potem omedlel. Zavedel sem se na neki postelji, ko me je zdravnik mazal in obvezoval. Od tam so me prepeljali sem.

— Čudno! Kako da so naju dali skupaj, če vedo toliko? je motilo Aleša.

— To ugibam tudi jaz. Morda zato, da bi se takole neobgljena smilila drug drugemu?

— Tudi to je mogoče, a ne morem prav verjeti. To se bo šele pokazalo. Treba bo paziti in molčati.

Potem sta nekaj časa molčala in nabirala moči za nov pogovor. Aleš tudi ni skrival prizadetosti, ki jo je čutil zaradi Filipa, vendar se ga je vedno bolj oprijemala tesnoba. Od prejšnjega večera do zdaj se je zgodilo že toliko, da vsega ne bi bilo mogoče razumeti. Čutil je veliko praznino, nič takega, na kar bi se lahko oprl. Vse to pa mu je tudi lajšalo bolečine, ki so se oglašale in ključale vedno huje. Predolgo ne smem odlašati s pogovorom, kajti vsak trenutek naju lahko ločijo, si je rekel, in potrpežljivega Filipa, ki je medtem večkrat zatajevano vzdihnil, spet ogovoril:

— Če ne veš, zaprli so tudi vse tiste, ki so bili na sestanku in še več drugih.

— Tudi mene so plašili s tem, pa jim nisem verjel. Kako veš?

— Zaprt sem bil z njimi. V istem prostoru. Tudi oni so me videli.

Filip je nekaj časa molčal, pa spet slabotno vprašal:

— Ste se mogli kaj pogovoriti?

— Nič. In še čudno so me gledali. Nekako tako, kot bi bil jaz kriv, da so jih aretirali.

— Ne huduj se! Ljudje v takih trenutkih izgube razsodnost. Kaj pa o meni? So o meni hoteli kaj vedeti?

— Gestapovec je govoril le na splošno, o imenih pa ne dosti. Tvojega pa sploh ni omenil. Imel sem občutek, da me hočejo omajati tudi s tem.

Potem je utihnil. In ker se Filip ni oglašil takoj, je prišel na dan z vprašanjem, ki ga je mučil:

— Kaj pa... Kako je z Martino?

To je komaj izdaval, kajti bal se je kake trde resnice. Morda tudi ona že trpi med temi zidovi.

RADIO

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24 uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 19.30.

S

13. NOVEMBRA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pionirski tednik — 9.35 S pihalnim orkestrom RTV Ljubljana — 9.50 Zavarovalnica Sava radijskim poslušalcem — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Ciganski napevi na koncertnem odru — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Po domače z domačimi vižami — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Sobotno popoldne za mladi svet — 15.40 Pojo naši operni pevci — 16.00 Vrtljak — 16.40 Glasbena medigra — 16.45 S knjižnega trga — 17.10 Gremo v kino — 17.50 Z ansambлом Francija Puharja — 18.15 Iz operetnega sveta — 18.50 Pogovor s poslušalci — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Štirje kovači — 20.00 Spoznavajmo svet in domovino — 21.30 Melodije z velikim zabavnim orkestrom Frank Chacksfield — 22.20 Odaja za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Lahka glasba za razvedrilo — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Jazz na II. programu — 16.05 S plesnim orkestrom RTV Ljubljana — 16.40 Sobotni mozaik — 17.35 Dobimo se ob isti uri — 18.40 Popevke iz studija 14 — 19.00 Pet minut humorja — 19.05 Vedri napevi in plesni ritmi — 20.05 Mojstri vokalne polifonije — 20.45 Operni koncert

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Ulica Moše Pijade — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1, stavba občinske skupščine. — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1135 — Telefoni: redakcija 21-835, 21-860; uprava lista, ma-loglasna in naročniška služba 22-152. — Naročni na: letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo

— 21.40 Igramo kar ste izbrali — 23.55 Iz slovenske poezije

N

14. NOVEMBRA

6.00 Dobro jutro — 8.05 Radijska igra za otroke — 8.43 Orkestralna glasba za mladi — 9.05 Srečanja v studiu 14 — 10.05 Se pomnite, tovariši — 10.25 Pesmi borbe in dela — 11.20 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 13.15 Obvestila in zabavna glasba — 13.30 Nedeljska reportaža — 13.50 Z domačimi ansambli — 14.05 Nedeljsko športno popoldne — 16.00 Od popevke do popevke — 16.30 Humoreska tega tedna — 17.05 V svetu opernih melodij — 17.30 Radijska igra: Posebna izkaznica gospoda van Bababuona — 18.24 Lahka glasba slovenskih avtorjev — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.20 Zaplešite z nami — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Jazz za vse

Drugi program

9.35 Z zabavnim orkestrom RTV Ljubljana — 10.00 Nedeljski sprehodi — 11.35 Svetovna reportaža — 11.55 Opoldanski cocktail — 13.35 Glasbeni variete — 14.35 Radi ste jih poslušali — 15.00 Izletniški kažipot — 15.15 Majhen koncert za nedeljsko popoldne — 16.35 Popevke slovenskih avtorjev — 17.00 Ples ob petih — 18.00 S popevkami po svetu — 18.35 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe — 19.00 Naši kraji in ljudje — 19.15 Z orkestrom Armand Bernard — 19.40 Igramo za vas — 20.05 Športni dogodki dneva — 20.15 Jules Massenot: Werther (odlomki) — 21.00 Nedeljski divertimento — 21.40 Salzburški festival 1971 — 23.55 Iz slovenske poezije

P

15. NOVEMBRA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.20 Pesmice za najmlajše in pozdravi mladim risarjem — 9.40 Z velikimi zabavnimi orkestri — 10.20 Pri vas doma — 12.10 G. Rossini: Sonata za godala št. 6 v D-duru — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Pihalni orkestri na koncertnem odru — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Češke in slovaške pesmi iz zborovske zakladnice Bele Bartoka, Bohuslava Martinuja in Eugena Suchona — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.40 Lepe melodije — 16.00 Vrtljak — 16.40 Z orkestrom Hans Carste — 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne — 18.15 Ob lahki glasbi — 18.35 Interna 469 — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом

Toneta Kmetca — 20.00 Predstavljamo vam skladatelja Ferdinanda Paera in njegovo opero Kapelnik ter opero Smrt škofa Brindsija Gianna Carla Menottija (stereo) — 22.15 Za ljubitelje jazza — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Slovenski ansambli in pevci zabavne glasbe

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Nenavadni pogovori — 14.20 Z ansambлом Jožeta Kampača — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Z orkestrom Radia Beromünster — 16.05 Naš podlistek — 16.20 Orgle v ritmu — 16.40 Popevke na tekočem traku — 17.35 Pota našega gospodarstva — 17.45 Za vsakogar nekaj — 18.40 Igra plesni orkester RTV Ljubljana — 19.00 Naš intervju — 19.10 Melodije na tekočem traku — 20.05 Boutique lahke glasbe — 20.30 Večer umetniške besede: Maks Bajc — 21.10 Z jugoslovanskih festivalov jazza — 21.40 Srečanja z Mozartom — 22.40 Dva koncerta za orkester — 23.55 Iz slovenske poezije

T

16. NOVEMBRA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Operna matineja — 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 9.35 Slovenske narodne ob spremljavi harmonike ter z ansambлом — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Lahki koncertni spored — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Vedri zvoki z domačimi ansambli — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Glasbena tribuna mladih — 14.30 Z ansambлом Francija Puharja — 14.40 Na poti s kitaro — 15.40 Majhen recital čembalistke Marine Horakove — 16.00 Vrtljak — 16.40 Z orkestrom Hollywood Bowl — 17.10 Popoldanski simfonični koncert — 18.15 V torek na svidenje — 18.45 Pota sodobne medicine — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Henčka Burkata — 20.00 Prodajalna melodij (stereo) — 20.30 Radijska igra: Postaja v megli — 21.20 Koncert lahke glasbe — 22.15 Glasba francoskih klavesinistov — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Radijska šola za višjo stopnjo — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Jazz na II. programu — 16.05 Lahka glasba — 16.40 Melodije za vsakogar — 17.35 Ljudje med seboj — 17.45 Torkov omnibus — 18.40 Plesna glasba — 19.00 Pet minut humorja — 19.05 Melodije po pošti — 20.05 Srečanje ob lahki glasbi — 20.35 Glasbene konture — 21.40 Večeri pri slovenskih skladateljih: Matija Bravničar — 23.15 Po zarasli stezi — 23.55 Iz slovenske poezije

S

17. NOVEMBRA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Nenavadni pogovori (ponovitev) — 9.25 Igrajo majhni ansambli zabavne glasbe — 9.40 Iz glasbenih šol — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Nekaj odlomkov iz Bizetove opere Carmen — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Od vasi do vasi z domačimi ansambli — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Poje mešani pevski zbor France Prešeren iz Kranja — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.40 Edward Elgar: Čar mladosti — suita — 16.00 Vrtljak — 16.40 Z orkestrom vzhodnonemškega radia — 17.10 Jezikovni pogovori — 17.25 Naša glasbena galerija — 18.15 Popevke s slovenskih festivalov — 18.40 Naš razgovor — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Komorni studio (stereo) — 22.15 S festivalov jazza — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Lahko noč s slovenskimi pevci zabavne glasbe

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Radijska šola za srednjo stopnjo (ponovitev) — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Slovenski pevci zabavne glasbe — 16.05 Lahka glasba z orkestrom jugozahodnega nemškega radia — 16.40 Rezervirano za mlade — 17.35 Na mednarodnih križpotjih — 17.45 Glasbeni vsak dan — 18.40 Radi ste jih poslušali — 19.00 O avtomobilizmu — 19.10 Mladina sebi in vam — 20.05 Prekmurske narodne pesmi — 20.30 Lahka glasba ob kaminu — 20.45 Žive misli — 21.05 Koncertantni jazz — 21.40 Iz manj znane operne literature — 22.10 Razgledi po sodobni glasbi — 23.40 J. S. Bach: Sonata za violino in continuo v G-duru, BD 1021 — 23.55 Iz slovenske poezije

Č

18. NOVEMBRA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Operna matineja — 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo (ponovitev) — 9.35 Pesmi in plesi iz Srbije — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Dva odlomka iz Foersterjeve opere Gorenjski slavček — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Vzhodnonemške pihalne godbe — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Pesem iz mladih grl — 14.30 Z ansambлом Mojmi- ra Sepeta — 14.45 Mehurčki — lirika za otroke — 15.40 Naši violinisti igrajo Ravela in Stravinskega — 16.00 Vrtljak — 16.40 Z orkestrom radia Stuttgart — 17.10 Koncert po željah poslušalcev — 18.15 Z ansambлом Jožeta Privška

— 18.30 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana — 18.45 Naši znanstveniki pred mikrofonom — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Jožeta Kampača — 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Literarni večer — 21.40 Glasbeni nokturmo — 22.15 V gosteh pri tujih radijskih postajah — 23.30 Od popevke do popevke

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Otroci med seboj in med nami — 14.10 Majhni ansambli — slovenski avtorji — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe — 16.05 Naš podlistek — 16.20 Klavir v ritmu — 16.40 Sestane ob juke-boxu — 17.35 Kulturni mozaik — 17.45 Iz naših javnih prireditev in radijskih oddaj — 18.40 Godala v ritmu — 19.00 Filmski vrtljak — 19.05 Melodije po pošti — 20.05 Pet minut čez osmo — 20.30 Radijska kinoteka — 20.40 Glasbeni soire — Iz Pandorbulove opere Sunčnica — 22.00 Salzburški festival 1971 — 23.55 Iz slovenske poezije

P

19. NOVEMBRA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — 9.35 Od melodije do melodije — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Iz starejših slovenskih samospevov — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Cez polja in potoke z godci in pevci — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Kaj vam pripoveduje glasba — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 Napotki za turiste — 15.40 Lahka glasba slovenskih avtorjev — 16.00 Vrtljak — 16.40 Z orkestrom Ray Martin — 17.10 Človek in zdravje — 18.15 Signali — 18.50 Ogledalo našega časa — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Franca Flereta — 20.00 Slovenski zbori tekmujejo — 20.30 Topopops 13 — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Jazz pred polnočjo

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Radijska šola za nižjo stopnjo (ponovitev) — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Slovenske popevke — 16.05 Operetne uverture — 16.40 Popoldne ob sprejemniku — 17.35 Svet in mi — 17.45 Rad imam glasbo — 18.40 Vokalne melodije slovenskih avtorjev — 19.00 Odmevi z gora — 19.20 Igramo za vas — 20.05 Radijska igra: Abel in Bela — 20.50 Vrtljak lahkih not — 21.40 Beogradske glasbene svečanosti — 23.55 Iz slovenske poezije

13. NOVEMBRA

9.35 TV v šoli (RTV Zagreb), 16.30 Košarka Rabotnički : Jugoplastika — prenos (RTV Skopje), 18.10 Obzornik, 18.25 Mali vitez — serijski film, 19.20 Mozaik, 19.25 TV kaži-pot, 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1 (RTV Ljubljana), 20.35 Skopje 71 — festival zabavnih melodij (RTV Skopje), 22.05 Oddelek S — serijski film, 22.55 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 18.00 Kronika, 18.15 Turobna jesen, 19.15 Propagandna oddaja (RTV Zagreb), 19.20 Karavana (RTV Beograd), 19.50 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

14. NOVEMBRA

8.55 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 9.35 Po domače z ansamblom Dorka Skoberneta in pevcem Jurjem Rejo (RTV Ljubljana), 10.00 Kmetijska oddaja (RTV Zagreb), 10.45 Mozaik, 10.50 Otroška matineja, 11.40 Mestece Peyton — serijski film, 16.30 Vitezi okrog mize — ameriški film, 18.15 Galaci: rokometni finale za pokal Karpatov — prenos IV, 19.30 Risanke, 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1 (RTV Ljubljana), 20.35 Stare bajte (RTV Beograd), 21.25 Videofon (RTV Zagreb), 21.40 Sportni pregled (JTR), 22.10 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

15. NOVEMBRA

9.05 Odprta univerza (RTV Beograd), 9.35 TV v šoli, 10.30 Nemščina, 10.45 Angleščina (RTV Zagreb), 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd), 14.45 TV v šoli — ponovitev, 15.40 Nemščina — ponovitev, 15.55 Angleščina — ponovitev (RTV Zagreb), 16.10 Francoščina, 16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.45 Ključkeve dogodivščine, 18.15 Obzornik, 18.30 Ljudje v soseski, 19.00 Mozaik (RTV

Ljubljana), 19.05 Mladi za mlade (RTV Zagreb), 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 C. Tuzzi: Zagraj mi konec sveta — italijanska TV drama, 21.25 Hokey Jesenice : Dinamo (NDR) — posnetek, 22.30 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.35 Poročila (RTV Zagreb), 17.40 Lutke (RTV Skopje), 18.00 TV vrtec, 18.15 Kronika (RTV Zagreb), 18.30 Znanost (RTV Sarajevo), 19.00 Propagandna oddaja, 19.05 Mladi za mlade, 19.50 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

16. NOVEMBRA

9.35 TV v šoli, 10.40 Ruščina (RTV Zagreb), 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd), 14.45 TV v šoli — ponovitev, 15.50 Ruščina — ponovitev (RTV Zagreb), 16.10 Angleščina, 16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.50 Tiktak, 18.05 Risanke, 18.20 Obzornik, 18.35 Nastop ansambla The Seekers — I. del, 19.00 Mozaik, 19.05 Vzgoja za življenje v dvojce: razvoj, 19.30 Električni mešalniki, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Kanal — poljski film, 22.05 Literarni nočno: Andrej Kokot, 22.20 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.35 Poročila (RTV Zagreb), 17.45 Daljnogled (RTV Beograd), 18.15 Kronika (RTV Zagreb), 18.30 Reportaža (RTV Sarajevo), 19.00 Narodna glasba (RTV Zagreb), 19.20 TV pošta (RTV Beograd), 19.50 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

17. NOVEMBRA

8.15 TV v šoli (RTV Zagreb), 16.35 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.45 Doktor Dolittle — serijski film, 18.15 Obzornik (RTV Ljubljana), 18.30 Srečanje v studiu 14: Pauls Raptis, 19.00 Mozaik, 19.05 Tretja konferenca ZK Slovenije, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1, 20.35 M. Uskoković : Cedimir Ilić — 4. del, 21.25 Jazz na ekranu: Kvintet Duška Gojkovića — I. del, 22.55 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.25 Poročila (RTV Zagreb), 17.30 Risanke (RTV Beograd), 17.45 Poljudno znanstveni film, 18.15 Kronika (RTV Zagreb), 18.30 Zabavna glasba (RTV Sarajevo), 19.00 Propagandna oddaja (RTV Zagreb), 19.05 Znanost (RTV Beograd), 19.50 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

18. NOVEMBRA

9.35 TV v šoli, 10.30 Nemščina, 10.45 Angleščina (RTV Zagreb), 11.00 Francoščina (RTV Beograd), 14.45 TV v šoli — ponovitev, 15.40 Nemščina — ponovitev, 15.55 Angleščina — ponovitev (RTV Zagreb), 16.10 Osnove splošne izobrazbe, 16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.45 Glasbeni ciciban, 18.00 Risanke, 18.15 Obzornik, 18.45 Svet, v katerem živimo, 19.15 Mozaik (RTV Ljubljana), 19.20 Vse življenje v letu dni (RTV Beograd), 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Četrikovi razgledi, 21.25 Maupassantove novele, 22.00 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.35 Poročila (RTV Zagreb), 17.40 Otroški spored (RTV Skopje), 18.15 Kronika, 18.30 Narodna glasba (RTV Zagreb), 19.00 Enciklopedija, 19.20 Serijska oddaja (RTV Beograd), 19.50 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

19. NOVEMBRA

9.30 TV v šoli (RTV Zagreb), 11.00 Angleščina (RTV Beograd), 14.40 TV v šoli — ponovitev (RTV Zagreb), 16.10 Osnove splošne izobrazbe, 16.40 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.10 L. Suhodolčan: Naočnik in očalnik — I. del, 17.40 Obzornik, 17.55 Mestece Peyton — serijski film (RTV Ljubljana), 18.45 Tekmovanje v vaterpolu za pokal Evrope — prenos s Hvara (RTV Zagreb), 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Apartna — ameriški film, 22.35 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.30 Poročila, 17.35 Otroški spored, 18.15 Kronika, 18.30 TV variete, 18.45 Vaterpolo, 19.50 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 20.35 Kar bo, pa bo (RTV Beograd)

Ne pozabite

SILVESTER JE TU!

Pravočasno rezervirajte prostore za silvestrovanje.

Za letos vam priporočamo silvestrovanje na Jezerskem v hotelu Kazina in Gostišču ob jezeru, v Predvorju v hotelu Bor in Grad Hrib ter na keg-ljišču, v Kranju v restavraciji Park, hotelu Evropa in Sindikalnem domu.

Kranj CENTER

13. novembra angl. barv. film KAPITAN NEMO IN PODVODNO MESTO ob 16. in 18. uri, italij. barv. film KAKO, KDAJ IN S KOM ob 20. uri, premiera amer. barv. filma MRTVI NE PLACUJEJO DOLGOV ob 22. uri

14. novembra amer. film BRATJE MARX V CIRKUSU ob 10. uri, amer. barv. film MRTVI NE PLACUJEJO DOLGOV ob 13. uri, angl. barv. film KAPITAN NEMO IN PODVODNO MESTO ob 15., 17. in 19. uri, premiera amer. barv. CS filma SEVERNO OD ALJASKE ob 21. uri

15. novembra amer. barv. film MRTVI NE PLACUJEJO DOLGOV ob 16., 18. in 20. uri

16. novembra amer. barv. film MRTVI NE PLACUJEJO DOLGOV ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORZIC

13. novembra amer. film OPIČJE NORCIJE ob 16. in 18. uri, amer.-sovjet. barv. CS film WATERLOO ob 20. uri

14. novembra amer. film OPIČJE NORCIJE ob 14. in 18. uri, amer.-sovjet. barv. CS film WATERLOO ob 16. uri, italij. barv. film KAKO, KDAJ IN S KOM ob 20. uri

15. novembra amer. film OPIČJE NORCIJE ob 16. uri, angl. barv. film KAPITAN NEMO IN PODVODNO MESTO ob 18. in 20. uri

16. novembra amer. film BRATJE MARX V CIRKUSU ob 16., 18. in 20. uri

Tržišč

13. novembra amer. film BRATJE MARX V CIRKUSU ob 16. uri, amer. barv. film M. A. S. H. ob 18. in 20. uri

14. novembra amer. barv. film M. A. S. H. ob 15., 17. in 19. uri

15. novembra amer. film BRATJE MARX V CIRKUSU ob 18. in 20. uri

16. novembra premiera franc. barv. filma DIABOLIK ob 18. in 20. uri

Kamnik DOM

13. novembra amer. barv. film BULLIT ob 16., 18. in 20. uri

14. novembra amer. film BRATJE MARX V CIRKUSU ob 15. uri, amer. barv. film BULLIT ob 17. in 19. uri

Krvavec

13. novembra amer. barv. CS film GRAND PRIX ob 19. uri

14. novembra amer. barv. CS film GRAND PRIX ob 16. in 19. uri

Skofja Loka SORA

13. novembra amer. barv. film DOBRI IN SLABI FANTJE ob 18. in 20. uri

14. novembra amer. barv. film DOBRI IN SLABI FANTJE ob 17. uri, franc. barv. film NE BODITE ZALOSTNI ob 15. in 20. uri

15. novembra franc. barv. film NE BODITE ZALOSTNI ob 19. uri

16. novembra amer. barv. film GRINGO ob 20. uri

Železniki OBZORJE

13. novembra franc. barv. film NE BODITE ZALOSTNI ob 20. uri

14. novembra italij. barv. film ALI BABA IN SVETA KRONA ob 17. in 20. uri

Radovljica

13. novembra italij. barv. film MEC ZA BRANDOA ob 18. uri, italij. barv. film VSE ZA KARIERO ob 20. uri

14. novembra angl. barv. film DAVID COPPERFIELD ob 16. uri, nemški barv. film KAMASUTRA - POPOLNOST LJUBEZNI ob 18. uri, italij. barv. film MEC ZA BRANDOA ob 20. uri

Dovje Mojstrana

13. novembra mehiški barv. film POSTELJA

14. novembra italij. barv. film VOJNA ZA PETROLEJ

Kranjska gora

13. novembra amer. barv. film BUTCH CASSIDY IN KID

Javornik

13. novembra italij. barv. film VOJNA ZA PETROLEJ

14. novembra amer. barv. film BUTCH CASSIDY IN KID

Eksperimentalno gledališče
ODER GALERIJA
Skofja Loka

obvešča vse ljubitelje gledališča, da bo zadnja predstava Branka Hofmana:

MOŽ BREZ OBRAZA

v Skofji Loki na škofjeloškem gradu v soboto, 13. novembra 1971 ob 19.30.

Predprodaja vstopnic v trgovini Alpina Skofja Loka in eno uro pred pričetkom predstave v galeriji na škofjeloškem gradu.

Vabljeni!

Gorenjski večer

Danes zvečer ob osmih se bo začel v domu JLA v Kranju šesti zaporedni gorenjski večer — kulturnozabavna prireditve v organizaciji Turističnega društva iz Kranja. Celovečerni program bo pripravil kvintet Gorenjci iz Radovljice s pevci. Po programu bo zabava s plesom. Vstopnice, ki veljajo 10 dinarjev, bodo žrebali. Člani Turističnega društva Kranj bodo morali odšteti za vstopnice 5 dinarjev, narodne noše pa bodo imele prost vstop.

XII. NOVOLETNI SEJEM OD 16. — 26. DECEMBRA

RESITEV NAGRADNE KRIZANKE

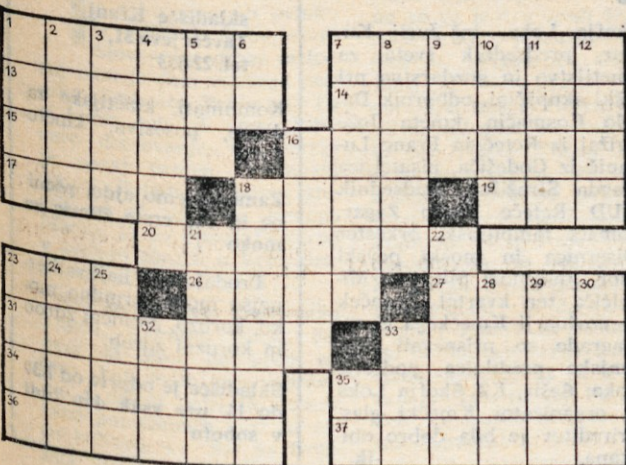
1. IPERIT, 7. OKOLIŠ, 12. SORODNIK, 14. MINA, 15. ID, 16. BRADAC, 18. ROP, 19. SOK, 21. ILO, 22. ANICA, 24. BANJO, 26. SRAKE, 27. TOREK, 28. PIŠ, 29. ANT, 31. APA, 32. ANILIN, 35. CI, 36. KITA, 38. KRAJEPIS, 40. OSEBEK, 41. KAPLJA

IZZREBANI RESEVALCI

Prejeli smo 120 rešitev nagradne križanke. Izzrebani so bili naslednji reševalci: 1. nagrado (30 din) prejme Vinko Brezar, Tržič, Trg svobode 18; 2. nagrado (20 din) dobi Metka Friškovec, Žabnica 36; 3. nagrado (10 din) pa prejme Dragica Zaplotnik, Golnik, Lenice 6. Nagrade vam bomo poslali po pošti.

NAGRADNA KRIZANKA

VODORAVNO: 1. kraj z žičnico nad Bledom; spodnji del strehe; skupina stražarjev, 7. prvi mitološki letalec, Ikar, 13. perzijski zli duh, bog zla in teme, 14. zasilna, navadno lesena stavba, 15. nadležna žuželka, prebivalca močvirja in vod, 16. surovina za izdelovanje vazelina, tolšča iz surove ovčje volne, 17. predstojnik samostana, 18. natrijev karbonat; soda, 19. čebeli podobna žuželka, ki boleče piči, 20. podtalna, nelegalna dejavnost, 23. kratka za ustanovljen, 26. država na Rližnjem vzhodu, Perzija, 27. čista teža, 31. oklepnik, srednjeveški konjenik z oklepom, 33. ime harmonikarja Ahačiča, tudi zdravilna pijača, 34. grški zdravnik iz II. stoletja; drama Miroslava Krleža, 35. ročaj, 36. industrijski kraj ob reki Bosni v BiH; tudi del očesa, 37. orodje krojačev in drugih rezalcev.

NAVPIČNO: 1. kratek moški plašč, navadno črne barve, 2. krdelo, 3. ujemanje koncev zlogov v pesmi, 4. italijanska rodbina izdelovalcev violin iz Cremona, 5. sij, soj, razžarjeno ogelje, 6. Alfred Nobel, 7. največji kraj v Nigeriji, severno od Lagosa, 8. umetna vodna pot, prekop, 9. mož pevke Valente, 10. majhen plug, 11. oksid, 12. tovarna čokolade v Hočah, glavno mesto Jemena; pritok Une v Bosni, 16. gozdni čuvaj; kdor ima hišo v logu, 18. vrsta, red, skupina, npr. znamk, 21. konj, lisko, 22. ime herojke Černejeve (v Ljubljani je »Dom ... Černejeve«), 23. povelje, zapoved, 24. gospod, veličanstvo, nekdanji naslov in nagovor francoskih kraljev, 25. mig z očmi, tudi vojaški pratež, 28. hitro hlapljiva tekočina (za narkozo), 29. sovjetski šahovski vele mojster, svetovni prvak 1960., Mihail Nehemjevič, 30. tekoča maščoba, 32. ime klarinetista Sossa, 33. kratka za vokativ, 35. Rapa Suklje.

Rešitev pošljite do četrтка, 18. novembra na naslov: Glas, Trg revolucije 1, Kranj, z oznako Nagradna križanka. Nagrade: 1.: 30 din, 2.: 20 din, 3.: 10 din.

GORENJSKI MUZEJ V KRANJU — V Mestni hiši je na ogled stalna arheološka, kulturno-zgodovinska, etnografska in umetnostno-zgodovinska zbirka. V Galeriji v Mestni hiši je odprta razstava akad. slikarja Vinka Tuška iz Kranja. Izbor diapozitivov s komentarjem prikazuje to pot motive iz starega Kranja. V baročni stavbi v Tavčarjevi ulici 43 je odprta stalna pokrajinska zbirka Narodnoosvobodilni boj na Gorenjskem in republiška zbirka Slovenska žena v revoluciji. V Prešernovi hiši je odprt Prešernov spominski muzej, saj je v isti stavbi pa razstava slikarskih del Borisa Sajovice iz Kranja. Galerijske in muzejske zbirke so odprte vsak dan od 10. do 12. in od 17. do 19. ure.

SOBOTA

KRANJ — Ob 12. uri na kegljišču Triglava letošnje republiško prvenstvo v borbenih partijah

NEDELJA

KRANJ Ob 8. uri na kegljišču Triglava nadaljevanje republiškega prvenstva v borbenih partijah

JESENICE — Ob 10. uri v telovadnici OŠ Tone Cufar tekma moške ZOL Jesenice : Fužinar

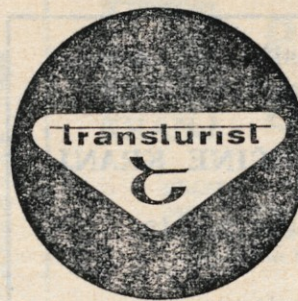
SKOFJA LOKA — Ob 14. uri na nogometnem igrišču v Puštalu tekma ZCNL LTH : Jesenice

-dh

Poročilo o zrebanju srečk 45. kola, ki je bilo 11. 11. 1971

Srečke s končnicami	so zadele din
0	6
13300	1.006
65360	506
510190	10.006
411	50
3461	200
94621	1.000
172831	10.000
713241	10.000
2	6
62912	506
461372	150.006
524882	10.006
540022	10.006
13	10
443	100
28993	500
39683	500
85563	500
235043	10.000
371083	10.000
14	10
58734	500
87264	2.000
061644	10.000
279454	10.000
334244	10.000
15	20
45	10
29685	1.000
97195	1.000
455275	10.000
6	6
06576	506
07896	2.006
072636	10.006
622136	10.006
17	10
04797	500
098597	10.000
569757	10.000
58	30
68	20
7248	200
23928	500
49	10
22129	500
26779	1.000
451549	50.010
689829	10.000

VABI NA:
enodnevni izlet

V neznano

13. novembra

štiridnevni izlet

v Poreč

za praznike od 26. do 30. novembra

enodnevni izlet

na Andrejev semenj

v Gorici, 11. decembra

dvodnevne vikend izlete vsako soboto in nedeljo

v Simonov zaliv

(kopanje v pokritem bazenu hotela Haliaetum)

SILVESTROVANJE

v Simonovem zalivu

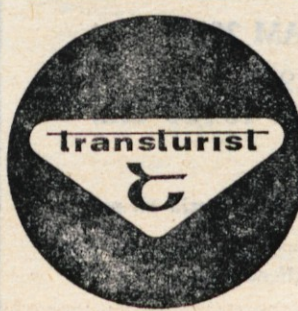
SILVESTROVANJE

v Bohinju

(samo silvestrski menu)

Informacije in prijave v turističnih poslovalnicah:

SKOFJA LOKA, BLED, RADOVLJICA IN LJUBLJANA, ŠUBIČEVA 1.

poročili so se

V KRANJU

Bogataj Miran in Kovač Ivanka, Kovič Miroslav in Kozjek Danica, Zaplotnik Marjan in Hafnar Marija, Povše Alojzij in Mežan Ana, Gorjanc Ignac in Bajželj Marija, Močnik Ciril in Alvičan Marija

umrli so

V KRANJU

Demšar Jana, roj. 1950, Hubovnik Marija, roj. 1885, Zupanc Marija, roj. 1891, Knific Uršula, roj. 1876, Janežič Janez, roj. 1907, Dečman Jože roj. 1907, Zavrtnik Doro-teja, roj. 1906

V TRŽIČU

Roblek Frančišek, roj. 1902, Janežič Ivan, roj. 1907, Žepič Marija, roj. 1880 in Urbanc Matija, roj. 1896

TRŽNI PREGLED

V KRANJU

Solata 5 din, špinača 6 din, korenček 4 din, slive 7 din, jabolka 2,80 do 3 din, pomaranče 4 do 5 din, limone 7 din, česen 10 din, čebula 3 din, fižol 7 din, pesa 3 din, kaša 5 din, paradižnik 4 din, hruške 5 din, grozdje 5 din, ajdova moka 5 din, koruzna moka 3,80 din, jajčka 1,20 din, surovo maslo 20 do 22 din, smetana 14 do 15 din, orehi 10 din, klobase 5 do 6 din, skuta 6 do 7 din, sladko zelje 9 do 9,80 din, kisla repa 4 din, kislo zelje 5 din, cve- tača 6 din, paprika 4 din, krompir 1 din, kostanj 4 do 5 din, med 14 din, žganje 14 do 15 din

V TRŽIČU

Solata 5 din, špinača 10 din, korenček 4 din, slive 5 din, jabolka 3,50 do 4 din, česen 8 din, čebula 3 din, fižol 1 do 1,80 din, pesa 2,50 din, kaša 4,80 din, paradižnik 5 din, ajdova moka 6 din, jajč- ka 1 do 1,10 din, surovo ma- slo 15 din, smetana 12 din, orehi 38 din, skuta 8 din, sladko zelje 3 din, kislo ze- lje 4 din, krompir 1,10 din, med 12 din

TOREK, 16. novembra, ob 19.30 za red PREMIERSKI — Bernard Shaw: PYGMALION; gostuje SNG iz Ljubljane;
SREDA, 17. novembra, ob 16. uri za red DIJASKI II — Bernard Shaw: PYGMALION; gostuje SNG iz Ljubljane.

Razpisna komisija pri svetu delovne skupnosti upravnih organov SKUPŠČINE OBČINE KRANJ

objavlja naslednja prosta delovna mesta:

- 1. šefa odseka za proračun in sklade**
v oddelku za finance
Pogoj: visoka strokovna izobrazba in 5 let delovnih izkušenj;
- 2. referenta za obrambno vzgojo in civilno zaščito**
v oddelku za narodno obrambo
Pogoj: višja strokovna izobrazba in 4 leta delovnih izkušenj. Prednost imajo kandidati, ki so končali šolo za rezerv. oficirje;
- 3. pisarniško moč**
v oddelku za narodno obrambo
Pogoj: nepopolna srednja ali srednja izobrazba in 2 leti delovnih izkušenj;
- 4. strojepisko**
Pogoj: srednja izobrazba z znanjem stenografije.

Kandidati naj pismene vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo razpisni komisiji upravnih organov skupščine občine Kranj, Trg revolucije 1, najkasneje v 15 dneh od dneva objave.

Cenjene koristnike elektrotehniških storitev in ostale občane na Gorenjskem — obveščamo, da se je ELEKTROTEHNIŠKO PODJETJE Kranj preselilo iz sedanjih prostorov v tovarni »Sava« Gregorčičeva 8 v nove prostore ob KOROŠKI CESTI 53/c (pred bencinsko črpalko levo v smeri Kranj—Naklo). V novih prostorih bomo poslovali od 15. novembra dalje.

Pričakujemo vaš poslovni obisk in se vam zahvaljujemo!

Elektrotehniško podjetje Kranj

Kemična tovarna Podnart

PRODA:

tovorni avto TAM 2000
leto izdelave 1965
Izklicna cena je 18.500 din.

Javna licitacija bo v prostorih podjetja 18. novembra 1971 ob 9. uri.
Interesenti morajo pred pričetkom licitacije položiti Ravcijo v višini 10 % izklicne cene.

Italijanski zadružniki obiskali loško občino

V četrtek je obiskala škofjeloško občino delegacija zadružnikov iz dežele Furlanija — Julijska krajina. Delegacija je vodil predsednik občine Ogled. Gostje so si najprej ogledali nekaj preusmerjenih kmetij v Poljanski dolini, nato pa so se prek Starega vrha odpeljali na Jarčje brdo na kosilo h kmetu Milanu Gartnerju. Po kosilu so se pogovarjali s predstavniki škofjeloške občine in kmetijske zadruge.

Gostje iz Italije so se v prvi vrsti zanimali za možnosti razvoja kmečkega turizma v okolici Starega vrha. Sledila so vprašanja s področja specializiranja kmetij. Zanimal jih je vzrok zmanj-

ševanja pridelkov krompirja in način pridobivanja večjih količin krme ob povečanem staležu živine. Nato so gostje spregovorili o položaju kmetijstva v njihovi deželi, ki tudi — kot so poudarili — na mnogih področjih ni nič kaj rožnat. Srečujejo se z mnogimi sličnimi problemi kot mi: odhajanje mladih z dežele v mesta, problem kolonov itd. Tudi pri njih so kmetijstvo začeli reševati dokaj pozno.

Ob koncu so se gostje zahvalili za prisrčen sprejem, predsednik škofjeloške občinske skupščine Zdravko Krvin pa jim je izročil spominska darila — škofjeloške kruhke.

-jg

Ustni časopis v Retečah pri Škofji Loki

V nedeljo, 7. novembra, je bil v dvorani kulturnega doma v Retečah pri Škofji Loki ustni časopis, ki sta ga organizirala časopis Kmečki glas in domače kulturno umetniško društvo. Na ustnem časopisu so sodelovali: Vinko Kržišnik, direktor KZ

Škofja Loka, inž. Jurij Kumar, predsednik sveta za kmetijstvo in gozdarstvo pri loški skupščini, odbornik Danilo Kosmačin, kmeta Jože Križaj iz Reteč in Franc Lukanič iz Godešiča, pisateljica Magda Stražisar, predsednik KUD Reteče Vinko Žagar, domači tamburaški orkester Bisernica in moški pevski zbor, ansambel Silvestra Mihelčiča ter kvartet Zvonček in novinarji Kmečkega glasa. Nagrade so prispevali: Gorenjska predilnica, podjetje Loka, Šešir, KZ Škofja Loka in organizator Kmečki glas. Prireditev je bila dobro obiskana.

-jk

Domača folklorna prireditev v Železni Kapli

Slovensko prosvetno društvo Zarja iz Železne Kaple bo to nedeljo priredilo v tamkajšnji farni dvorani nastop pred kratkim ustanovljene folklorne skupine. Mladi plesalci se bodo predstavili s programom slovenskih ljudskih plesov iz izvedbo domače ohceti. Prireditev bo ob 11.30 in društveni odbor vabi nanjo tudi obiskovalce iz matične dežele.

tm

Zbor plezalcev in alpinistov

V soboto, 13. novembra, se bo v Gozd Martuljku začel letošnji jesensko-zimski zbor plezalcev in alpinistov, ki ga je pripravila komisija za alpinizem pri Planinski zvezi Slovenije.

Na zboru bodo pregledali svoje delo v preteklem obdobju in se pomerili o nekaterih najvažnejših problemih. Predvsem pa se bodo dogovorili o načrtu vzgoji in šolanju mladih plezalcev in alpinistov.

U. Z.

ORODNO KOVASTVO Poljane nad Škofjo Loko

razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje: imeti morajo srednješolsko izobrazbo z najmanj 2-letno prakso na vodilnem delovnem mestu ali pa morajo imeti nižješolsko izobrazbo in najmanj 4-letno prakso na vodilnem delovnem mestu. **Ponudbe z dokazili sprejema delovna skupnost do 20. novembra 1971. Stanovanje ni na razpolago.**

SENTA

skladišče Kranj, Tavčarjeva 31, tel. 22-053

Kombinati, kmetijske zadruge, posestva, kmetovalci!

Zamenjujemo ajdo, pšenico in vse vrste žitaric za moko

Prodajamo najkvalitetnejšo moko, krmilno moko, koruzo, pšenični zdrob in koruzni zdrob.

Skladišče je odprto od 7.30 do 16. ure vsak dan tudi v soboto

GOSTILNA BLAZUN

Grašič Franc, Kranj, Cesta talcev 7 (Klanec)

VABI NA VESELO MARTINOVANJE s plesom, v soboto, 13. 11. 1971 ob 9. uri.

Postreženi boste z dobrimi domačimi vini. Zabaval vas bo Veseli kvintet!

slovenija

avto

poslovalnica
Kranj
Cesta JLA 10

NA ZALOGI
vse vrste snežnih verig

Ob izletu izžrebanih naročnikov Glasa

Gorenjci spoznavajo Gorenjsko

(Nadaljevanje)

V Žirovnici se bržčas ne bomo utegnili pomuditi — čeprav je to za našo kulturo imeniten kraj: tu se je dne 26. januarja 1797 rodil Matija Čop, svetovljanski učenjak, mentor našega Prešerna; v Žirovnici, se je dne 5. majnika 1774 rodila tudi Mina Svetina, mati Prešernova. Na obe hiši je dal za služni Tomo Zupan izdati primerni spominski plošči.

Iz Žirovnice je prav blizu do Most, kjer je pred ovinom ceste pod železniškim mostom nemški okupator postal 29 talcev. — Nekaj korakov naprej pa je rojstni dom Prešernovega profesorja Janeza Krstnika Kersnika, deda pisatelja Janka Kersnika.

DRAGA VAS DOMAČA

Na tako smo po ovinku le prišli do Vrbe, vsem Slovencem drage vasi. Saj nam je dala velikega pesnika Franceta Prešerna. Tu si bomo ogledali staro Ribičevo domovanje, v katerem je sedaj urejen spominski muzej. Potem pa bomo stopili še do cerkvice svetega Marka, ki jo opeva Prešeren v svojem sonetu o Vrbi, dragi, srečni vasi domači...

Ker so jesenski dnevi tako kratki, moramo hiteti, čeprav ni lepo, da tako na hito, kot huda ura, opravimo z ogledi rojstnih domov tako pomembnih mož za našo kulturo. — Saj na Breznici niti nismo omenili sloviti čebelarjev in slikarjev bratov Janš, niti pesnika Jožefa Zemlje.

Zdaj, ko naši vozili brzita proti Lescam in od tod k Bledu, se komaj zavemo, da potujemo po pokrajini, ki ji je pesnik Prešeren rekel, da je podoba raja; in da dežela Kranjska nima lepšga kraja...

DEŽELA KRANJSKA NIMA...

Iznenada zagledamo Blejsko jezero, dva kilometra dolgo, pol do kilometra široko, globoko do 31 metrov, po površini pa poldrug km² prostrano. — Sredi gladine se dviga 20 metrov visok skalnat otok s cerkvico — po tradiciji je v časih prvih slovenskih naseljenikov tu stalo svetišče z žrtvenikom boginje Žive, staroslovenske boginje lepote, mladosti in ljubezni. Iz Prešernove pesnitve zvemo, da je hram na otoku varoval častliivi Staroslav s svojo lepo hčerko Bogomilo.

Bled je za Slovence tako imeniten kot Triglav, Gosposvetsko polje, Ljubljana ali Trst — po vsem svetu pojo rojaki pesem »Po jezeru.

bliz' Triglava... In ker je Bled tako prirasel našim srcem, se bomo seve najprej za dlje časa ustavili na Bledu.

Na Bledu, v Rečici, kjer ima lesnoindustrijsko podjetje ali na kratko LIP svoj proizvodni obrat. Tu bomo videli, kako iz surovega lesa nastane plemenit končni izdelek. Če se ne motim, bo večino naših popotnikov pogled v to delo te tovarne najbolj zanimalo. Saj kmečkega, preprostega človeka delo najbolj zanima. Pa še prav je tako! In ker je že čas za malico, bo to skrb prevzelo trgovsko podjetje Špecerija Bled in vsem našim popotnikom razdelilo culico z dobri-nami za pod zob.

Se ve, da se bomo že med vožnjo marsikaj poučili: da je blejsko grajsko posest nemški cesar že leta 1004 podaril brixenskemu škofom in da so ga le-ti v sredi 19. stoletja prodali jeseniškemu fužinarju Viktorju Ruardu. Zanj je vse pravne posle opravljal naš Prešeren, ko je bil še advokat na Kranju. In še to: Viktor Ruard je bil pesniku prijatelj, ni stiskal z denarjem, še na lov v Vrta je Ruard vabil doktorja Prešerna... In tudi to bomo zvedeli, da je na pobočju Blejskega gradu staroslovensko grobišče in da je sedaj tamkaj muzej in restavracija. Pa čudovit razgled na vse strani dežele, ki je podoba raja... No, to vse bomo videli na lastne oči, če bo le čas dopuščal.

TJA, V SKRIVNOSTNI BOHINJ...

Hiteti moramo, od Bleda, ki je pravzaprav mesto iz sklopa vasi: Rečice, Mlina, Gradu, Zagorici in Zeleč, bomo spešili proti Bohinju — kot nekdanj staroslovenski vojščak Črtomir, ki se je umikal pred nadmočnimi Franki v Bohinj, v trdnjavo trdno, ki Ajdovski se gradec imenuje.

Ob Savi Bohinjski res kmalu prispemo do Bistrice, na levo nad njo uzremo Ajdovski gradec, poslednjo utrdbo premaganih poganov... Tu se nam ne kaže ustavljati, misel je pregrenka, in že hitimo po cesti mimo Broda, ki nam je dal razmišljujočega pisatelja Janeza Mencingerja. Še pogled na Rudnico nad Brodom — tu so kopali bok-sit še do nedavna.

Izenada pa zazremo pred seboj obširno, temnozeleno plan Bohinjskega jezera. Tu Črtomir, ki je branil očetovo vero:

»Premagan pri Bohinjskem sam jezera stoji naslonjen na svoj meč krvavi.

...

Al' jezero, ki na njega pokrajini stojiš, ni, Črtomir, podoba tvoja?

...

Ječe pod težkim jarmom sivi Slave, le tujcem sreče svit se v Kranji žari...

V te misli zatopljeni spešimo po cesti ob južnem jezerskem bregu. V njem se ogledujeta Pršivec in Vogel. A pot nas vodi prav k Savici, tako kot pred več kot 150 leti Prešerna in Čopa:

»Slap drugo jutro mu grmi v ušesih...«

To je slap Savica, ki je hkrati izvir Save Bohinjske. Vode dobiva iz Sedmerih triglavih jezer in pada s stene Komarče celih 97 metrov globoko. Tu je popustil Črtomir lepi Bogomili in se dal krstiti. Potem je šel v Ogled, se dal posvetiti v mašnika in šel med slovenske pogane oznanjati krščansko vero...

Tu, v Ukancu, koncu Bohinja, se bomo ustalili. V hotelu »Zlatorogu« se bomo poveselili in poslovili.

Č. Z.

Prodaja po znižanih cenah

PRODAJALNA TEKSTIL KRANJ, Prešernova cesta 5, obvešča cenjene potrošnike, da lahko kupijo po 40 % znižanih cenah kvalitetni tvid za plašče in kostime.

OBISCIITE NAS — LEPO BOSTE POSTREZENI!
KOKRA Kranj, prodajalna Tekstil, Prešernova c. 5.

SGP TEHNIK

Škofja Loka

proda na javni licitaciji

PETONSKI MESALEC

250 litrov

ELEKTRICNA ČRPALKA

Biba 4

STROJ ZA OMETAVANJE

turbosol

PLOČEVINASTO CISTERNO

za vodo

STROJ ZA DOLBLJENJE REG

STROJ ZA RAVNANJE IN KRIVLJENJE

BETONKEGA ŽELEZA

KOTEL ZA CENTRALNO KURJAVO

NA TRDO GORIVO

HIDROFOR ZA ČRPANJE VODE

kompleten

Licitacija bo 18. novembra 1971 v Škofji Loki na Kamnitniku ob 8. uri za družbeni sektor, ob 9. uri za zasebni sektor.

Ogled je možen vsak delavnik od 7. do 14. ure.

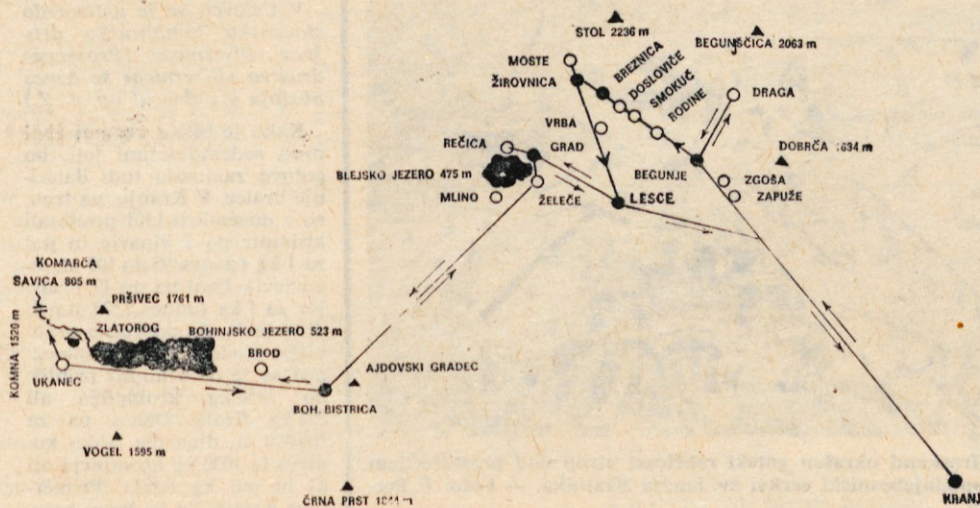
Goljufiva igra na srečo

Ze nekajkrat doslej se je pri nas pojavila igra na srečo, ki jo organizirajo v Avstriji. Igra se imenuje »ameriška ruleta«, iz Belgije pa je zašla k nam še igra »roulement«, ki je povsem podobna avstrijski. Igralci pošljejo na nek poštni predal v Grazu 50 din,

od organizatorja in ostalih udeležencev igre pa je sedaj odvisno, če bodo dobili obljubljenih 36.450 din. Organizator »pokasira« poslani denar prvih udeležencev igre, če pa se igra prekine, se pač prekine in ostali udeleženci izgube vloženi denar in seveda tudi obljubljeni delež 36.450 din.

Ta igra na srečo se je pred nedavnim precej razširila na območju Reke, Pule in drugih krajev v Istri. Javno tožilstvo na Reki je zato, da bi preprečilo sleparjenje naših državljanov, organiziralo sestanek s predstavniki pošte in carinarnice. Udeleženci sestanka so sicer menili, da udeležba v igri ni kazniva, vendar pa vsak, ki pošlje v pismu 50 din tujemu organizatorju, napravi devizni prekršek. Carina je zato dobila pooblastilo, da lahko zavrne vsako pošiljko na naslov organizatorja igre na srečo v Avstriji. Na ta način so doslej zavrnil pošiljke naših državljanov v korist skupine goljufov v višini okoli 70.000 dinarjev.

L. M.

Pogovori o Besnici

(9. nadaljevanje)

Preden se bomo podali k sv. Tilnu v farno cerkev pod Rovnikom, je prav, če prej obiščemo Janeza Krstnika, imenitnejšega svetnika, čeprav mu je dano stolovati le v spodnjebesniški podružnični cerkvi.

CERKEV V SP. BESNICI

Kot vitek in buden stražar stoji starinska cerkva pred vhomom v pravo besniško dolino. Njen cerkveni zavetnik je eden od najbolj priljubljenih »kranjskih« svetnikov — Janez Krstnik!

Prvič je cerkev omenjena v ohranjenih listinah iz leta 1456. Bolj točen datum je znan za posvetitev cerkve: 24. junij 1542, ko je obred opravil škof Frančišek Kazianer. Bržčas je bila to leto stara cerkev temeljito obnovljena in zato ji je bilo potrebno nove posvetitve. Ali pa so cerkev, eno od nekdanjih šmartinskih podružnic, morali znova posvetiti zaradi kakega zločina ali drugega svetoskruskega dejanja. V takih primerih so v onih časih (in bržčas še dandanašnji) imeli cerkev za »omadeževano«, treba jo je bilo torej spet »očistiti« ali nanovo posvetiti.

Gotski presbiterij (svetišče) ima na oboku še vedno dobro ohranjeno slikarstvo: štiri evangeliste in angele, ki drže v rokah orodje Kristusovega trpljenja. Glavni oltar s podobo Janeza Krstnika je izdelan v baročnem slogu in pozlačen. Postavili so ga leta 1697. Na straneh stojita cerkvenemu zavetniku evangelista Luka in Marko.

V cerkvi sta še dva stranska oltarja, posvečena križanemu Kristusu in blagemu svetniku Jožefu. Oba oltarja sta bila izdelana v 17. stoletju.

Do leta 1843 je imela spodnjebesniška cerkev raven, poslikan lesen strop, ki ga je potem nadomestil zidan obok.

Zvonika prvotna cerkev ni imela, tak kot je sedaj, je bil zgrajen šele leta 1755.

NOŽ V SRCE

V nov zvonik so takrat obesili dva zvona; enega je izdelala Riserjeva livarna v Kranju leta 1760, drugi pa je delo livarne Ivana Jakoba Samasse v Ljubljani iz leta 1776.

In prav Riserjev zvon je vezana srhljiva tradicija:

Nekoč je veljalo vlivanje zvonov za umetnost, ne za rokodelstvo. Saj je zvonar moral imeti presneto tanek posluš, da je napravil ravno pravnjo bronovino, ki je da-

la glede na velikost in obliko zvonila določen zvok, lep in doneč.

No in tako se je zgodilo, da je Riserjev pomočnik nekoliko raznašal, češ, mojster goljufa pri litini in daje naročnikom slabšo bronovino, čeprav plačajo boljše in predvsem bolj čisto litino.

Tedaj pa je zvonar Riser za vse te govorice zvedel in v sveti jezi svojega pomočnika zabodel do smrti.

Tako se je Riser postavil za čast svojega imena in dobrega slovesa svoje delavnice. Kaznovan mož menda ni bil nič — saj je dejanje storil v divjem besu, ki ga ni mogel zatreti. Časi so bili tedaj drugačni, na take stvari so gledali z drugačne strani.

Starih zvonov v stolpu spodnjebesniške podružnične cerkve ni več. Zdaj iz lin pojo novi zvonovi — a ne tako romantično in ne tako ubrano kot nekoč. Ali se pa starejšim ljudem le dozdeva, da so cerkveni zvonovi v prejšnjih časih lepše peli — da, bolj peli kot udarjali! Bržčas je bila bronasta litina čistejša in zvonarji bolj rahločutni? Seveda velja to za večino cerkva, ne le za spodnjebesniško. Malokje se še čez plan razliva ubrana pesem starih zvonov...

ROPARSKI GRAD

Srednji vek je bil pravzaprav obdobje brezpravja in nevarnosti. Kdor je kaj imel, je to moral noč in dan varovati, da mu ne ugrabijo roparji. Ti pa niso bili le navadni potepuhi in brezdomci — tudi plemeniti gospodje vitezi so se ukvarjali z ropanjem potnikov, romarjev in trgovcev. Na visokih skalah kje nad sotesko, koder je vodila cesta, so si roparski vitezi in drugi taki žlahtniki postavili utrjen grad in od tod napadali nič hudega sluteče moidoče. Zahtevali so od njih

blago ali življenje, največkrat pa vzeli oboje.

Zanimivo je, da so bili ti roparski vitezi trn v peti tudi gosposki v mestih in gradovih — saj so vnašali nemir in negotovost v deželo in med njihovo tlačansko rajo.

No, tak roparski grad, lahko mu tako rečemo, je stal tudi pred vhomom v besniško dolino na severozahodnem pobočju Šmarjetne gore, na vzpetini nad Rakovico, kraju, ki mu še sedaj pravijo »na starem gradišču«. Imenoval se je Wartenberg. Zgradili so ga Ortenburžani in z njega obvladovali tudi pokrajino okrog Naklega, ki so si jo po sorodstvu pridobili v last — sicer pa je bil postavno njihov le nizek svet ob Savi do Besniškega boršta, Sv. Jošta in Šmarjetne gore.

Ko pa se je Oton II. Ortenburški odločil, da pojde na križarsko vojno proti mohamedanom, so brižinski škofje, loški gospodje, na hitro, a z veliko vsoto denarja odkupili grad Wartenberg in ga dali takoj podreti do tal! Češ, da imajo za obvarovanje svoje posesti v bližnji Loki dovolj utrjen grad.

Pozneje so si Ortenburžani posest spet prisvojili in grad obnovili. In spet ropali po Okroglem in Stražišču... Šele leta 1263 so se Ortenburžani Wartenburgu odpovedali in brižinski škofje so grad še enkrat, to pot za vedno, razrušili. Tako temeljito, da je danes vidnih le še malo razvalin.

Pripovedka trdi, da živi med kamenjem starih grajskih zidov zakleta gospodična v obliki grozno hude kače. Tamkaj čuva zaklade za rdečelasega fanta, ki jo bo upal poljubiti. Potem bo seveda odvrгла kačji lev in postala spet lepa mlada grajska deklica.

Posestvo »na Kucni« v neposredni bližini razvalin je bilo bržčas grajska pristava, saj je še do potresa leta 1895 imelo podobo dvorca s stolpičem in letnico 1653 nad vrati.

(Nadaljevanje bo sledilo)
Crtomir Zorec

S freskami okrašen gotski rebričast strop nad presbiterijem v spodnjebesniški cerkvi sv. Janeza Krstnika. — Foto: F. Perdan

KAJ JE PISAL

Gorenjec

PRED SEDEMDESETIMI LETI

Iz prvih novemberskih številke starega »Gorenjca« iz leta 1901 je vedno bolj razvidno, da po volitvah v deželni zbor tudi politične strasti izgubljajo svojo ostrino.

In se umikajo vsakodnevni dogodkom doma in v svetu, o čemer je naše prednike informirala rubrika »Novičar«.

Vojna v južni Afriki še besni, Buri se upirajo angleškim četam kot Levi. Upor se je razširil že po vsej Kaplandiji, 20000 Holandcev se je vzdignilo proti svojim dosedanjim gospodarjem Angležem. Buri so gotovi, da osvobode vso južno Afriko angleškega jarma.

Telefon na Gorenjskem. Kranjska trgovinska in obrtna zbornica je sklenila, obrniti se na trgovinsko ministristvo s prošnjo, da bi se Gorenjska do Trbiža zvezala z interurbanim telefonom. Tako bi trgovski in industrijski krogi dobili hitrejšo in primernejšo občilo za Gorenjsko, kakor je npr. brzojav ali pošta. Upati je, da bo ministristvo z ozirom na gradnjo bohinjske železnice in z ozirom na gorenjska velika podjetja ugodilo tej prošnji.

Plodna žena. V češkem mestu Nimesu je rodila te dni neka 45-letna žena dvajsetega otroka.

Brkast otrok. Te dni je prinesla v Petrograd kmetica Tionija Zmajeva iz vasi Tosno štirimesečnega dečka z lepimi brkami pod noskom. Neki petrograški brivec, torej veščak, ga je vzel za svojega.

V Ameriki si bodo sezidali tamošnji Slovenci v Clevelandu na lastne stroške slovensko šolo.

V Celovcu se je ustanovilo slovensko tamburaško društvo »Bisernica«. (Prosvetno društvo »Bisernica« še danes obstoja v Celovcu! op. C. Z.)

Kako je bilo s cenami živil pred sedemdesetimi leti, bo gotovo zanimalo tudi današnje bralce. V Kranju, na trgu, so v novembru 1901 prodajali krompir po 3 vinarje in pol za 1 kg (danes 95 do 100 st. dinarjev!), fižol pa po 17 vinarjev za 1 kg (danes 1200 starih dinarjev!). Za poprečno uradniško plačo (100 kron mesečno) se je dalo kupiti približno 2856 kg krompirja ali 594 kg fižola. Danes pa za 100.000 st. dinarjev lahko kupimo le 1000 kg krompirja ali 83 in pol kg fižola. Primerjave kažejo, da je danes kme-

tovo delo bolje plačano, a da je za potrošnika življenje le dražje.

Na Dunaju sta se mudila nekaj dni grški kralj in princ Jurij, nadguverner Krete. Temu posetu se pripisuje politični pomen.

Krüger, vodja južnoafriških Burov je dobil od neznane osebe dva milijona francoskih frankov z opomnjo: »Pripisavek za oboroženje in streliško junaškim Burom.«

Najvišje priznanje je izrazil cesar gospodu svetniku Karolu Sevniku, županu kranjskem, povodom 50 letnega obstoja osrednjega zavoda za meteorologijo.

Kako se pozna, če je kaka voda pitna? In da nima zdravju škodljivih snovi v sebi? — Napolni naj se kozarec z vodo, o katere čistosti se hoče prepričati; nato se vrže v kozarec kocko sladkorja. Sedaj se postavi kozarec v ne preveč hladen prostor in pusti čez noč. — Če je voda prosta zdravju škodljivih snovi, je jutraj popolnoma čista. Če pa postane mlečnasto penasta, je to znak, da ni primerna za gašenje žele in kuhanje jedil.

Sodobnikom skoro neverjetno zgodbo o zidanju šole v Zabnici pripoveduje A. Potočnik v »Gorenjcu«. Navajamo le kratek povzetek:

Bilo je leta 1869. Takrat še ni bil v veljavi zakon, da si mora vsak kraj, ki ima zadosti otrok, sezidati šolo. Vendar se je že tedaj zbralo 25 za izobrazbo vnetih mož iz Zabnice, Dorfarjev, Spodnje Bitnja in Sv. Duha — in se dogovorili, da bodo sami zbrali potreben denar za zidavo šole v Zabnici, ki pa naj bi služila vsem omenjenim vasem. — In res: poslopije je bilo kmalu zgrajeno, delno s tlako, delno z denarnimi prispevki. Vse vasi so prispevale svoj delež, le Sv. Duh ne. — Zato je bil tjakaj najprej poslan eksekutor, pozneje pa vojaštvo.

»Na Jelenovem dvorišču zbranim vojakom je oficir ukazal bajonete nasaditi na puške, cevi pa napolniti s krogli. Ukaže jim še, da smejo slehernega ustreliti ali pa predreti z bajonetom, kdor bi se zoperstavljal.«

Sele tej sili so se kmetje uklonili in pustili, da so jim zarubili 12 glav živine in 3 voze blaga. — S tako silo se je zidala šola v Zabnici...

C. Z.

Čudovita noč je. Gledam skozi okno in zdi se mi, da je ves svet daleč, da nisem del njega. Pogled na ulico mi je odveč in tudi pramena svetlobe ulične svetilke ne maram več. Sama sem v otožni poletni noči.

je žalostna, nikogar ni. Toda nekoč bodo rože cvetele. Takrat ne bom več sama, tudi noč ne bo otožna. Nihče več ne bo sam. Vedno bolj se mi zdi, da je prihodnost, o kateri sanjam, daleč, da ne bo

Sanje poletne noči

Kje so prijatelji, kje je veselje, kje ljubezen? Ničesar ni, samo jaz sem ostala sama in z menoj so samo še sanje. Upam in čakam, da se bom nekoč sprehajala po ulici z nekom, ki me bo imel rad in ne on, ne jaz, nihče več ne bo sam. Se rože na oknu se mi zdijo otožne, ovenele. Noč

prišla. Tudi noč mi tako govori. Vse mi govori, da ljubezni ne bo, da rože ne bodo cvetele in da bo noč vedno žalostna.

Sama sem in samo upanje je z menoj.

Nena Bizjak,
8. a r. osn. šole
Simon Jenko, Kranj

Svečka na grobu

Sedim v sobi in gledam skozi okno. Grizem svinčnik. »Dan mrtvih«, se spomnim, ko gledam skozi okno. Spomnila sem se groba, ki sem ga videla nekoč v gozdu.

Šla sem na vrt in natrgala pet krizantem. Pod drevesom sem nakopala košaro črne prsti. Z vsem sem odhitela v gozd proti grobu, s seboj pa vzela še svečko. Ko sem prišla na grob, je bil ta ves zaraščen z robidovjem in mahovjem. Vse to sem počistila in grob okrasila. Na grob sem postavila vazo s krizantemami in prižgala svečko.

Večerno sonce je sijalo v slovo, topel jesenski veter je pihal, jaz pa sem premišljevala o življenjski usodi tega hrabrega junaka. Kaj so hoteli povedati divje stegajoče se smrekove veje nad majhnim grobom? Le one so bile priča smrti te žrtve. Kaj so mi hoteli povedati? Ne vem...

Večerilo se je že, zato sem šla domov. V srcu sem čutila, da sem opravila svojo dolžnost. Ali bi kdo prižgal svečko na tem grobu...?

Marinka Štular,
6. r. osn. šole
Matija Valjavec, Preddvor

Igra svetlobe

Bilo mi je vroče. Stal sem ob oknu in gledal v lepo sončno jutro. Nenadoma pograbim suknič in odidem ven. Zunaj je bilo hladno, čeprav je sijalo sonce. Odpravil sem se v gozd. Prvi jutranji žarki so se poigravali z vejami, pokritimi s snegom. Vse je bilo tiho in žarki so se mi zdeli edina stvar, ki so se »gibal«. Kot da bi se sprehajali po snegu, pa spet izginili v senci drevesa.

Nenadoma tudi jaz obstanem in svet se zavrti okoli mene. Vse je še bolj mirno in svetloba postaja še močnejša. Preplavijo me vse močnejše barve, ki izginejo in se spet prikažejo. Sneg se tako blešči, da me omami, pogledam v sonce in pozabim na življenje okrog sebe. V žarkih vidim razpršen sneg, ki pada vse okrog mene in me divje vleče. Nenadoma pa...

»Kdo jo je dal? Zakaj je to storil?«

Pogledam spet navzgor in vidim, da sem v senci dreve-

sa. Tu obstanem za trenutek in v očeh se mi še vedno motajo sončni žarki in še vedno sem oslepljen od pogleda v sonce. Stopim naprej in spet me preplavijo žarki. Spet se igrajo in me silijo, da jih občudujem. Skrijem se za grm in ga potrese. Sneg, ki se je sesul z njega, je prekinil svetlobo in dozdevalo se mi je, kot da gledam skozi belo masko, kjer so izrezane oči. Zamirim in vse se mi še enkrat ponovi v počasnem tempu, še enkrat vidim sneg, ki se bojuje s svetlobo in potem je vse končano.

Zame ni več svetlobe in ne njene igre. Ne občudujem je več. Sedaj me zebe. Spet odhitim domov in pozabim na pravično dogajanje. Bil sem kar zmeden ob vsem tem. Ko vstopim v sobo, spet zagledam žarke, ki se tepejo za prostor na mizi in tleh. Zagrnem okno, se usedem in razmišljam.

Bojan Krapež,
8. b r. osn. šole
Simon Jenko, Kranj

Alenke ameriške počitnice

Alenka Fajon, učenka 6. razreda osnovne šole Lucijan Seljak v Kranju, je letos poleti en mesec počitnic preživela v Cincinnatiju (Ohio) v ZDA. Bila je gost ameriške organizacije CISV, ki že dvajset let organizira srečanje otrok iz vseh petih celin. Letos so bili med 44 otroki iz raznih dežel tudi štirje Slovenci.

Alenka, kako so te izbrali?

»Pravzaprav ne vem kako. Društvo prijateljev mladine je iskalo deklico, staro 11 let, ki se poleg šolskega dela ukvarja še s kako drugo dejavnostjo. Jaz hodim k baletu — in to je odločilo.«

Kakšne so bile te tvoje »internacionalne« počitnice?

»Bivanje v Cincinnatiju je potekalo po programu. Poskrbeli so, da nam je bilo zabavno, imeli smo različne krožke, hodili smo na obiske

k ameriškim družinam in drugo. Vsak večer je skupina iz neke dežele pripravila pro-

gram in večerjo za vse druge otroke.«

Kako pa ste se sporazumevali med seboj?

»V začetku je bilo sporazumevanje bolj težavno, kasneje pa smo se navadili. Vsak je znal kako angleško besedo, pomagali pa smo si še z rokami ali pa smo kar narisali. Postali smo prijatelji, spoznali smo navade drugih narodov. Sedaj si med seboj dopisujemo.«

Se spomniš kakega posebnega dogodka?

»Bilo jih je toliko. Ob slovesu je vsak dobil kos razžaganega droga, na katerega smo vsak dan dvigali zastavo CISV. Med seboj smo izmenjali darila, simbole držav. Hranim tudi časopis, ki smo ga izdajali med bivanjem v tem mednarodnem otroškem naselju.«

L. M.

Alenka Fajon

*Ce pasti moram, padem.
Zivljenje je globok vodnjak.
Kdo mu čeber
je spustil že na dno?
Zdaj človek sem,
a če me ob steber dado,
vem, bom — junak.*

M. Bor

V krogu svojih domačih sem sedela na topli kmečki peči in le bežno poslušala njihov razgovor. Za trenutek so utihnili, potem pa je oče dejal: »Tako živo me spominja današnji dan na tisti dan, ki je bil usoden za starega partizana Čarmana.« Vsi smo se ozrli v njegov zamišljen obraz in kot bi nam prebral iz misli, je začel pripovedovati:

»Bila je nedelja, prav tako kakor danes in ko smo ravno tako sedeli z materjo in otroki na tej peči, nismo bili tako brezskrbni kakor smo zdaj, pač pa smo vsi mislili na vojno, ki je divjala pri nas. Tiščali smo se matere in si želeli, da ne bi bilo vojne, hoteli smo biti prosti neprestanega strahu, ki je vedno polnil naša mlada srca. Tudi mati si gotovo ni želela ničesar drugega, njen obraz je bil vedno zaskrbljen in žalosten. Tudi takrat je bilo tako. Molčali smo in skušali drug drugega prebrati na obrazu, kaj misli. Nenadoma je nekdo potrkal. Mati je počasi zlezla s peči in plaho odprla vrata. 'Čarman', je dahnila, ko je pred seboj uzrla starega, premrzlega partizana, kajti zunaj je ležal visok sneg. Kot zmeraj je bil resnega obraza, a vendar je bilo njegovo srce mehko in marsikdaj je nam otrokom kaj lepega povedal. Vstopil je in si pomel

premrle roke. Mati je zaprla vrata in mu namignila, naj se ogreje pri topli peči. Res je zlezel nanjo in tiho obsedel. Molč je prekinila mati: 'Gotovo bi rad malo toplega mleka, kaj?' Veselo je pokimal in še vedno molčal. Njegove svetle oči, kot bi v njih gorel majhen plamenček, so nemirno begale sem ter tja. Tedaj se je usedel za mizo, na kateri je bila skodelica vročega mleka in velik kos kruha. Hvaležno je pogledal mater in posrebral mleko, kruh pa je shranil v majhno torbico. Na matorini vprašanja je odgovarjal kratko, nam vsem se je zdel nekam žalosten in globoko zamišljen. Vstal je in se odpravil proti vratom. Pozdravil nas je, spregovoril še nekaj nerazumljivih besed in že je izginil. 'Čuden je bil ta človek danes,' je dejala mati, ko je zapirala vrata za njim. Zares čudno se je vedel Čarman tisti dan in mi otroci smo mu skoraj zamerili, ker nam ni privoščil niti ene same besedice.

Drugi dan je šla mati k sosedu po mleko. Pot jo je peljala skozi gozd in prav tam ob poti je ležal Čarman, ves bled, neobglen — mrtev. Kako težko smo verjeli mi otroci, da se je stari partizan za vedno poslovil od nas. Vedno nam je bil pred očmi tisti njegov obraz, ki je bil zdaj še mnogo resnejši kot kdajkoli, kakor da je slutil, da je njegova rešiteljica smrt blizu. Vedno smo ga imeli v mislih in kadar je vstopil kak partizan, pri vsakem smo iskali Čarmana, vendar ga ni bilo.«

Oče je utihnil. Žal mu je bilo starega prijatelja.

Zdenka Šubic, osnovna šola
Ivan Tavčar, Gorenja vas

Nagrada

V petek sem dobila nagrado. To ni bila taka nagrada, kakršno sta »dobila« Andrej in Lenka v Vorančevi črtici, ampak lepa knjiga Strahotni pekci. Dobila sem jo za spis Sanjarjenje, ki je bil objavljen v Glasu.

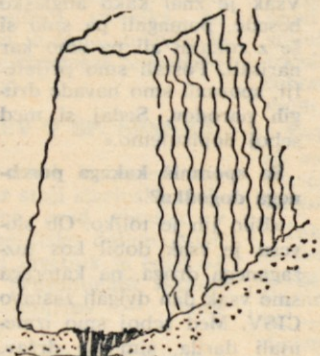
Pri prvi uri slovenščine je s tovarišico Kodrovo prišel v razred tudi tovariš ravnatelj. Ko mi je izročil knjigo, je poudaril, naj še pošljem spise v časopis. Bila sem zelo vesela. Prav tako so bili veseli tudi moji starši.

Mojca Ovsenek,
6. a r. osn. šole heroja Bračiča,
Trzinč

S
ŠOLSKIH
KLOPI

Kotiček za ljubitelje cvetja

Žive meje

Pravilno obrezovana živica

nelepih ograj in za omejitve vrta, kjer je zelo malo prostora za široko zeleno mejo. Zato danes nekaj o oskrbi rezane živice.

Živica bo trpežna le, če jo bomo primerno oskrbovali. Sadimo po pet do sedem sadik na tekoči meter. Zaradi takega sajenja in pa pogostega obrezovanja porabi vsaka živica veliko hrane in vode. Ob sajenju jo moramo skrajšati za polovico do tri četrtine. Tudi v naslednjih petih letih jo le počasi spuščamo do zaželeno višine, sicer spodaj ogoli in ni košata. Živico moramo ob suši izdatno zalivati. Listopadne živice gnojimo s kompostom v marcu in juniju zimzelene živice pa le spomladi. Plevel stalno odstranjujemo z okopavanjem.

Živo mejo po možnosti obrezujemo poševno, tako da so tudi spodnji deli izpostavljeni soncu in svetlobi. Proti vrhu naj se živa meja zoži na vsak meter višine za deset centimetrov. Listopadne žive meje režemo dvakrat, prvič ob koncu maja, drugič v začetku avgusta. Navpične meje režemo celo trikrat na leto, da ostanejo do dna zelene. Iglavce režemo le spomladi, zimzelene listavce pa režemo spomladi preden odženejo in ob koncu avgusta. Z obrezovanjem pričnemo zgoraj. Napnemo vrstico v zaželeni višini in ob straneh, da je delo dobro opravljeno.

Nova kolekcija Vezenine Bled

Na brezhibno pripravljeni reviji pred nedavnim na Bledu je blejska tovarna Vezenine prikazala svojo kolekcijo za pomlad in poletje 1972. Med najlepšimi kosi perila so bile spalne srajce iz tankega sintetičnega voala z nežnimi vezeninami; nove kroje in vezenino pa so modne oblikovalke uporabile tudi za nočno perilo za njega in njo iz že znane, večinoma bele mešanice sintetične in bombaža.

Ženske bluze sodijo med standardni program izdelkov Vezenine Bled. Solidne so bile klasične bele bluze s kratkimi ali dolgimi rokavi z barvastimi ali belo vezeninami, posebno sveže po so delovale bluze z vezeninami v folklornem stilu. Vse, ki imajo rade kaj modnega in lepega v omari, pa bodo kupile nove bluze iz sintetičnega fileja v več barvah in v srajčnem kroju. Te bluze so primerne tudi za večer.

Posebno za močnejše postavne in ne več mlada leta so primerne popoldanske obleke iz sintetične temnejših umirjenih barv z vezeninami ob robu na rokavih. Obleke so

PISE:
INŽ. ANKA
BERNARD

Živa meja je lahko prosto rastoča ali obrezana. Pri nas se na splošno preveč odločamo za obrezane žive meje iz ligustra, morda zaradi nepoučenosti. Obrezana meja učinkuje bolj strogo, več imamo dela, razen tega pa je obrezana meja ob cesti precej dolgočasna. Vseeno pa so boljše od mrežnih ograj ali betonskih ograj, ki pokvari jo še tako lepo urejeno okolje hiše.

Rezane živice so zato zelo primerne za skrivanje raznih nepravilnosti, kjer je zelo malo prostora za široko zeleno mejo. Zato danes nekaj o oskrbi rezane živice.

Živo mejo po možnosti obrezujemo poševno, tako da so tudi spodnji deli izpostavljeni soncu in svetlobi. Proti vrhu naj se živa meja zoži na vsak meter višine za deset centimetrov. Listopadne žive meje režemo dvakrat, prvič ob koncu maja, drugič v začetku avgusta. Navpične meje režemo celo trikrat na leto, da ostanejo do dna zelene. Iglavce režemo le spomladi, zimzelene listavce pa režemo spomladi preden odženejo in ob koncu avgusta. Z obrezovanjem pričnemo zgoraj. Napnemo vrstico v zaželeni višini in ob straneh, da je delo dobro opravljeno.

enostavne, neupadljive, ne mečkajo se, lahko se perejo.

Pravi posladek ob koncu revije so bile ekskluzivne večerne obleke in pa poročne obleke, prve iz fileja vezene z diolen loftom in kovinsko nitjo, druge iz bombažne čipke.

L. M.

SIMON PRESCHERN

Trbiž (Udine) Italija
tel. 2137

trgovina električnih strojev

AVTORADIO • GLASBILA • RADIO • TELEVIZIJA • SIVALNI STROJI • SVETILKE • KOLESA • OTROŠKI VOZICKI • GORILNIKI ZA OLJNE PEČI • PRALNI STROJI • PISALNI IN RAČUNSKI STROJI

Priporočamo se za obisk

MARTA
odgovarja

Zdenka B. iz Kranja — V dar sem dobila blago za plašč. Blago je vzorčasto na obe strani, na eni je večji karo, na drugi pa črte. Letos

so take kombinacije precej v modi, kolikor vem. Na plašču naj bi prevladoval karo vzorec. Dolžina plašča naj bi bila chanel. — Imam pa še eno prošnjo. Doma imam kostim, katerega jopica je popolnoma brez okrasov (brez ovratnika, enovrstno zapenjanje, nekoliko oprijeta, rokavi so dolgi, ozki). Krilo je nekoliko razširjeno, zapenja se na prednji levi strani kot z gubo, ki je okroglo zaključena. Naveličala sem se že nositi ruto za vratom, zato prosim za nasvet, kaj naj si omislim zraven kostima. Stara sem 25 let, visoka 168 cm in 60 kg teža.

Marta — Plašč je krojen enostavno, proti robu se nekoliko širi. Rokavi so ozki. Ovratnik je pokončen, po želji ga obrnete, tako da se vidi spodnja stran. Zapenjanje je dvovrstno. Pas ima vstavljen, tako da se vidijo črte prav tako kot na ovratniku.

Za dodatek h kostimu si lahko omislite kravato, ki naj bo nekoliko širša. Lahko je iz istega blaga kot je kostim — v tem primeru jo prišijte na vratni izrez. Lahko pa si omislite tudi bluzo s kravato. Z vašimi inicialkami bo prav imenitna. Začetnice, gumbi in rob kravate naj bodo iste barve.

Zdravnik
svetuje

Sindrom srednjega režnja (2)

Bolnik pride k zdravniku navadno zaradi kašlja, temperature in nedoločljivih bolečin v desni polovici prsnega koša. Danes si te bolečine razlagamo s tem, da je prizadeta tudi popljučnica. Za popljučnico pa vemo, da je dobro oživčena in zaradi tega tudi registrira bolečine. Bolnik opazi v izpljunku tudi dostikrat krvave sraže, celo večje količine krvi izpljune, česar se razumljivo prestraši in zahteva klinično obdelavo. Krvna sedimentacija je ponavadi zelo pospešena, prav tako je povišano število levkocitov. Na rentgenskem pregledu opazimo v tem predelu relativno dobro omejeno trikotno senco, ki je v začetni fazi megličasta, z napredovanjem procesa pa postane bolj homogena. Bolnik ima znake lokalnega bronhitisa. Pri bolniku je treba izključiti možnost tuberkuloznega obolenja ali raka, za kar pa je treba izvršiti bronhografijo, bronhoskopijo in posebne preglede izpljunka. Če je vnetje srednjega režnja na tuberkulozni podlagi, ga zdravimo s tuberkulostatiki. Če gre za pljučnico, je zdravljenje temu primerno. Če pa odkrijemo rakaste spremembe, se z ozirom na leta bolnika, telesno kondicijo in ostale izvide odloča ali za operacijo ali obsevanje ali zdravlila, ki zavirajo ali zdravijo celice. Dostikrat uporabimo vse tri načine zdravljenja. Pri bolniku, ki ima oboleli srednji režanj na tuberkulozni podlagi je zdravljenje dolgotrajno, ponavadi pa tudi zelo uspešno. Važno je, da ima bolnik kvalitetno beljakovinsko prehrano, dosti počitka, kar je poleg zdravlil najučinkovitejša metoda zdravljenja.

dr. Gorazd Zavrnik

DRUŽINSKI
POMENKI

ZLATNINA,
SREBRNINA,
DRAGULJI,
URE
IN SPORTNI
POKALI

v priznanih
strokovnih
trgovinah

**GEORG
PIRKER**

Ze petdeset let v Trbižu — prodajalni v Zgornjem in Spodnjem Trbižu. Govorimo nemško, italijansko in slovensko. Dinarje vam obračunamo po najboljšem dnevnem tečaju.

STREŠNO OPEKO

iz uvoza (Italija) 42 × 33 cm
sedaj lahko dobite tudi pri nas.

- IZBIRA BARVE PO ŽELJI
- 30-LETNO JAMSTVO KVALITETE
- DOBAVA V 7 DO 10 DNEH
- NA VAS DOM ALI GRADBISČE

Priporočamo se s solidnimi cenami!

V ZALOGI SPET DIMNE TULJAVE
OD 15 × 15 DO 20 × 20 IN
POROLITI 3,4 IN 8 CM.

Veleželeznina »Merkur«
POSLOVNA ENOTA »KURIVO«
KRANJ
Gorenjesavska 4, telefon 21-192

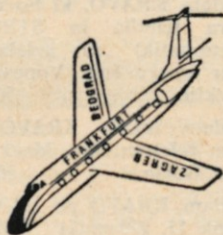
Hotel Bor in Grad Hrib

VABITA:

novi avtomatski kegljišče, sauna, plesna glasba, nočni lokal in vse drugo, kar potrebujete za razvedrilo in zabavo.

NASVIDENJE

V PREDDVORU!

JUGOBANKA

organizira posebej za devizne varčevalce nagradno anketo:

»Srečanje z
domovino in
domačimi«

Z organizacijo te ankete želi omogočiti Jugobanka srečanja:

- svojih varčevalcev v Zvezni republiki Nemčiji, ki želijo obiskati rojake v Jugoslaviji in
- svojih varčevalcev v Jugoslaviji, ki imajo sorodnike v Zvezni republiki Nemčiji in bi jih želeli obiskati.

V tej nagradni anketi lahko sodelujejo vsi dosedanja in novi varčevalci, ki bodo vezali devizna sredstva na odpovedni rok nad 13 mesecev v znesku najmanj 5.000 dinarjev (preračunano po uradni tečajni listi).

Nagrada, ki jo je Jugobanka namenila izžrebancem je brezplačen prevoz s posebnim letalom iz Jugoslavije v Zvezno republiko Nemčijo, oziroma iz Zvezne republike Nemčije v Jugoslavijo. Če že imate vezana devizna sredstva, potem zahtevajte na sedežu Jugobanke, kjer imate devizni račun anketni list! Izpolnite in pošljite anketni list takoj. Zadnji rok je 1. dec. 1971.

Zrebanje nagrad bo komisijsko, dne 10. dec. 1971 v Centrali Jugobanke, Beograd, ul. 7. jula 19-21.

JUGOBANKA PRIPOROČA VARČEVALCEM, KI SODELUJEJO V NAGRADNI ANKETI, DA PRAVOČASNO PRIPRAVIJO POTNE LISTE.

ANKETNI LIST

Jugobanka želi še v naprej izboljševati svoje delo pri poslovanju z varčevalci. Prosimo vas, da — razen odgovorov na anketnem kuponu — odgovorite na naslednja vprašanja:

1. Ali ste zadovoljni s poslovanjem in ekspeditivnostjo Jugobanke?

Odgovor:

- a) sem popolnoma zadovoljen,
b) sem le deloma zadovoljen,
c) nisem zadovoljen. Vzroki:

.....

2. Kako ocenjujete pogoje za varčevanje pri Jugobanki?

Odgovor:

- a) menim, da so pogoji najugodnejši,
b) pogoji so enaki kot pri drugih bankah,
c) pogoji so manj ugodni. Vzroki:

.....

3. Kaj predlagate ali sugerirate Jugobanki?

Odgovor:

.....

Lastnoročni podpis:

(ime in priimek)

(točen naslov)

OPOZORILO: Odgovore pod a) in b) samo zaokrožite

ANKETNI KUPON

za varčevalce v Jugoslaviji in Zvezni republiki Nemčiji, ki izpolnjujejo pogoje navedene na strani štev. 2.

Varčevalec:
(ime in priimek — čitljivo, s tiskanimi črkami)

(točen naslov — čitljivo, s tiskanimi črkami)

Vezano hranilno vlogo pri Jugobanki imam na:

- deviznem računu številka:
- devizni hranilni knjižici št.:
- pri poslovni enoti Jugobanke

Izkoristil bi relacijo:

1. Beograd—Frankfurt in nazaj (Zagreb—Frankfurt in nazaj)
2. Frankfurt—Zagreb in nazaj (Frankfurt—Beograd in nazaj)

SAMO ZA VARČEVALCE V JUGOSLAVIJI
Če bo izžreban moj kupon, bi želel obiskati v Zvezni republiki Nemčiji:

Ime in priimek

vrsta sorodstva

naslov v ZR Nemčiji

Zavežujem se, da bom v primeru, če bom izžreban, toda zaradi zadržkov ne bom mogel potovati, obvestil o tem Jugobanko takoj, najkasneje pa do 20. decembra 1971 na naslov: Jugobanka — Centrala, Direkcija za razvoj poslova sa stanovištvom, Beograd, ul. 7. jula, br. 19-21. V nasprotnem primeru bom plačal vse stroške.

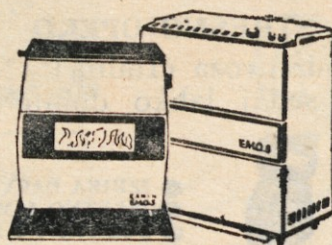
(lastnoročni podpis)

OPOZORILO:

Kupone z odgovori pošljite najkasneje do 1. decembra poslovni enoti Jugobanke pri kateri varčujete. Varčevalci iz Zvezne republike Nemčije pa naj pošljejo kupone na predstavništvo Jugobanke na naslov: JUGOSLAWISCHE BANK FÜR AUSSENHANDEL Repräsentenz Frankfurt/M Goethe Strasse 2/IV 6 Frankfurt/Main 1

EMO PEČI

levji
delež
toplote

ENKRATNA PRILOŽNOST!

EMO nagraduje med 8. novembrom in koncem leta vsakega kupca peči na olje EMO-3, EMO-5, EMO-6 ali EMO-8 z garnituro posode. Nagrada vas čaka v trgovini.

GRADITELJI!

Preskrbite si pravočasno
gradbeni material

LJUBLJANSKE OPEKARNE

Obveščamo vse graditelje in ostale interesente, da bodo imele na voljo vse opečne izdelke preko zime

V industrijski prodajalni je na voljo tudi ves drug gradbeni material in stavbno pohištvo.

Vse informacije daje prodajni oddelek v Ljubljani, Cesta na Vrhovce 2 telefon števil: 61-965 in 61-805 ter zastopnika za Gorenjsko SMOLEJ Andrej, Kranj — Nazorjeva 4 (poleg nebotičnika) telefon števil: 23-138, KZ Bled, telefon števil: 77-425.

Obiščite nas na novoletnem sejmu v Kranju!

Solidne cene — hitra dobava

mali oglasi

PRODAM

Posredujem prodajo vseh vrst SADNIH SADIK od 14. do 18. ure, v nedeljo ves dan. Avsec Ivan, Potoče 27, Pred-dvor 5587

Prodajam stojčca OREHA. Kuraltova 14, Šenčur 5588

Prodajam devet let staro KOBILO. Studenčice 11, Les-ce 5578

Prodajam 1500 kosov STRES-NE OPEKE. Jerič, Velesovo 41, Cerklje 5603

Prodajam dobro ohranjeno SPALNICO. Bavec Feliks, Kokrškega odreda 28, Kranj 5604

Prodajam KRAVO, ki bo de-cembra teletila in STROJ (polavtomatik) za izdelavo strešne opeke folc. Vopovlje 5, Cerklje 5605

Prodajam mlado KRAVO z drugim teletom. Jan, Mervkuš 17, Zg. Gorje 5606

Prodajam KRAVO po teletu. Podlonk 15, Železniki 5607

Prodajam smučarske ČEV-LJE pancirje št. 38-1/2. Sr. Bela 18, Pred-dvor 5608

Prodajam KRAVO po teletu. Slamnik Jože, Žirovnica 50 5609

Prodajam gradbeno BARA-KO. Humer Lovro, Kranj, Ci-rilova 14 (Orehek) 5610

Prodajam sedem mesecev brejo KRAVO. Bašelj 5, Pred-dvor 5611

Prodajam DNEVNO SOBO. Ogled od 14. ure dalje. Stip-sič, Nazorjeva 12, Kranj 5612

Prodajam KRAVO dobro mlekarico, ki bo v kratkem teletila. Križe 72 5613

Prodajam DIVAN in manjšo KREDENCO iz orehovega le-sa. Jezerska cesta 22, Kranj 5614

Prodajam JABOLKA. Suha 18, Kranj 5615

Prodajam stojčca, močnejši komplet VRTALNI STROJ primeren za serijske izdelave. Cesta JLA 20, Kranj 5616

Ugodno prodajam nova dvži-na GARAŽNA VRATA 2,30x2,30. Vidic, Staneta Rozmana 4, Kranj 5617

Prodajam mlado KRAVO s teletom. Selo 12, Žirovnica 5618

Prodajam 80 kg težkega PRA-SICA. Zalog 53, Cerklje 5619

Prodajam sedem mesecev bre-jo težko KRAVO simentalco. Mlaka 21, Kranj 5620

Prodajam odlično ohranjen globok OTROSKI VOZICEK. Bašar, Pševska pot, n. h. Stražišče, Kranj, telefon 22-416 5621

Prodajam 2500 kosov nove STRESNE OPEKE folc. Na-slov v oglašnem oddelku 5622

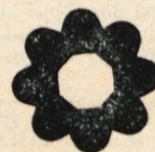
Prodajam 120 do 130 kg tež-kega PRAŠICA. Bled, Rečiska cesta 43 5623

Prodajam 150 let staro SKRI-NJO s slikami. Naslov v oglašnem oddelku 5624

Prodajam skoraj novo PEČ na olje znamke gibo z ga-rancijo. Ogled vsak dan po-poldne od 16. ure dalje. Pravst Slavko, Partizanska 20, Kranj 5625

Prodajam rabljeno sodobno OPREMO za DNEVNO SOBO in RADIO. Ogled vsak dan od 15. ure dalje ter v soboto in nedeljo. Vodnik, Mlakar-jeva 2, Kranj (pri Vodovod-nem stolpu nasproti vrtca Kekec) 5626

Ugodno prodajam magneto-fon PHILIPS stereo automa-tic, 4-stezni, z vgrajenim stereo ojačevalnikom in zvoč-niki. Dodatna oprema: ste-reo mikrofoni, 5 trakov, pri-ključek za snemanje, repro-duciranje, daljinsko uprav-ljanje. Primeren za ansam-ble in javne lokale. Lampič Božo, Pot na Zali rovt 9, Tržič

Konfekcija

MLADI ROD

Kranj, Pot na kolodvor 2

razglašča prosto delovno mesto
prodajalke za potujočo trgovino

Pogoji:

1. KV delavec v trgovini z ustreznimi delovnimi praksami,
 2. izpit za šoferja kategorije B.
- Kandidati naj pošljejo pismene prijave splošnemu sektorju podjetja najkasneje do 1. decembra 1971.

Prodaja BETONSKO ZELEZO premera 10 mm. Praprotna Polica 13, Cerklje. 5647

Prodaja osem mesecev starega BIKI. Naslov v oglašnem oddelku. 5648

Prodaja ZELJE v glavah. Sp. Bela 11, Predvor. 5649

Prodaja 2 m³ neosušenih SMREKOVH DESK, dva PRASICA težka po 70 kg in dva po 120 kg. Pšata 3, Cerklje. 5650

Prodaja dobro, brejo KRAVO mlekarico. Cerklje 112. 5651

Prodaja 60 kg težkega PRASICA. Lahovče 43. 5652

Prodaja dva PRASICA, težka po 100 kg. Zalog 3, Cerklje. 5653

Prodaja TELICO, ki bo decembra teletila in 11 let stara KONJA. Pšenična Polica 6, Cerklje. 5654

Prodaja KOMPRESOR primeren za avtomehanika. Naslov v oglašnem oddelku. 5655

Prodaja MEŠALEC za beton. Jesenko, Zirovnica 89. 5656

Prodaja dve KOBILI stari 5 in 6 let in KRAVO s teletom. Razgledna cesta 14, Bled. 5657

Prodaja KRAVO s teletom in TELICO. Selo 27, Zirovnica. 5658

Prodaja skoraj nov slušni APARAT viaton. Kranj, Valjavčeva 11/II. Ogled od 11. do 13. ure. 5659

Prodaja 12 kubičnih metrov DRV in SMREKOVE DESKE 25 in 50 mm. Lajše 18, Selca nad Skofjo Loko. 5660

Prodaja moško SUKNJO in KOLO. Naslov v oglašnem oddelku. 5661

Ugodno prodaja nov OTROŠKI VOZICEK. Moša Pijade 17, stanovanje 26, Kranj, od 16. ure dalje. 5662

Prodaja lahkega KONJA. Praše 1, Kranj. 5663

Prodaja 70 kg težkega PRASICA. Tenetiše 29, Golnik. 5664

Prodaja levi STEDILNIK na drva in ELEKTRIČNI STEDILNIK, oba dobro ohranjena. Galičič, Stara Loka 48, Skofja Loka. 5665

Prodaja ELEKTRIČNI STEDILNIK in OTROŠKO POSTELJICO 160x75 z žimnico. Naslov v oglašnem oddelku. 5666

Prodaja ZELJE v glavah. Sp. Brnik 50. 5667

Prodaja 2 ha NJIV v Poljčah pri Begunjah na Gorenjskem. Dr. Rus, Bled, Ljubljanska 3. 5595

Prodaja OPREMO za DNEVNO SOBO: omaro, kavč, fotelje, mizico, jedilno mizo s stoli in predelno steno. Ogled vsak dan od 14. ure dalje, tudi v soboto in nedeljo. Vodnik, Mlakarjeva 2, Kranj (pri Vodovodnem stolpu, nasproti vrtca Kekec). 157

KUPIM

Kupim STROJ za izdelavo cementne zidne opeke. Naslov v oglašnem oddelku. 5627

Kupim starinsko RUTO za narodno nošo. Naslov v oglašnem oddelku. 5628

Kupim 3 ali 4-delno OMARO, dobro ohranjeno. Cerklje 100. 5668

Kupim ozko vprežno KOSILNICO (14 rezil) in vprežni OBRAČALNIK. Žabjek, Ljubljana, Dolenjska cesta 157. 5669

MOTORNÁ VOZILA

Prodaja VOLKSWAGEN 1300 (letnik 1971 — 4500 km). Ljubljanska c. 15, Kranj. 5670

Poceni prodaja dobro ohranjen FIAT 750. Mali, Tupaliče 58, Predvor. 5671

Prodaja FIAT 750, letnik 1965. Ogled od 15. ure dalje. Avtoličarstvo Zminec 35, Skofja Loka. 5671

Zaradi odhoda k vojakom prodaja FIAT 850. Brezovar, Hafnarjevo naselje 98, Skofja Loka. 5672

Prodaja SKODO, letnik 1966. Partizanska 14, Senčur. 5629

Ugodno prodaja TAM 4500, letnik 1958. Naslov v oglašnem oddelku. 5630

Prodaja FIAT 750, letnik 1966 v odličnem stanju z vso opremo. Šiling Marjan, Kranj, Levstikova ulica 2 (poleg zdravstvenega doma). 5631

Poceni prodaja AVTO NSU 110, letnik 1967. Valjavčeva 19, Kranj. 5632

Prodaja RENAULT 8. Naslov v oglašnem oddelku. 5633

Poceni prodaja FIAT 750. Voklo 18, Senčur. 5634

Poceni prodaja osebni avto MERCEDES diesel. Zasavska 42, Kranj. 5635

V Kranju prodaja GARAZO. Telefon 21-062 Kranj. 5636

triglav

TRIGLAV KONFEKCIJA KRANJ

žensko perilo, domače halje
in velika izbira žepnih robcev

ZAPOSLOTITVE

Instruiram NEMSCINO za osnovno in srednjo šolo. Likozarjeva 7, Kranj. 5642

Manjša kmetija pri cesti sprejme UPOKOJENCA kot oskrbnika. Ponudbe poslati pod »mirno življenje«. 5675

Iščem GOSPODINJSKO POMOCNICO ali samo za varstvo otrok od 7. do 14. ure in delno pomoč pri gospodinjskih delih. Nudim sobo, hrano in plačilo. Ponudbe poslati pod »Skofja Loka«. 5676

OBVESTILA

ROLETE lesene, plastične z delnim popustom in žaluzije naročite pri zastopniku SPILERJU, Gradnikova 9, Radovljica, telefon 75-610. Pišite, pridem na dom. 4557

Za pomoč in razumevanje ob rojstvu trojčkov najlepša hvala vsem delovnim kolektivom, SO Skofja Loka, Gorenjski kreditni banki Kranj, Zavodu za zdravstveno varstvo Kranj, CP Gorenjski tisk Kranj, SO Kranj in Centru za socialno delo Kranj, Veletrg. Loka Skofja Loka, Kmetijski zadrugi ter Rdečemu križu Selca.

Mati trojčkov Gartner Slavka, Zg. Golica 10, Selca nad Sk. Loko

KOTLE za ŽGANJEKUHO v vseh izvedbah in velikostih izdeluje najkvalitetneje že preko 40 let KAPELJ V., ba-

OBVESTILO

Cestno podjetje v Kranju obvešča, da bo cesta Jesenice—Gorje zaradi popravila mostu čez Radovno od 15. 11. 1971 do 15. 12. 1971 zaprta za ves promet. Obvoz za vozila bo Jesenice—Lesce—Gorje in obratno.

krokotlarstvo, Ljubljana, Aljaževa cesta 4, Šiška 2644

VALILNICA NAKLO prodaja sveža JAJCA vsako sredo in soboto. 5443

MARTINOVANJA v Predosljah, 13. novembra, ob 19. uri zaradi objektivnih razlogov NE BO. Mladina! 5583

OPRAVLJAVA vsa ELEKTROINSTALATERSKA DELA v okolici Bleda. Ponudbe poslati pod »solidna — poceni«. 5643

NEDELJSKI PLESNI TEČAJI v delavskem domu v KRANJU se začnejo 14. novembra: začetniški tečaj ob 8.30, nadaljevalni pa ob 10.30. 5644

STANOVANJA

ZAMENJAM komfortno STANOVANJE na Jesenicah za enakega v Kranju. Ponudbe poslati pod »ugodna zamenjava«. 5673

Za SOBO in hrano v Skofji Loki v prostem času pomagaj v gospodinjstvu ali v kakih obrti. Naslov v oglašnem oddelku. 5674

Kletno SOBO oddam dvema fantoma. Tavčarjeva 7, Kranj. 5637

Oddam opremljeno SOBO in KUHINJO s souporabo kopalnice dvema dijakinja ali uslužbenkama. Naslov v oglašnem oddelku. 5638

V Kranju oddam večjo SOBO. Ponudbe poslati pod »solidnemu moškemu«. 5639

V Kranju ali okolici iščem SOBO za starejšega moškega. Ponudbe poslati pod »Kranj«. 5640

V najem vzamem prazno SOBO v eni izmed vasi kranjske, radovljiške ali škofjeloške občine. Ponudbe na naslov: Hercog, Ljubljana, Dolenjska 52. 5641

Kupim starejšo ali nedograjeno HISO v bližini Kranja. Sevshek Alojz, Roška 68, Kočevje. 5520

IZGUBLJENO

V Predosljah izgubljeno kljuko za pripenjanje voza k traktorju vrnite proti nagradi v skladišče kmetijske zadruge Predoslje. 5677

PRIREDITVE

KUD BOREC VELESOVO priredi v soboto 13. novembra ob 19. uri v ADERGASU PLES. Igra ansambel FRENKY. Vabljeni! 5645

GOSTILNA DUPLJE prireja 13. novembra, ob 20. uri veliko VINSKO TRGATEV v gasilskem domu v Dupljah. Za ples bo igral ansambel METODA PRAPROTNICA. Vabljeni! 5646

TEČAJ SIVANJA IN KROJENJA,

ki ga organizira delavska univerza Radovljica, se bo pričel v ponedeljek, 15. novembra ob 16. uri v Zdravstvenem domu na Bledu.

GOSTILNA na JAMI v SENCURJU priredi v soboto, 13. novembra ob 19. uri in v nedeljo ob 16. uri PLES. Igral bo SENCURSKI KVARTET. Vabljeni! 5678

MLADINSKI AKTIV MAVCICE priredi v nedeljo, 14. novembra ob 18. uri PLES. Igrajo TURISTI. Vabljeni! 5679

V neizmerni žalosti sporočamo, da sta v prometni nesreči izgubila življenje naša nadvse ljubljena

Marija Berčič mama
in

Rajko Berčič sin

Pokopana 11. novembra 1971 v Billesholmu na Švedskem.

žalujoči: hčerka, sestra Nada z možem, zaročenka Francka s starši in sestro ter Tonček

Billesholm, Kranj, 11. novembra 1971

nesreče

IZSILJEVANJE PREDNOSTI

V križišču Oldhamske ceste in Ceste Moše Pijade v Kranju je v torek, 9. novembra, nekaj po dvanajsti uri voznik osebnega avtomobila Rok Hladnik iz Trziča v spremstvu instruktora Karla Kravčarja tudi iz Trziča izsilil prednost pred voznikom osebnega avtomobila Francem Krašovcem z Virja. Pri trčenju sta bila Hladnik in Kravčar lažje ranjena, na avtomobilih pa je škoda za 9000 din.

NEZGODA MOPEDISTA

V torek, 9. novembra, zvečer se je na cesti tretjega reda med Visokim in Lužami mopedist Janko Pogačnik z Zg. Jezerskega zaletel v konjsko vprego. Štefan Bergant s Poženke je pravilno po desni strani vodil konjsko vprego, voz je bil osvetljen, iz nasprotne smeri pa je po levi pripeljal mopedist in trčil v konja. Pri padcu se je mopedist huje ranil in so ga prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

ZADEL MOPEDISTA

Na Cesti Ste Marie aux Mines v Trziču je v sredo, 10. novembra, popoldne voznik osebnega avtomobila Anton Komarča iz Loke pri Trziču pri zavijanju v levo izsilil prednost pred voznikom mopedista Frančkom Gabercem iz Grahovš pri Trziču. Pri trčenju se je mopedist huje ranil.

STOPIL PRED AVTOMOBIL

Na Ljubljanski cesti v Kranju je v sredo, 10. novembra, zvečer voznik osebnega avtomobila Jože Dobrin iz Trziča z inštruktorjem Alojzom Klofutom zadel 16-letnega Antona Zupana iz Trstenika. Nesreča se je pripetila, ko je Zupan nenadoma z desne strani stopil pred avtomobil. Ranjenega pešca so prepeljali v jeseniško bolnišnico.

ZADEL PEŠCA

V sredo, 10. novembra, popoldne je na Oldhamski cesti v Kranju voznik osebnega avtomobila Jakob Šter iz Trziča zadel Ivana Slabeta iz Kranja, ki je en meter od prehoda za pešce nenadoma stopil pred avtomobil. Kljub zaviranju je avtomobil pešca zadel. L. M.

»Srebrni« vlom pojasnjen

V zelo kratkem času so kriminalisti uprave javne varnosti v Kranju razjasnili po vrednosti največji vlom na Gorenjskem. V noči od 1. na 2. november je iz kovinskega skladišča tovarne Iskra v Kranju izginilo dobrih 93 kg srebrne žice v vrednosti 11 milijonov starih din.

26. oktobra je zunanji delavec v Iskri Milan Pirec, star 20 let, opazil da so v skladišče pripeljali več kolobarjev srebrne žice. Vedel je, kakšno ceno ima srebro, saj je že pred časom vzel srebrno ploščo vredno 4000 novih din in jo prodal doslej neznanemu kupcu, ki je plačal za njo štirikrat manj. Pirec je nagovoril svojega znanca Janca Kavaša, starega 22 let, iz Kranja, naj bi mu pomagal ukrasti srebrno žico.

V noči od 1. na 2. november je Kavaš stražil zunaj ograje, Pirec pa se je povzpел čez ograjo, nemoteno prišel do skladišča in vlomil vrata. V zgornjih prostorih skladišča je našel omaro, v kateri je bila shranjena srebrna žica. Na silo jo je odprl in srebrne kolobarje znošil do ograje in jih tu podal Kavašu. Plen sta takoj razdelila na pol in ga odnesla v gozdiček pod čirčami. Na

slednji dan pa sta vsak svoj del plena odnesla drugam. Kavaš je srebrno žico že drugi dan izročil Jožetu Sinkoviču iz Kranja. Povedal mu je, od kod je žica, Sinkovič pa je obljubil, da bo skušal najti kupca. Sinkovič ni imel primerne skrivališča za žico, zato jo je z avtomobilom odnesel k Jožetu Pogorelcu. Ta je žico skril v kuhinji pod pomivalno mizo. V naslednjih dneh sta Sinkovič in Pogorelec po Gorenjskem iskala kupca za ukradeno žico, vendar pa ga nista našla. Kupcem se je verjetno zdelo srebro glede svoje nizke cene sumljivo, posebno še, ker je v časopisju že bila objavljena vest o tatvini žice v Iskri. Vendar pa nihče od koncev ni sporočil delavcem UJV, da sta bila pri njih prodajalca žice. Ker nista dobila kupca za žico, je srebro ostalo v kuhinji pod pomivalno mizo vse do četrтка, 11. novembra, do prihoda kriminalistov.

Tudi Pirec ni mogel hitro prodati svojega plena. Najprej ga je skril v gozdu v bližini kranjskega pokopališča, nato pa ga je še enkrat prenesel v gozd v bližini Senčurja. Skrivališče je v četrtek moral pokazati kriminalistom. L. M.

Iščejo Franca Bohinca

Pred časom je odšel z doma z Leš pri Trziču 32-letni Franc Bohinc, večkrat kaznovan zaradi tatvin in vlomnih tatvin. Po prestani kazni v Avstriji je bil nekaj časa zaposlen v obratu Levenke v Trziču, vendar pa je delo 21. septembra samovoljno zapustil in odšel neznan kam. Odkar je Bohinc odšel z doma je bilo nekajkrat vlomljeno v planinske kočice na Gorenjskem. Ker se je Bohinc že prej ukvarjal s takimi vlemi, uprava javne varnosti sumi, da se Bohinc zadržuje nekje v planinah, preživlja pa se z vlemi v pla-

ninske kočice, kjer najde hrano. Ni pa tudi izključeno, da je ilegalno prekorčil mejo in odšel v Avstrijo.

Uprava javne varnosti v Kranju naproša vse občane za pomoč pri iskanju Franca Bohinca. Kdor bi ga videl, naj to sporoči najbližji postaji milice. Ob odhodu z doma je bil Franc Bohinc oblečen v ponošene hlače iz kamgarna sive barve, rdečo jopico, modro srajco, obut je bil v nizke gumijaste čevlje. Visok je 168 cm, precej razvit, okroglega bledega obraza, kratkih kostanjevih las, s prečo ob strani.

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustila naša dobra sestra in teta

Marija Janhar

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, 14. novembra ob 14.30 izpred hiše žalosti v Sp. Bitnjah št. 2 na pokopališče v Zabnico.

Zalujoči: sestra Manca, brat Peter z ženo Pavlo in nečaki z družinami

Sp. Bitnje, 12. novembra 1971

Dotrpel je naš dobri in skrbni mož, oče, stari oče, brat in stric

Franc Šenk

mizarski mojster

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, 14. novembra ob 15. uri izpred hiše žalosti Trata 13 na pokopališče v Sentvid.

Zalujoči: žena Marija, otroci Majda, France, Ana, Vida, Meta, Nada z družinami, Marta, Breda, bratje in sestre ter drugo sorodstvo

Vence hvaležno odklanjamo v korist Onkološkega instituta.

Trata, Ljubljana, Kranj, Slape, Preddvor, 11. novembra 1971

Za vedno nas je zapustila v 69. letu starosti naša dobra mama, stara mama, sestra in teta

Ivana Rebolj roj. Logonder upokojenka

Pogreb drage mame bo v soboto, 13. novembra 1971, ob 15. uri iz hiše žalosti Zg. Bitnje 58 na pokopališče v Zg. Bitnje.

Zalujoči: hčerke Štefka, Stanka in Ivanka z družinami ter sin Franci z družino

Bitnje, Kranj, Dorfarje, 11. novembra 1971

Predstavljamo vam gorenjske odlikovance maršala Tita

V letošnjem letu je predsednik SFRJ maršal Josip Broz-Tito za uspešno delo na področju telesne vzgoje odlikoval tudi 106 predstavnikov Slovenije. Med njimi je bilo 6 Gorenjcev. V današnji številki vam predstavljamo dva, in to Edvina Rutarja iz Stražišča pri Kranju, ki je prejel red dela s srebrnim vencem ter Marka Hafnerja iz Žabnice z medaljo dela. Sekretariat občinske zveze za telesno kulturo v Kranju je predlagal Edvina Rutarja z naslednjo utemeljitvijo:

EDVIN RUTAR

»Tovariš Edvin Rutar je vsa povojna leta, zlasti do svojega 50. leta starosti, eden izmed najaktivnejših telesnovzgojnih delavcev v Stražišču.

Že pred II. svetovno vojno, od 5. leta dalje je bil član telovadne organizacije »Sokol« v Kranju, kjer je pozneje postal tudi prednjak in zadnje leto pred vojno tudi podnačelnik. Obenem je bil aktiven igralec nogometnega kluba Korotan-Kranj.

Po osvoboditvi je sodeloval pri ustanovitvi prvega povojnega krajevnega društva in postal njegov podpredsednik. Vsa povojna leta je v društvu med najaktivnejšimi funkcionarji. Sodeloval je v odboru za obnovo vitev med vojno požganega »Sokolskega doma« ter se vključil kot organizator in fizično delal pri izgradnji »Smučarskega doma« na Joštu. Bil je ustanovni član smučarskega društva leta 1948, ki sedaj deluje pod imenom Triglav. Dolgo vrsto let je bil med glavnimi nosilci organizacije klubskih, republiških, zveznih in mednarodnih smučarskih tekmovanj. V letu 1963 je z vso prizadevnostjo in uspešno pomagal izvesti združen SD Mladost in TVD Partizan Stražišče v novo enotno telesnovzgojno organizacijo TVD Kranj.

Več let je bil tudi član in blagajnik okrajne zveze TVD Partizan v Kranju, sedaj pa je že več let član IO občinske zveze za telesno kulturo Kranj.

MARKO HAFNER

»Marko Hafner je zaslužen družbeni delavec na področju telesne kulture v Žabnici in v občini Kranj. Do leta 1960 se je intenzivno udeleževal kot tekmovalac v atletiki ter pogosto uspešno zastopal barve svojega krajevnega društva in AK Triglav. Večkrat je bil tudi republiški mladinski reprezentant. Po letu 1960 pa je vse svoje moči posvetil udeležitvi SD Žabnica. Z mladimi sodelavci je uspel razviti večjo množičnost, rednejše treniranje in ustvariti boljše materialne pogoje. Posebne velike so njegove zasluge pri izgradnji športnega igrišča in športnega doma v domačem kraju. Z minimalnimi sredstvi, s skrbnim gospodarjenjem in z veliko prostovoljnega dela je Žabnica dobila odprt in zaprt športni objekt. Obenem je Hafner najvidnejši pobudnik, da se objekt tudi dejansko upravlja, da je torej društvo aktivno. Poleg organizacijskega dela vsa leta od 1960 pa do danes prevzema tudi naloge trenerja v rokometu ter namiznem tenisu.

Posebej je treba omeniti še njegovo delo v raznih organih naše organizacije. Več let je že član IO, eno mandatno dobo je bil doslej najagilnejši predsednik tehničnega odbora, nadalje je član komisije za namizni tenis ter član zbora učiteljev in trenerjev smučanja.

Edvin Rutar

Marko Hafner

Derbi v Tržiču

V zadnjem kolu ljubljanske conske rokometne lige so Tržičani dosegli pomembno zmago, ko so premagali ekipo Mokerca.

Rezultati: Kamnik: Alples 25:15, Hrastnik : Križe 12:12, Duplje : Šmarje 32:15, Tržič : Mokerca 11:5. Jesenski prvak je postala ekipa Mokerca z 18 točkami, na drugem mestu sta Tržič in Kamnik, ki jih imata 17, Križe so pete s 13 točkami, Duplje pa šeste s 12.

J. Kuhar

Šenčur jesenski prvak

V zadnjem kolu jesenskega dela prvenstva je bilo dvojno presenečenje. Rezultati: Predoslje : Bohinj 6:2, Tržič : Šenčur 2:3, Trboje : Alples 0:3, Kranj : Ranch boys 1:2, Preddvor : Lesce 1:3, Podbrezje : Kropa 1:6.

Šenčur	12	9	2	1	44:13	20
Kranj	12	8	3	1	36:8	19
Tržič	12	7	3	4	52:17	17
Ranch boys	12	7	3	2	39:15	17
Naklo	12	7	0	5	36:17	14
Kropa	12	6	2	4	27:29	14
Alples	12	6	1	5	29:23	13
Lesce	12	5	2	5	30:31	12
Preddvor	12	4	2	6	21:27	10
Trboje	12	3	3	6	27:23	9
Predoslje	12	4	1	7	28:36	9
Podbrezje	12	1	0	11	10:90	2
Bohinj	12	0	0	12	13:63	0

V mladinski ligi so bili v zadnjem kolu doseženi naslednji rezultati: Kranj : Jesenice 0:0, Trboje : Tržič 3:0, Šenčur : Triglav 1:1.

Triglav	10	6	3	1	25:7	15
Jesenice	10	7	1	2	26:10	15
Šenčur	10	5	3	2	29:12	13
Kranj	10	5	3	1	23:9	13
Tržič	10	1	0	9	4:32	2
Trboje	10	1	0	9	6:43	2

Izbiramo najboljšega gorenjskega športnika in ekipo za leto 1971

Tako torej, dragi bralci, na štartu smo letos že šest-najstega izbora za najboljšega športnika Gorenjske ter tretjič najboljše ekipe Gorenjske. Upamo, da nam boste tudi letos na naše uredništvo Glas, Trg revolucije 1, Kranj, najkasneje do torka, 23. novembra, poslali svoje najrealnejše predloge. Na osnovi le-teh bomo za dan republike proglasili najboljšega športnika oziroma najboljšo ekipo Gorenjske. Za lažjo izbiro vam tokrat posredujemo nekaj kandidatov po posameznih panogah.

ATLETIKA — D. Prezeli, Kavčič, Udovč, Paplerjeva (vsi Triglav)

HOKEJ — Knez, Tišler, Felc, Zbontar, Bogo Jan, Košir, Poljanšek, Mlakar (vsi Jesenice)

KEGLJANJE — Turk, Česen, Prion, Starc, Jenkole (vsi Triglav)

MOTORISTIKA — Zupin (Tržič), Globevnik (Bled)

PLAVANJE — Švarc, Pesjak, Porenta, Mandeljc (vse Triglav)

PADALSTVO — Pesjak (ALC Lesce)

SMUČANJE — alpske discipline: Jakopič, Gašperšič, Štraus, Pesjak (vsi Jesenice), Jelka Jocič (Triglav); skoki: Stefančič (Jesenice), M. Mesec, Kobal, Kapušin, Norčič (vsi Triglav); klasična kombinacija: Janez Gorjanc, Grosar (Triglav), Dovžan (Jesenice); teki: Kerštajn, Milnar, Tajnikar (vsi Jesenice), Kobilica, Kalan, Dornik (vsi Gorje)

SANKANJE — Ulčar, Klinar (oba Jesenice), Resman, Zupan (oba Begunje)

STRELJANJE — F. Peterneil, M. Peterneil, Naglič (Kranj), Otrinova, Kraljeva (Jesenice)

VATERPOLO — Mohorič, Balderman, Šorli, F. Rebolj, J. Rebolj, Kodek (vsi Triglav)

To je le nekaj kandidatov, ki pridejo v poštev za desetorico najboljših. Pri izboru pa seveda lahko upoštevate tudi druge, če menite, da sodijo med deset najboljših na Gorenjskem.

V ekipni konkurenci pridejo v poštev za petorico najboljših le kolektivne igre. Kandidati so nedvomno hokejisti Jesenic in Kranjske gore, košarkarice Jesenic in Žirov ter vaterpolisti Triglava, kegljači Triglava in odbojkarji Jesenic.

Za nameček pa smo v letošnjem letu za bralce namenili lepe denarne nagrade, saj bo tisti, ki se bo najrealneje približal deseterici in ekipni peterici, dobil kot prvo nagrado 150 din. V dveh tolažilnih nagradah pa 100 din oziroma 50 din.

-dh

GLASOVALNI LISTEK

Najboljši gorenjski športnik 1971

Ime in priimek _____ panoga _____

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

Najboljša gorenjska ekipa

Klub _____ panoga _____

1.
2.
3.
4.
5.

Listek izpolnil:

Ime in priimek _____

Naslov _____

Hokej Dva poraza Jeseničanov

V prvi tekmi za alpski hokejski pokal je jugoslovanski državni prvak Jesenice tokrat gostoval v Švici, kjer je v obeh tekmah doživel poraz. V prvi se je srečal z zmagovalcem B skupine Schaux de Fonds. Rezultat srečanja: Schaux de Fonds : Jesenice 6:2 (1:1, 1:4, 0:1). Za Jeseničane sta bila uspešna Bogo Jan ter Gorazd Hiti.

V drugi tekmi v Zenevi pa so doživeli še drugi poraz, tokrat z ekipo Servette. Rezultat srečanja: Servette : Jesenice 4:2 (2:1, 2:1, 0:0). Strelca golov: Hiti ter Mlakar.

-dh

1+3

Ljudje se v prostem času ukvarjajo z najrazličnejšimi stvarmi. Eni zbirajo starine, drugi znamke, tretji se zanimajo za to, četrti za ono. So pa tudi taki, katerih strast je gojenje malih živali, med katerimi so najbolj pogosti ljubitelji golobov pismonoš, zajcev, papig, kokoši itd. Ker imamo tudi na Gorenjskem navdušene ljubitelje in rejce malih živali, tri med njimi danes predstavljamo.

● **Leo SUCHY**, Kranj: »Že od svojega šestega leta se ukvarjam z golobi pismonoši. Za to sta me navdušila oče in častni ter dosmrtni predsednik kranjskega društva rejcev malih živali Joško Likožar. Društvo ima okrog 40 članov, ki imajo 1200 golobov pismonoš, od tega jih imam sam 250. V Kranju je tudi zvezni sedež društva rejcev golobov pismonoš. Gojimo ljubezen do živali in jo hočemo prenašati tudi na mlade. Za goloba pismonoša je značilna visoka inteligenca, orientacijski čut in velika letalska sposobnost. Zato jih danes nekatere armade v svetu še vedno uporabljajo za obveščanje. Ta njihova sposobnost je dobrodošla tudi v primeru gorskih nesreč. Naša golobarska reprezentanca je na olimpijskih igrah dosegla že lepe uspehe. To je posebno pomembno zaradi tega, ker je bilo v državni reprezentanci golobov pismonoš 70 odstotkov golobov iz Kranja. Na letošnji olimpijadi v Bruslju so dobili kranjski golobi 1 zlato in 3 srebrne medalje.«

J. K ošnjak

● **Vinko SEDEJ**, Javornik: »Sem član društva rejcev malih živali Javornik-Koroška Bela in to že približno 20 let. Mislim, da je za nas značilna ljubezen do živali. Redim kokoši nesnice. Od njih imam tudi ekonomski učinek. Skrbim tudi za društveno trgovino, v kateri prodajam živalsko hrano in revijo Moj mali svet. Ljudje imajo živali radi. Vem za primere, da ljudje kupujejo hrano, da bi pozimi lahko krmili živali. To je lepo in posnemanja vredno. Člani našega društva imajo največ kokoši, zajcev in raznih ptičev.«

● **Joško LIKOZAR**, Kranj: »Sem dosmrtni in častni predsednik društva rejcev malih živali »Zivalica« Kranj. S tem konjičkom, rejo malih živali, se ukvarjam od petega leta dalje. Spomnim se, da sem imel včasih tudi 100 kuncev (domačih zajcev). Skrbel sem tudi za ptiče in golobe. Zato so mi včasih pravili »kurji pastir«. Čudno se je zdelo ljudem, da se mestni fant zanima za umno rejo malih živali. Pisal sem tudi za našo revijo Moj mali svet. Danes imam zlatorumenega papagajčka Mikija. Star je dve leti in zna okrog 100 besed.«

Gorski reševalci na Bledu

V soboto in nedeljo, 13. in 14. novembra, bo v hotelu Golf na Bledu redno letno zasedanje Mednarodne komisije za alpsko reševanje in V. mednarodna konferenca o plazovih. Na srečanju bo sodelovalo okoli 100 domačih in tujih reševalcev.

Glavna tema blejskega zasedanja mednarodne komisije za alpsko reševanje IKAR bo proučevanje snežnih plazov. Z referati bodo sodelovali tudi slovenski reševalci in strokovnjaki za proučevanje lavine.

V okviru zasedanja IKAR bo na Bledu Planinska zveza Slovenije pripravila tudi razstavo o razvoju in delu gorske reševalne službe pri nas. K. I.

»Novinar je poklic, kjer laže kot na primer dramski igralec javnosti nekaj poveš. Zato mi ni bilo nikdar žal, da sem se po drugi vojni odločil za novinarstvo. Tako sem dobrih 20 let imel priliko, da sem javno izpovedoval tisto, kar mi je bilo ali pa mi ni bilo všeč. Zato bi se, če bi bil še enkrat na tem, da se odločim za poklic, prav gotovo spet odločil za novinarstvo.«

Tako pravi Karel Makuc iz Kranja, ki je pred dnevi praznoval 60. rojstni dan. Rodil se je na Tolminskem in zadnjih enajst let pred upokojitvijo je delal pri Glasu. Tako kot mu je včasih veleval poklic, je tudi še danes vedno aktiven. Se vedno piše; največ za TV 15. Razen tega pa dela v občinski zvezi društev prijateljev mladine, v svetu šole Simon Jenko, v temeljni izobraževalni skupnosti, pri splošnem ljudskem odporu itd.

»Kako pa naj bi drugače? Dobro se počutim, rad sem med mladimi, ker se tako počutim bolj mladega tudi sam, res pa je tudi, da človek ne more kar čez noč opustiti vseh poklicnih navad.« — Čestitamo!

GRADITELJI! ALI ŽE IMATE VRATA ZA VAŠ DOM?

Za vas imamo pripravljena:

NOTRANJA VRATA

FURNIRANA VRATA

- mahagoni
- teak
- afrormosia
- okume
- hrast
- brest

ULTRAPAS VRATA

- vrata za pleskanje
- vezane plošče
- lesonit

VHODNA VRATA

- macesen
- smreke
- hrast
- framire

GARAŽNA VRATA

- dvokrilna
- dvižna
- v izvedbah kot vhodna vrata

Preden se odločite za nakup, si oglejte izdelke pri nas na Bledu — Rečica

Zahtevajte ponudbe in cenike!

LESNO INDUSTRIJSKO PODJETJE BLEDO

LJUBLJANSKA CESTA 32
telefon 77-384, telex 34525